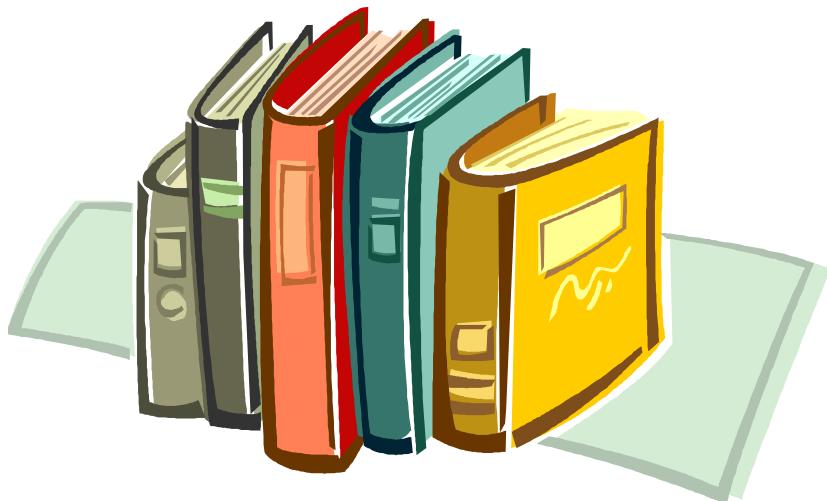

Шәкәрім атындағы Семей мемлекеттік университеті
Кітапхана
Семипалатинский государственный университет им. Шакарима
Библиотека

Тәрбие ісі шараларының сценарийлері

**Сценарии мероприятий воспитательной
работы**

Семей, 2016

*Шәкәрім атындағы Семей мемлекеттік университеті нің
Кітапхана Кеңесі ұсынған*

Рекомендован Библиотечным Советом СГУ им. Шакарима

**Тәрбие ісі шараларының сценарийлері / Құраст.: Г. Майшекина.-Шәкәрім
атындағы СМУ.- Семей, 2017.-127 б**

**Сценарии мероприятий воспитательной работы / Сост.: Г. Майшекина .- СГУ им.
Шакарима.- Семей, 2017.-127 с**

**Топ кураторларына көмек ретінде жинаққа көпшілік іс шаралар сценарийлер
жоспары енгзілді**

В сборник вошли разработки массовых мероприятий в помощь кураторам групп

НАУРЫЗ МЕРЕКЕСІ

Мақсаты: Оқушыларға Қазақ халқының ұлы мерекесі Наурыз мейрамы жөнінде түсінік бере отырып, халқымыздың салт – дәстүрін бойларына дарыту арқылы, шынайылыққа, адамгершілікке, ұлтжандылыққа тәрбиелеу.

Мазмұны: Бүкіл тіршілік аталуының түрленіп, жаңаруы паш етіледі. Мейрамның ең қадірлі дәмдері мен қасиетті сөздері кеңінен насхатталады.

Көрнекілігі: Қазақтың киіз үйінің жабдықтары, ұлттық тағамдар, алтыбақан. т.б.с

Түрі: Мерекелік сазды әдеби – музыкалық кеш.

I. Қонақтарды қабылдау.

II. Жарапазан айтушы бала мен өнерпаз жігіт жиналған қауымды Наурыз тойын тамашалауға шақырады.

III. «Жыл басы - Наурыз» тойы мерекесінің жүру бағдарламасы.

1 - Қазақтың салт дәстүрлері мен ырым – тыйымдары туралы түсінік беру.

2 - Халық әндерімен билерін тамашалау.

3 - Қызыр атаны қарсы алу, бата сұрау. 4 – Ұлттық ойындардан көрініс (күрестен, кіртас көтеру, аударыспақ ойнау) Наурыз көже ішуден сайystар.

5 – «Достығымыз жарасқан» Ұлттық билерден сайыс. (әр ұлт өкілдерінің киімін киген бозбала мен бойжеткендер билейді) Би «Шашу» орындайтын: оқушысы Нұрқалиева Камшат

Жүрісі: 1 жүргізуші: (сынып жетекші) Қадірлі жиналған қауім, ата – бабадан жеткен халқымыздың тамаша жоралғылары мен дәстүрлеріне құлақ салалық, зердемізге түйіп, келер ұрпаққа мұра етіп қалдыра алсақ, қандай ғанебет болар еді. «Наурыз» күн мен түн теңеліп, жергегі көкке жан бітіп, жан – жануарлар төлдеп, адамдардың ауызы аққа тиетін, тоң жібіп, Жер – Ана бусанатын, қыстан аман шыққан шаруа адамының арқасы кеңіп, қолынан айыр – күрегін тастамайтын, ерекше күн деп саналған.

2 жүргізуші: (оқушысы) Жаңа жылды, Наурыздың 22 – сін халық Ұлыстың Ұлы күні деп ұлағаттаған. Ұлыс күні Қазақ үшін әрқашан қасиетті, киелі саналған. Бұл күнгі болған әрбір өзгеріске үлкен мән берген, қар немесе жаңбыр жауса, « нұр жауды », « туар жыл нұрлы болады », « Наурыздың ақша қарындаі » деп әсем теңеулер айтып, « ағынан

жарыла қуанса, мал төлдесе бір тал көк шөп артық шығады » - деп ырымдаған, нәресте дүниеге келсе, ұлағаттап есімін ерекше қойған.

1 жүргізуші: Ұлыстың Ұлы күні « көлденеңнен шөпке жан бітіп » қырда саршұнақ інінен қылт етіп, бір көрініп, қайтадан ініне кіріп кетіп, жер беті әбден жылығанда шығады дейді. Бұл сөзде дала мен табиғат арасындағы көзге көріне бермейтін терең мәнді тағылымды үйлесімділік жатыр. Тілімізде осы қунге қатысты – «жер бетіне жақсылық ұлаған қүн», «Ұлыстың ұлы қүні», «Ұзақ ұшып келген қүн», «Жыл басы – жылқышы торғай (науірзек) келген қүн», «Көк құт (өсімдік) көзін ашқан қүн», «Көк тас еріген қүн» деген сөз оралымдары сақталған.

2 жүргізуші: Айнұр Өтегенова Нұрбек ағай сіз білессіз бе ? Наурыз мерекесін тойлау дәстүрлі дүние жүзі халықтарының көвшілігінің түрмис – салтында бағзы замандардан бері орын алған деседі.

1 жүргізуші: Иә, иә, Айнұр менің естуімше Ежелгі түркілер ұлыс күндері жаңа киімдерін киіп, сақал – мұрттарын түзеп, шаштарын алдыратын болған, алты қүн садақ тартып машиқтанған соң, жетінші қүні алтын тенгеден жамбы атып жарысқан. Егер кімде – кім бірінші болып жамбыны атып түсірсе, сол адам сол қүні, яғни бір қүн елге патша болып, билік жасауына ерік берілген деседі. Ал Қазақ даласында ұлыстың ұлы қүні бүкіл адамды тең санаған, құл мен қүн де шаруадан босап, еркін бой жазуға мүмкіндік алған. Бұл қүнгі дастархандағы дәм, айтылар әңгіме көпке ортақ болған екен.

2 жүргізуші: «Береке басынан басталады» демекші, «жыл басы жақсы басталса, аяғы да жақсы болады» деген қағиданы берік тұтынған халық бүкіл ыдыс атаулыны дәнге, ақса таза суға толтырып бетін ашық қалдырған. Бұл 21 – Наурыз қүнгі таң алдында орындалады екен. Бұның мәні: дала аралаған Қызыр Ата келіп «қыдыр, құт дарытып» кетеді дейді екен. Олай болса бүгінгі біздің Наурыз мерекемізге Қызыр Ата келе жатыр дейді. «Қызыр Ата» келеді бата береді. Бекзат Арапбаев 10 в сынып оқушысы

1 жүргізуші: Ерітіп қарын даланың, Жинатып гүлін саланың. Жетелеп жұмсақ самалың, Келді Наурыз – жыл басы. Құлімдеп қарап құміс қүн, Аспаның бүркіп пүліш түн. Ұлы қүні Ұлыстың, Келді Наурыз – жыл басы! Ән « Наурыз – думан » орын: оқушысы

2 жүргізуші: Айнұр Өтегенова Ұлыс оң болсын ! Ақпан кетті араз боп Наурызбенен. Наурыз жүр жоғалған бағын іздей, Қектем жетті көрісіп жанын іздей (көтеріңкі көңілмен дабырласып көріседі, көрінісі көрсетіледі) Осы жерден алдарынан келін иіліп сәлем қылып, ал бойжеткендер ізет көрсетіп қарсы алады да Наурыз көже ұсынады. («Бұл көжеде бәрі бар» өлеңінен үзінді оқу) ауылдың бозбаласы: Берік Исаұлы оқиды. Ашық болсын қас – қабак, Таспен атқанды аспен ат. Бейтаныс та, таныс та, Бүгін төрде бас қонақ. Арпа, бидай, тары бар. Ішілетін, житіннің, Бұл көжеде бәрі бар. Ошақта көп шоқ әлі, Астың ауыр обалы. Астан үлкен ешкім жоқ , Қазан ауызы жоғары . Ақсақал жыл дастарханына бата береді. Бата: Ұлыс оң болсын, Ақ мол болсын ! Қайда барса жол болсын, Ұлыс береке берсін. Пәле - жала жерге енсін !

1 жүргізуші: Наурыздау, ауыл аралап көрісу Қазақ даласында үш қунге созылған (22 - 24 Наурызда). Осы қүндері әрбір отбасының дастарханынан көжесі, дәмі үзілмеген, есігі ашық, қабағы жайдарлы болған.

22 – Наурыз қүні міндетті түрде отбасынан дәм татып, ақсақалдар мен әжелердің батасын алу парыз саналған. Ән: « Қош келдің - Наурыз » орын: Эйгерім Кенесова

2 жүргізуші: Ұлыс қүні кәрі – жас, Құшактасып көріскең. Жаңа ағытқан қозыдай, Жамырасып көріскең. Аталар бата беріскең, « Сақтай гөр» деп терістен. « Кел, таза бақ, кел» десіп, Кел тілек бер десіп .... Би «Будашкин» ор: оқушысы.

1 жүргізуші: Қазақтың спорттық ойын түрі « Қазақша күрестен» көріністік сайзымызды тамашалайық. 2 жүргізуші: Айнұр Өтегенова Ер жігіттер арасынан Наурыз көже ішуден сайзымызды басталық. Қане аулымыздың жігіттері қайда. Ортаға 4 – окушы шығарылады.

1 жүргізуші: Кезекті әнге берелік «Сәукелелі ару қыз» орын: окушысы (Осы жерде Қазақ кім киген қыз балалар сән үлгісін көрсетуі арқылы шығады, қазақы қол өнерлерін алғып көрсетеді).

2 жүргізуші: Айнұр Өтегенова «Тұсау кесер» рәсімін жіберейік «Шілдехана әні» орындалып тұрады. (Тұсау кесілгеннен кейін) «Тәй – тәй» әнін әжелер орындаиды.

Ендігі кезекте ауылымыздың бойжеткендеріне арналған «Санамақ» ойынна кезек берелік.

1 жүргізуші: Нұрбек Бекбауов Келесі тамашалайтындарының ер жігіттерімізге арналған «Күш синасу» кезегіне берелік Би « Адай » орын: окушысы. **2 жүргізуші:** Айнұр Өтегенова Осымен ұжымының ұйымдастыруымен өткен «Жыл басы – Наурыз» атты мерекелік кешіміз аяқталды.

Сценарий фольклорного праздника

Звучит казахская народная музыка.

Зрители и участники выстраиваются перед юртой.

Звучат позывные (двоих музыкантов в национальных одеждах имитируют игру на кернеле).

Зазывала 1:

Слушайте! Слушайте!
И не говорите, что не слышали!

Зазывала 2: И не говорите, что не видели!

Зазывала 1: Наурыз идет к нам в гости!

Вместе: Добро пожаловать, Наурыз!

Ведущий 1: Добрый день, дорогие ребята, уважаемые гости! Мы приветствуем вас на праздновании древнего весеннего праздника Наурыз-мейрамы!

Ведущий 2: Наурыз мейрамы – это светлый весенний праздник пробуждения природы, вселяющий оптимизм и надежду на свершение самых светлых и заветных желаний.

Ведущий 1: Великий Наурыз объединяет под своим праздничным «шаныраком» весь многонациональный народ нашей страны!

Ведущий 2: Наурыз – древний праздник весны и труда, возникший у многих народов Востока и пришедший к нам из глубины веков. Отмечается Наурыз 22 марта – в день весеннего равноденствия!

Ведущий 1: И это не случайно! День и ночь, свет и тьма, зима и лето, – Наурыз всегда служил условным рубежом между этими понятиями.

Ведущий 2: По установившемуся поверью, в этот день народ избавлялся от зимних тягот, радовался предстоящей весне. Говорят, в этот день люди приводили в порядок не только свои дома, но и свои мысли.

Ведущий 1: Находившиеся в ссоре – мирились, ибо как утверждали старики, когда Наурыз входит в дом, все невзгоды обходят его стороной.

Ведущий 2: Наурыз встречают в добром расположении духа и высказывают друг другу самые добрые пожелания. Вот и мы сегодня здесь все вместе, чтобы встретить Наурыз, пожелать друг другу добра, благополучия и процветания!

Ведущий 1: Сегодня светлый весенний праздник «Наурыз» собрал нас всех вместе. И все мы вместе, дружно говорим: **Добро пожаловать. Наурыз!** (Слова произносятся хором всеми участниками праздника.)

Девушка из массовки: Здравствуйте, здравствуйте! Проходите! Посмотрите! Светлый

праздник Наурыз на пороге! Давайте встретим его радостно и весело!

Юноша из массовки: Наурыз – это всегда песни, кюи, танцы, веселье! Сары Арка [испокон веков славилась своими ақынами](#), кюйши, певцами!

Издалека слышны звуки гармони и пение. Певица приближается к юрте.

Ведущий 1: Добро пожаловать, Майра! Порадуй нас своим пением!

Звучит песня известной казахской певицы Майры Шамсутдиновой. Все участники, по традиции, одобрительными возгласами поддерживают ее пение.

Ведущий 2: Спасибо, Майра! Оставайся с нами! Издалека слышны звуки домбры. Певец приближается к юрте.

Ведущий 1: А вот и Биржан! Золотой певец Сары Арки!

Персонаж из массовки: Биржан, говорят, твой голос слышен в аулах на расстоянии десяти-пятнадцати верст! Он гремит по всей степи!

Другой персонаж из массовки: Такого сильного и могучего голоса нам не приходилось слышать: когда ты поешь, кажется, что все, находящееся под небом, начинает дрожать – и земля, и горы, и озера!

Третий персонаж из массовки: Голос Биржана повсюду звучит!

Степи и горы Биржан воспевает.
Пенье и голос домбры вдали летит,
Так голос веков к поколеньям взвывает!

Ведущий 1: Спой же, Биржан!

Звучит песня Биржана. Все участники одобрительными возгласами поддерживают его пение. Издалека слышен приближающийся звук голоса. На центр площадки выбегает юноша.

Юноша: Суйинши! Суйинши! Радуйтесь! Радуйтесь! Кыдыр Ата идет! Кыдыр Ата!

На центр площадки перед юртой выходит седой старец – Кыдыр Ата.

Юноша: Кыдыр Ата! Скажи нам добрые слова пожеланий!

Кыдыр Ата: Пусть наступит Наурыз!
Пусть день будет равен ночи!
А потом день прибавляется!
Пусть придет тепло и солнечный свет!
Пусть будет благополучным народ!
Пусть будут радостны посевы!
Пусть приведут они к хорошему урожаю!
Пусть будут светлы души и помыслы!
Пусть все будут в здравии!
Пусть наступит рождение Нового Дня и Нового Года!

Массовка: Спасибо, Кыдыр Ата! Пусть будет так!

Ведущие: Радость, солнце и улыбки
Ты несешь нам, Наурыз!
Всем «шашу» на радость дарим!
Будет щедрым Наурыз! *Девушки в национальных костюмах разбрасывают «шашу».*

Массовка и все участники праздника (хором): Наурыз кутты болсын!

В центр выходят девушки и юноши в костюмах разных национальностей

Девушка: Наурыз – великий праздник –
Пригласил сегодня нас!

Юноша: Все мы вместе веселимся –
Русский, немец и казах,

Девушка: Украинец и татарин,
Молдаванин и еврей!..

Юноша: Шанырак нас всех согреет.
Вместе праздник веселей!

Девушка: Зазвучит сегодня звонко
Балалайка и кобыз.

Юноша: Многоликий, многогласый
Хор споет про ...

Все (хором): Наурыз!

Ведущие, участники и зрители (хором): Наурыз кутты болсын! Исполняется хореографическая сюита «Под единым шаныраком»:

Казахский танец.
Русский танец.
Туркменский танец.
Украинский танец.
Немецкий танец.
Таджикский танец.
Еврейский танец.
Корейский танец.
Казахский танец.

В завершении театрализованного представления исполняется песня «Наурыз». Девушки в национальных костюмах разбрасывают цветы – подснежники и тюльпаны – символы Наурыза.

БАБАЛАР СӨЗІ – ТӘРБИЕ КӨЗІ.

Кітапхананың оқу залы әдемі безендірілген. Көрнекті жерге Қазақстан Республикасының рәміздері ілінген. Қонақтар, оқырмандар осы залға жайғасуда. (Композитор Н.Тілендиевтің “Ата толғауы” күйі жаймен ойналып тұрады)

1-жүргізуі: Көп жасаған қария

Ақылы теңіз-дария.

Көп өнеге сөзі бар

Сөзі – сокпақ, өзі нәр.

Ата салты – ардақты,

Әрбір сөзі – салмақты.

Сол сөздерді ұқпасаң

Тістерсің бір күн бармакты.

2-жүргізуі: Бабалар сөзі - кешегі өткен қариялардан, ғұлама ойшылдар мен шешен- билерден, ақын-жыраулар мен сал-серілерден мұра, мирас болып қалған ұлы тәрбие құралы.

Мың жылда бір-ак көрінетін кометалардай сырды да, сезімі де терең, тұнғиық дана тұлғаларымыз фәни өмірден баз кешіп, бақылық болып жатыр. Әйтсе де, Баубек пен Бауыржан батырлығы, Әлия мен Мәншүк ерлігі, Қаныш пен Әлкей білімі, Мұхтар мен Габит, Габидендердің үні, Дінмухамедтің парасаты – бүтінгі ұрпаққа өнеге. Олардың даналық болжамы, ғибрат аларлық сөздері мен пайымдаулары бүтінде халықпен қайта қауышып, жүргімізден орын алуда.

Біздің ата-бабаларымыздан бізге жеткен көптеген ұлағатты, ғибрат аларлықтай тамаша тәлім-тәрбие берерліктеі өсінет сөздер бар.

“**Бабалар сөзі – тәрбие көзі**” атты сауалнама-әңгімеміз қарт ата мен жас жігіт арасында

болған әңгіме түрінде өтеді. Яғни, қарияның жігітке қойған сауалына жігіттің жауап беруі және қарияның ол пікірді толықтырып өз ойын айтып беруін көрсетеміз.

1-бала: - Арман деген не? – депті қария.

- Ата арман дегеніміз ақыл-оидың шындығы. Құс -ұшсам дейді, бала - өссем дейді, қыз – көрікті болсам дейді, жігіт – бақытты болсам дейді, қарт – жүзге жетсем дейді, ұстаз – шәкіртіне үлгі болсам дейді.

Арманына адаспаған жетеді, адасқан арманына жете алмайды.

Арманына ақылды жетеді, ақымақ бұл өмірден түніліп өтеді, - депті қарт.

2-бала: - Бақытты болу оңай ма? – депті қарт.

- Ата, жары жақсы болса, бақыты жанында – депті жігіт.

- Жоқ балам, ақыл басында болса, бақыт жанында болады. Ақыл адамды азаптан да, мазақтан да құтқарады. Өмірде шын бақытты боламын десен, ақылдылықты үйрен, не ақылды қызға үйлен.

3-бала: - Дос табу оңай ма? – депті қарт.

- Ата, дос табу ақылдыға оңай, ақымаққа қын.

- Жоқ балам, өмірде дос табу ақылдыға қын, ақымаққа оңай. Ақылдының досы аз, қасы көп, ақымақтың досы көп болғанымен жақсылығы жоқ. Жақсылығы жоқ достың қастығы аяқ астында жатады. Есінде болсын, досың ақылды болса, өзің дана боласын, досың бала болса, өзің шала боласын, - депті қарт.

4-бала: - Өмірде не жетім? – депті қарт.

- Ата-анаңы жоқ бала жетім – депті жігіт.

- Дұрыс балам. Өмірде ата-анаңы жоқ болса бала тірі жетім. Өмірде **төғыз жетім** бар. Халқына сенімсіз болса – хан жетім. Ханы ақылсыз болса – халқы жетім, кеңесшісі ақылсыз болса - әкім жетім, сұзы жоқ - құдық жетім, ұлы жоқ - әке жетім, қызы жетесіз болса - ана жетім, досы жоқ -жігіт жетім, шәкіртсіз – ұстаз жетім.

Өмірде жетім болсаң есірме. Ақылды жетім кеңесуге құмар; Ақылсыз жетім егесуге құмар. Егескен ел болмайды.

5-бала: - Үйде кім, елде кім қадірлі?

- Ата, үйде ана, елде бастық қадірлі – депті жігіт.

- Жоқ балам, үйде **қонақ, қарт, бала** қадірлі. Елде хан, әкім, ұстаз қадірлі. Қонақты қадірлеуді бәрі біледі. Бала үйдің патшасы, балалы үй базар, баласыз үй қу мазар, - депті қарт.

6-бала: - Жоқты бар, ашты тоқ ететін кім?

- Ата, жоқты бар, ашты тоқ ететін мейірімді әке, - депті жігіт.
- Жоқ балам, әке қанша мейірімді болса да, ананың жөні бөлек. Жоқты бар, ашты тоқ ететін ол – ана. Анасыз бала ұйықтамайды, қатыңсыз айран ұйымайды.

Ана – үйдегі бақ, әке отыратын - тақ. Ана ақылды болса үйдің қуанышы, әкенің жұбанышы – депті қарт.

7-бала: -Елді кім, үйді кім бұлдіреді? – депті қарт.

- Ата, елді өсекші бұлдіреді, үйді ақылсыз бала бұлдіреді.
- Есінде болсын, ақылсыз басшы елді бұлдіреді, ақылсыз әйел үйді бұлдіреп.

Әкім – ақылсыз болса – ел тозады, өсек әкімді өсірмейді. Өсекті тындау - әкімге жараспайды, өсиетті тындау тақтағы ханға жараспайды, - депті қария.

8-бала: - Үйдегі алтын қазық кім? – депті қарт.

- Ата, үйдегі алтын қазық бала, - депті жігіт.

- Жоқ балам, үйдегі алтын қазық – ана. Ана ақылды болса, бала дана болады. Ана тәрбиесі қызға үлгі, әке тәрбиесі үлға үлгі. Ана ақылшың, әке қамқоршың, ағаң қорғаушың, інің сүйенішің, қарындасың қанатың әкенін ұмытпа. Ананың сыйламағанның ақылы кем, әкені сыйламағанның жақыны кем. Ананың мейірімі көзінде, ықыласы көңілінде, ақылы сөзінде, - депті қарт.

9-бала: - Өмір сұру үшін не қажет? – депті қарт.

- Ата, өмір сұру үшін алтын, ақша, нан, мал қажет, - депті.
- Жоқ балам, адамның өмір сұруі үшін су, от, тұз, қыз, ақыл қажет. Су тіршіліктің нәрін береді, от өмірдің сәнін береді, тұз астың дәмін келтіреді, қыз көңілдің сәнін келтіреді, ақыл өмірдің мәнін береді. Адам ақылмен ағайынды табады, ақылсыз адам ағайыннан береді, - депті қарт.

10-бала: - Шындықты не бұзады? – депті қарт.

- Ата, шындықты тіл бұзады, - депті жігіт.

- Дұрыс, балам, шындықты тіл бұзса, өкініші көбейеді, не өсек көбейеді. Шындықты білу қыын, айтылған сөзді тоқтату қыын. Адал адам шындықты білсе, өсек қылады. Өсек ерді бұзады. Өсекті көп айтқан шындықты білмейді, шындықты білген өсекшіге ере бермейді. Өмірде шындықты өсек бұзады, - депті қарт.

11-бала: - Адамға ақыл беретін кімдер? – депті қарт.

- Ата, ана тілі ғой ақыл беретін, - депті жігіт.
- Жоқ балам, ана тілі ойды өсіреді. Адамға ақыл беретін ата-ана, ұстаз, досы екенін

ұмытпа. Ата-ана ақылын баласы мен қызына айтады, ұстаз шәкіртіне айтады. Жақсы ақыл адамды тез есейтеді. Адамға ақыл беретін адап дос. Адап дос ақылшың, ақылшы дос – жақының. Досы көптің табысы көп, табысы көптің жақыны көп. Достықтың көзі ақылдан басталады, - депті қарт.

12-бала: - Адамның ақылы қайда? – депті қарт.

- Адамның ақылы тілінде, ата, - депті жігіт.

- Жоқ балам, тіл ақылдың айнасы, ақыл істің пайдасы. Есінде болсын, ханның ақылы тағында, әкімнің ақылы жанында, ғалымның ақылы басында, ананың ақылы жасында, жігіттің ақылы жақсылығында, ақымақтың ақылы кім көрінгеннің қалтасында, - депті қарт.

13-бала: - Достықты нығайтатын не? – депті қарт.

- Ата достық пен жолдастықты ынтымақ, бірлік, теңдік, туыстық, бауырмалдық нығайтады.

- Дұрыс, балам, сенің айтқаның достық пен жолдастықты дамытады. Есінде болсын, шын достың ақылдыға тән екенін ұмытпа. Өмірде дос болуды ойласаң “Сәлеметсіз бе, кешіріңіз, рахмет, сау болыңыз, сәлем айтыңыз, рұхсат па” дегенді үйрен. Сәлемесуді білген кешіре де біледі, кешіре білген рахмет те айта біледі. Жөн сөз көңілінді өсіреді, жөнсіз сөз өмірінді өшіреді – депті қарт.

1-жүргізуі: Міне, балалар, көрдіндер ме, дос табу үшін, елде кімнің қадірлі екенін, өмір сүру үшін не қажет екенін, шындықты бұзатын, достықты нығайтатын не екенімен таныстық және осындай ғибрат аларлық сөздерді есте сақтау керектігін ұмытпаңдар.

2-жүргізуі: Енді “Ескірмейтін есті сөз” айдары бойынша ойын-жарыс өткізіледі.

Бұл бөлімге дайындалу балалардың өздеріне тапсырылған. Күнделікті өмірде ата-әжелерің, әке-аналарының айтып отыратын ырым мен тиым сөздер жарысын өткіземіз. Кім көп біледі екен?

1-бала: Отқа су құйма, түкірме. Себебі кезінде ата-аналарымыз отқа табынған. От өмір, тіршілік көзі саналған.

2-бала: Мал сүйегін отқа жақпа, акты төкпе.

Себебі тірі малдың сүйегі сырқырап, желіні іседі, малсыз қалып жоқшылыққа ұшырайды деген ұғым бар.

3-бала: Қазақ тұнде мал, адам санамайды, себебі басың кемиді деп есептеген.

4-бала: Пышақтың жүзін жалама, пышақты кезенбе. Себебі пышак ұзарып кетеді.

5-бала: Үйге қарай, үйді айналып жүгірме.

6-бала: Күлді, тұзды баспа, шашпа, аяғың ауырады.

7-бала: Жағынды, белінді таянба, тізенді құшақтама. Тек қаралы адамдар ғана осылай

отырады.

8-бала: Бас киімінді лақтырма, теппе, басың ауырады.

9-бала: Нанды шашпа, баспа, нан - өмір нәрі.

10-бала: Тұысыңа ит, пышақ сыйлама, себебі араз болып қалуың мүмкін.

11-бала: Өсек, өтірік айтып, жағымпаз, мақтаншақ болма.

12-бала: Үш күн айтта кір жууға, тырнақ, шаш алуға болмайды.

13-бала: Адамға ажал шақыратын мына ырымдар:

Саусақты тарақтап, қолды көкірекке не желкеге қойып жатпайды. Мойынға бос арқан салмайды. Қамшының өрімінен ұстап сабын жерге сүйретпейді. Жуылған киімді далаға он қаратып жаймайды.

14-бала: Тәңертең міндетті түрде өз үйінен ораза ашып (тамақ ішіп) шық. Себебі “таңғы тамақ тәнірден” деген сөз бар.

15-бала: Дастарханды баспа, аттама.

16-бала: Сыпыргышты көкке көтеріп, баланы ұруга болмайды.

Міне осында ырымдар мен тиымдарды еске сақтап,
орындал жүруіміз қажет.

(Музыкалық үзіліс)

1-жүргізуі: - Ендігі кезекте біз ненің жақсы, ненің жаман екендігімен, қасиетті ұғымдармен танысуымыз керек. Бұл бөлім сайыс түрінде өтеді. Қонақтар мен оқушылар болып сайысқа түсеміз. Сұрақтарға жауап беру кезегін алдымен қонақтарға береміз, соңынан оқушылар толықтырады.

2-жүргізуі: Жерден ауыр не бар?

Судан терен не бар?

Оттан ыстық не бар?

Көктен биік не бар?

(Қонақтар жауабы тындалады)

Оқушы: Жерден ауыр дегенім – ақыл, білім,

Судан терен дегенім – оқу, ғылым.

Оттан ыстық дегенім – адамның өмірі.

Көктен биік дегенім – тәkkапардың көңілі

1-жүргізуши: Алты алаш деген не?

Оқушы: - Алты алаш деген – Алаш ханның балалары – Қазақ, Қарақалпақ, Қырғыз, Өзбек, Түркімен, Жайылхан.

2-жүргізуши: Дүниеде не жетім?

Оқушы: Жаңбыр жаумаса – жер жетім,

Басшысы болмаса – ел жетім.

Ұқпасқа айтылған – сөз жетім

1-жүргізуши: Дүниеде не тәтті, не жұмсақ, не қатты?

Оқушы: Ананың сүті тәтті. Ананың қолы жұмсақ. Әкенің жүрегі қатты.

2-жүргізуши: Дүниеде ең жақының кім?

Оқушы: Тату болса – ағайын жақын

Ақылшы болса – апайың жақын

Бауырмал болса – інің жақын.

Инабатты болса – келінің жақын.

Алдыңа тартқан адад асын,

Қимас жақын – қарындасың.

1-жүргізуши: Дүниеде не қымбат?

Оқушы: Алтын үяң – Отан қымбат,

Құт-береке – атаң қымбат.

Аймалайтын анаң қымбат.

Мейірімді – апаң қымбат.

Бәрінен де ұят пенен ар қымбат.

2-жүргізуши: Дүниеде не қыын?

Оқушы: Арадан шыққан – жау қыын.

Таусылмайтын дау қыын.

Шанышқылаған сөз қыын.

Жазылмаған дерт қын.

Іске аспаған серт қын.

Ақылынан адасып,

Өзің түскен өрт қын.

Не істерінді біле алмай,

Ашиды сонда бас миын.

(Музыкалық үзіліс)

1-жүргізуші: Енді біз сайсымызды мақал-мәтел айту түрінде жалғастырамыз. Мақалды біз бастаймыз, қонақтар жалғастырып аяқтайды. Егер қонақтар жалғастыра алмаса, кезекті оқушылар алады. Таңдал алынған мақалдар тіл, шешендік, ата-ана, ұл, қыз туралы айтылады(Мақалдардың бірінші бөлігін екі [бастауышы кезек айтып](#), жалғасына жауап күтіп тұрады)

1. Таппасаң сөздің жүйесін ... (отына өзің күйесін)
2. Ақылдының сөзі қысқа, ... (көпке болар нұсқа)
3. Шешен сөз бастар, ... (батыр қол бастар)
4. Қылыш жарасы бітеді, ... (сөз жарасы бітпейді)
5. Көп ішінде сөйлеген, ... (ойға салмай сөйлеген)
6. Көсемдіктің белгісі, ... (шешендіктің белгісі)
7. Көп сөз – күміс, ... (аз сөз – алтын),
8. Жақсы жігіт – аспандагы жүлдyz ... (жақсы қыз – жағадағы құндыз).
9. Ақылың ағанда болсын... (құндызың жағанда болсын).
10. Эке көрген оқ жонар ... (шеше көрген тон пішер).
11. Откір тіл – дарын ,... (ұзын тіл жауын)
12. Тоқсан ауыз сөздің ... (тобықтай түйіні бар)
13. Тіл тас жарады,... (тас жармаса бас жарады).
14. Жігіт болсаң 7 жүрттың тілін біл ... (немесе 7 түрлі ғылым біл)

Осыдан соң сайыстың қорытындысы шығарылады.**1-жүргізуші:** Міне, балалар, сендер тәлім-тәрбие аларлықтай “**Бабадан қалған асыл сөздер**” өте көп екен. Сондықтан да үлкендердің әр сөзіне зер салып, әр сөзінің астарына үніле қарай білу керек. Өсірепе

үйдегі ата-әжелеріңің, ата-аналарыңың әр сөзін ұғып, көрі адамдардың ақылын, өсietін есте сақтандар.

1-оқушы: Атам - кітап, мен - дәптер,

Ақыл толы сөзіне.

Кызығам да әлбетте

Көшіремін өзіме.

2-оқушы: Еш дүкенде сатылmas,

Тегін кітап атамыз.

Қанша оқысаң сарқылmas

Өмір – кітап – атамыз.

3-оқушы: Беттер ашық ұдайы,
Оқылатын кітап ол.

Сырын ашып ұдайы
Тоқылатын кітап ол

Соны концерттік бағдарламамен жалғасады

АНА ТІЛІМ

(Тіл мерекесіне орай өткізілген сыйныптан тыс үйірме жұмысының өткізілу барысын әріптестеріме, әсіресе жас мамандарға ұсынамын)

- Мақсаты:**
1. Оқушыларды өз ана тілінің қадір-касметін біліп, өз ана тілінің көркемдігін сезініп, сөз құдіретін түсініп, оның адам өміріндегі маңызын ұғуға үйрету.
  2. Тіл әуезділігін, көркемдігін, байлығын, шешендігін көрсететін нақыл сөздер, мақал-мәтелдер арқылы оқушы дүниетанымын, ой өрісін дамыту.
  3. Тіл тазалығын сақтау, мәдениетті сөйлеу, шешендік өнерді оқушы бойына сініре отыра, ана тіліне сүйіспеншілігін қалыптастыру, мемлекеттік тіл мәртебесін көтеруге атсалысуға шақыру.

Көрнекілігі: Нақыл сөздер, бекеттер-топ аттары жазылған плакаттар, «Ана тілі – рухани даму негізі» кітап көрмесі, ұпай беретін таяқшалар, мадақтау қағаздары, Microsoft Pover Point программасында безендірілген презентация.

Абайдың әні « Сегіз аяқ» 2 оқушы домбырада орындалды.

1-жүргізуши: Сүйемін туған тілді – анам тілін,

Бесікте жатқанымда-ақ берген білім.

Шыр етіп жерге түскен минутымнан

Құлағыма сінірген таныс үнім.

Ең бірінші сол тілмен сыртқа шықты,

Сүйгенім, сүйсінгенім, жек көргенім.

С.Торайғыров.

2-жүргізуши: Туған тілім-бабам тілі-өз тілім,

Туған тілім-анам тілі-өз тілім.

Туған тілім-далам тілі-өз тілім,
Туған тілім-адам тілі-өз тілім.
Туған тілде сыры терең жаным бар,
Туған тілде әнім менен сәнім бар.
Туған тілім тіл болудан қалса егер
Жүргімді суырып-ақ алындар.

Д. Әбілев.

1-жүргізуши: Тағдырынды тамырсыздық індегінен қалқала,
Мазмұн жоқта мазмұнсыздық шыға келер ортаға.
Әр адамда өз анасынан басқа да,
Ғұмырына етер мәңгі астана,
Демеп жүрер, жебеп жүрер арқада,
Болу керек құдіретті төрт ана:
Туған жері-түп қазығы, айбыны,
Туған тілі - мәңгі өнеге айдыны,
Жан байлығы, салт-дәстүрі-тірері,
Қадамына шуақ шашар үнемі.
Және туған тарихы.

М.Шаханов.

2-жүргізуши: Тілім менің!
Ұлы Абай, Мұхтардай пірім менің.
Тұнығым, рухани жан азығым
Ол бұлінсе, менің де бұлінгенім.
Ана тілім, туған тілім, бал тілім
Сен арқылы дүние танып талпындым.
Сен арқылы әлемге аян бар ісім

Сен өмірде таусылмайтын алтыным.

III.Айтматов.

Мұғалімнің сөзі: Құрметті оқушылар, бүгін біз 2 топ: «Тапқырлар», «Зеректер» Қазақ тілі еліне сапар шегеміз. Алдымыздан көп бекеттер кездеседі. Ондағы тапсырмаларды орындаған топ мүшелері «Қазақ тілі елінің құрметті азаматы» атағын жеңіп алады.

Әділ қазылар алқасын сайлау.

1. «Қайырлы таң» бекеті Екі топтың сәлемдесуі. Танысу.

2. «Үміт» бекеті. Мақал-мәтелдерді жалғастыр:

Шешеннің тілі...

Бал тамған тілден...

Ақыл көркі ...

Ана сүті...

Жақсы сөз...

Жақсыға сөз ілеседі...

Тілін білмеген...

Аяққа кісен салуға болар...

3. «Қайрат» бекеті . Қызықты грамматика.

А) Мына сөздердің ішінен диалект сөздерді көрсет: доға, жәшік, қамыт, сұлтан, пиала, нән, зейнеткер.

Ә) Қай шылаулар дефис (-) арқылы жазылады?

-мен,-және,-ау,-да,-мыс,-ақ,-пен,-ды.

Б) Үрсу, зекіру сөздерінің синонимі.

В) Мына суретке тұрақты сөз тіркесін жаз. (бетіне оты шығу, көз қорқақ, қол батыр, ойыннан от шығу, ит өлген жер)

Г) Тілдік бөлшектерді үлкеннен кішісіне қарай ретімен жаз: текст, буын, дыбыс, сөз тіркесі, сөз, сөйлем.

Д) Әзіл сұраптар:

Айнаға қай кезде өкпелеуге болмайды?

Корқақ неден қорқады?

Тауық тұс көре ме?

Қарғыстың ең жаманы не?

Тастың жеңілі бола ма?

Ауыз бен қолды қандай жерде тыю керек?

Қандай кілт аспанда болады?

Неменеге өкпелеп жүргенде не шықты?

4. «Ғалым» бекеті. Тест сұрақтары.

1. Тіл туралы Заң қашан қабылданды?

- A) 1987ж. 17 қараша
- B) 1989ж. 22 қыркүйек
- C) 1990ж. 13 маусым
- D) 1992ж. 15 қазан
- E) 1991ж. 17 қыркүйек

2. Тіл білімінің негізін салған кім?

- A) Ш.Уәлиханов
- B) М. Жұмабаев
- C) А. Байтұрсынов
- D) Ы. Алтынсарин
- E) А. Құнанбаев

3. Қазақ тілі қай тілдер тобына жатады?

- A) хинди
- B) араб
- C) португал
- D) испан
- E) түркі

4. «Ана тілің-арың бұл, ұятың боп тұр бетте» деген өлең жолдарының авторы кім?

А) Қ. Мырзалиев

В) Ә. Тәжібаев

С) С. Торайғыров

Д) М. Шаханов

Е) М. Мақатаев

5. Облысымыздың ақтаңгер ақыны С. Ғабдуллин атамыздың өлеңдер жинағы қайсысы?

А) «Жырлайды жүрек»

В) «Дариға жүрек»

С) «Сөйле, менің жүрегім»

Д) «Асаяу жүрек»

Е) «Өмір-өзен»

6. Ақпарат құралдарының тілі қай стильге жатады?

А) публицистикалық

В) көркем әдебиет

С) ауызекі сөйлеу

Д) ресми

Е) ғылыми

7. « паспорт» сөзінің жаңа атауын табыныз.

А) қағазы

В) куәлік

С) анықтама

Д) міндеттеме

Е) төлкүжат

8. Төмендегі афоризмнің авторын табыныз.

А) Ы. Алтынсарин

В) А. Байтұрсынов

С) А. Құнанбаев

Д) М. Өтемісұлы

Е) Бұқар жырау

5. «Арман» бекеті

Тұрақты сөз тіркестерінің мәнін аш:

Қас пен көздің арасында (лезде)

Қара қылды қақ жару (әділ)

Төбе шашы тік түрдү (шошыды)

Тайға таңба басқандай (анық)

Аузына күм құйылды (ұндеңеу)

Көзге түртсе көргісіз (қаранды)

Тонның ішкі бауындай (тату)

Бет моншағы үзілу (ұялу)

Жарғақ құлағы жастыққа тимей (мазасыздану)

Құн тигізбей өсірген (мәпелеу)

6. «Дарын» бекеті Шығармашылық. Өлең, әңгіме құрастыру.

«Ең қымбат қазына»

7. «Шешен» бекеті.

« Жеке бір адам ұлт тілін жасай алмайды. Тіл – бүкіл халықтың игілігі, халықпен бірге жасап, бірге дамиды.

Ана тілін жақсы білмейінше сауатты сөйлеп, сауатты жазып, тіл байлығын мол қолданбайынша, шын мәніндегі мәдениетті адам атануға болмайды». С.Негимов пікірі. Сондықтан...

Жалғастыру...

Әділ қазылар алқасына сөз, топтарды мадақтау.

Қорытынды:

1-жүргізуши: Тіл-қасиетті, құдіретті, киелі. Бұл қасиеттер бойға ананың ақ сүтімен дариды. Тіл өшпейді, қандай қындықта да тіл өз ұрпағының қанына, жанына өз ұрығын егіп,

өміршең күй кеше береді.

2-жұргізуші: Туған тілім – тірлігімнің айғағы,

Тілім барда айтылар сыр ойдағы.

Өссе тілім мен де бірге өсемін,

Өшсө тілім мен де бірге өшемін.

Ә. Тәжібаев.

Екеуі бірге қосыла: Кіршіксіз қардай сақтандар,

Қазақтың тілін ғаламат.

Ана тіл – арым, иманым,

Аманат, саған, аманат.

М. Әлімбаев.

“Жігіттің сұнқары кім?”, саралаңыз

(Сайыс-байқау)

1-бастаушы: Құрметті қауым! Сіздерді “Жігіт сұлтаны” сайысын тамашалауға шақырамыз.

2-жұргізуші: Береке де осында,

Мереке де осында.

Болып жатыр той-думан

Қырандардың қосында.

1-жұргізуші: Асқактаған ән дайын,

Күмбірлеген күй дайын.

Ал, көнекей, қырандар!

Босқа қарап тұрмандар!

Бастап жігіт өнерін,

алыстарға самғаңдар!

2-жұргізуші: Құрметті көрермен қауым! Енді сайысқа түсетін жігіттерді қол

шапалақтап, қошаметтеп ортаға шақырайық.

1-жүргізуши: Сайысқа қатысуышы жігіттер көпшілікпен сәлемдесіп, өздерін таныстырады. Жігіт сұлтанының бойында қандай қасиеттер болуы керек деп ойлайсың деген сұраққа жауап береді.

2-жүргізуши: Ей жігіттер!

Сендерге артар міндет көп.

Көтер биік ата салтын құрметтеп

Ақтай білсең ата-баба үмітін

Әрбір сөзі – тәлімі мол бір мектеп.

Сұрақтар: Немірленген асықтардағы сұрақтарға жауап беру.

№1 асық. Мал жіліктегінің атауын айт.

I. Қол жіліктегі: 6

1. Кәрі жілік – 2
2. Күң жілік – 2
3. Жауырын – 2

II. Сан жіліктегі: 6

1. Асықты жілік – 2
2. Тоқпан жілік – 2
3. Жамбас – 2

№2 асық. Конаққа ет тарту рәсімі қалай?

1. Құда табақ; бас, жамбас
2. Қүйеу табақ; төс т.б.

№3 асық. Төрт түлік мал пірінің аталуы қалай?

1. Түйе – Ойсылқара
2. Жылқы – Қамбар ата
3. Қой – Шопан ата
4. Ешкі – Шек-Шек ата

5. Сиыр – Зенгі баба

№4 асық. Қазақша ай аттарының аталуын айту керек.

1. Қантар	7. Шілде
2. Ақпан	8. Тамыз
3. Наурыз	9. Қыркүйек
4. Сәуір	10. Қазан
5. Мамыр	11. Қараша
6. Маусым	12. Желтоқсан

№5 асық. Төрт түлік мал төлдерінің аталуы қандай?

I. Жылқы - құлын

II. Сиыр - бұзаяу

III. Қой – қозы

IV. Ешкі – лақ

№6 асық. Жыртқыш құстардың атын ата.

Бүркіт, лашын, қыран, қырги.

№7 асық. Қазақ халқының салт-дәстүр,

той-томалақтарын атап шық, біреуін түсіндір.

Бесікке салу, қырқынан шығару, тұсау кесер, сұндетке отырғызу, беташар, көкпар, той бастиар.

№8 асық. Аттың ер-тұмандарына нелер жатады?

Жүген, ішкілік, тоқым, ер, үзенгі, аткөрпе, тартпа, қамшы.

1-жүргізуши: Әділ қазылар алқасы жігіттердің ұпайын шығарғанша кезекті әнге берейік. (Ән орындалады)

2-жүргізуши: Қыран-бүркіт көтерер ердің нарқын,

Қыран жігіт асырап елдің даңқын!-

демекші, енді жігіттерміздің өнерін тамашалайық (Әрқайсысы өз өнерін көрсетеді)

1-жүргізуши: Ат өнері білінбес,

Бәйгеге түсіп жарыспай.

Ер өнері білінбес,

Қоян қолтық алыспай, - демекші, енді жігіттеріміздің спорттық жарыстардағы өнерлерін көрейік.

1. Салмақ тасын көтеру.
2. Мойын арқан тартпақ.
3. Білек күшін сынау.

2-жұргізуі: Жігіттер, жаман істі кәсіп етпе,
Досынды бірге жүрген басып өтпе,
Басына әлдеқандай іс түскенде.

Келесі кезекті тағы да әнге берейік. (Ән орындалады)

1-жұргізуі: Жылдар-жылдар тарихтың мол беттері,
Сен әкелген жақсылықтар көп тегі.
Көнілінді шат сезімге баурайды,
Халқымыздың бүгіні мен өткені.

(Тарихи тұлғалар, ескі ұғымдар туралы сұрақтарға жауап беру)

Сұрақтар: Асықтар арқылы жауап береді.

№1 асық. Қазақ халқының тарихында қандай хандар, батырлар, билер, шешендер өткен?

Хандар: Абылай, Әбілхайыр, Тәуке, Жәңгір т.б.

Батырлар: Сыпатай, Қабанбай, Бөгенбай, Наурызбай т.б.

Шешендер: Жиренше, Бөлтірік т.б.

Билер: Қаз дауысты Қазыбек, Төле би, Әйтеке би т.б.

№2 асық. Үш ұғым туралы сұрақтар

1. Үш жұз: Ұлы, Орта, Кіші
2. Үш арсыз: Үйқы, тамак, күлкі
3. Үш даусыз: Мінез, кәрілік, ажал

№3 асық. Жеті атаны талдап беру.

Ата, әке, бала, немере, шөбере, шөпшек, немене.

№4 асық. 5 асыл мен 5 дүшпанды ата.

Бес асыл мыналар: талап, еңбек, терең ой,
қанағат ету, рақым жасау.

Бес дүшпан мыналар: өсек, өтірік, мақтаншақ,
еріншек, бекер мал шашпақ.

№5 асық. Үлттық ойындардың түрлерін атап шық.

Ақсүйек, асау үйрету, арқан тарту, тымпи,
сақина салу т.б.

Жүргізуши: “Жеті атасын білмеген жетесіз” – деп халқымыз айтпақшы, кешіміздің сонында біздің қыран жігіттеріміз өздерінің жеті аталарын атап, дастарханымызға бата берсін! (Сайыс соны концерттік бағдарламаға ұласады)

ҚЫЗЫР БАБАНЫ ҚАРСЫ АЛУ

(Әдеби - драмалық шара)

Шараның формасы: сахналық көрініс.

Шараның мақсаты: 1) Қоғамның тарихи дамуында қалыптасқан, үрпақтан үрпаққа көшетін, әлеуметтік нормалар, халықтың мінез-құлқы мен іс-әрекеттерінің негізгі - әдет-ғұрып, салт-сана, қоғамдық тәртіп, зан, мұрат пен ізгілік, яғни, әлеуметтік - мәдени мұра туралы түсінік қалыптастыру;

2) Моральдық сана, моральдік ұстаным, моральдік құндылықты сезінугі тәрбиелей;

Шараның тақырыбы: Қызыр бабаны қарсы алу.

Шараға қатысушылар:

- 1) Дүкенбай ақсақал
- 2) Күлән (кемпірі)
- 3) Дәulet (ұлы)
- 4) Балқия (келіні)
- 5) Жанар (қызы)
- 6) Қамбар, Ботагөз (немерелері)
- 7) Мұрат (бозбала)
- 8) Жастар

1 - бөлім

(Сахнада киіз үйдің іші. Дәulet домбырада күй ойнап отыр, Жанар кесте тігіп, ал балалар сырмақтың үстінде асық ойнап отыр. Балқия кіріп- шығып дастарқан жасап жүр. Сырттан иттің үргені естіледі, іле-шала Мұрат кіріп келеді.)

Мұрат: Кеш жарық!

Балқия: Ешкің арық! Төрлет бозбала!

Мұрат: Ассалаумағалейкум! (төрге озып, Дәuletке қол береді).

Есенсіздер ме? (қыз бен жеңгесіне тәжім етеді).

Балқия: Сау журмісін, бозбала? Сендей жігіт төресі қай қыздың бақыты екен? Жай – күйің қалай?

Мұрат:(кібіртікте) Иә, құдайға шүкір, сіздерге ұлыс оң болсын дегелі келіп едім.

Балқия: Айтқаның келсін. Төрге шық. Ұйқыашардан дәм тат, бозбала.

Мұрат: Асығыс едім, жеңеше, дәм ғана татайын. Әуре болмаңыз (дәм татады, бата береді)

Ұлыс бақты болсын,

Төрт түлік ақты болсын.

Бастарыңа бақ берсін,

Не берсе де, нақ берсін!

Қырда жүрген Қызырды

Үйлерінде ап келсін!

Қарындарың тоқ болсын,

Қайғыларың жоқ болсын!

Шүпірлеген үйінде

Балаларың көп болсын!

Бата бердім бақ тіледім,

Ақ дастархан басына.

Я, құдайым, шын тіледім,

Келсін деп менің қасыма!

Көңілің көлдей болып,

Көргенің түстей болып,

Қыдыр қонсын басыңа.

Бәрі: Әумин!Әумин!

Мұрат: Мына ақ орамал өзіңізге, жеңеше, көңіліңіз әрдайым шың басының қарындағай ақ болып жүрсін. Ал мына айна, Жанар саған.

Жанар: Рахмет, Мұрат, елеп ескергеніңе рахмет.(ыңғайсыздып алады)

Балқия: Түү-ү! Неткен тамаша сыйпат жасадың, бозбала. Рахмет!(қуанып шытты иығына жамылады)

Мұрат: Ал, сау болыңыздар. Қызыр бабамды жақсы қарсы

алыңыздар. Мен айналып қалдым, кетейін.(кетуге ыңғайланады)

Балқия:.. Жанаржан, бозбаланы шығарып сал, ит талап тастамасын.

(үйдегілермен қоштасып, Мұрат пен Жанар тысқа шығып кетеді. Күй әуені естіледі.)

2 – бөлім (Кемпір мен шал келеді. Балалар алдынан жүгіріп шығады, атасы кәмпіт береді)

Күлән: Ух! Шал екеуіміз талай үйге кіріп шықтық, ағайын – жамағат, көрші – қолаңға жақсы ниетіміз бен тілегімізді білдірдік. Бір көрісіп қуанысып қалдық. Уақыт біршама болып қалыпты, келін шырағым, адыраспан әкелші, үйді аластап жіберейін.(үйді аластайды)

Алас-алас, әр пәледен алас!

Қараңғы – жарыққа, ызғар – жылыға,

Қара – акқа ауыссын! Жамандық кет!

Бәле – жала кет! Алас! Алас!

Сор – баққа, кесір – киеге.

Жоқ – барға ауыссын! Жамандық кет!

Бәле – жала кет! Алас! Алас!

Балалар төрге қос шырақ жағындар. Үйдегі ыдыс атаулының бәрін акқа, ырысқа, кәусәр бұлақтың суына толтырып қойындар.(үйде абыр – сабыр әрекет жасалады, төрге қос шырақ жағылады)

Күлән: Жыл бойы ақ мол болсын! (Ыдысқа ақ құяды).

Балқия: Дән тасқын-тасқын түсімге бай болсын! (ыдыстарға бидай, тары салады).

Қамбар: Ата, мынау жаңадан ашылған кәусәр бұлақтың суы.

(Қолындағы құманды көрсетеді).

Атасы: Иә, балам, ыдыс атаулыға қүй, жауын-шашын көл болсын, шөп

шүйгінді, мал семіз болсын деп (немересі орындейдьы, атасы «әумин» деп отырады, Балқия дастарқанға шақырады).

Қамбар: Ата, әже, осы бүгін қандай күн өзі. Таң атқалы әмір жок.

Үйді жылан жалағандай тазалап, түрлі-түрлі тамақ әзірлең,
үстімізге бір киер киімізді киіп алдық. Бұрын «жат, жат»
деуші едіндер, бүгін міне түн ортасы болды әлі ұйықтаған
жоқтыз.

Әжесі: Балам, бүгін ерекше күн. Наурыздың 21-ші жүлдізы. Осы түні
даланы Қызыр аралайды. Бүгінгі түн «Қызыр түні».

Ботагөз: Ата, Қызыр деген кім?

Атасы: Қызыр – адамдарға дәulet дарытып, бақ қондыратын, аяулы
бабамыз жақсылықтың жаршысы. Жаңа түскен күн рәмізі –
Қызыр баба даланы кезіп жүріп, назары жерге түссе, оның тоң
кеудесін жібітеді, ал тасқа түссе, тасты ертіп жібереді екен.
Күн сәулесі жер шарының Шығыс бөлігінен таңғы сағат 6-да
 себездеп атқан кезде біздің өңірімізде бұл сәт түнгі сағат 3-ке
тұспа-тұс келеді. Сондықтан қазақ халқы Жаңа жылды 22
наурыз күні таңғы сағат 3-те қарсы алады, дәл осы сәтте
даланы Қызыр баба аралап, Самарқаның көк тасын ерітсе
керек. Сондықтан осы күнді асыға күткен үлкендер:

Самалық, самалық,

Көк құс көзін ашты ма?

Аяғын жерге басты ма?

Самалық, самалық,

Самарқаның көк тасы,

Жібіді ме, көрдің бе?

Самалық, самалық,

Қап тауының көк құсы,

Жүгірді ме, көрдің бе? –

деп қойнында көжегі, қолында нәуірезегі бар балаларына сұрау қойған.

Әжесі: Бұл тұні ауыл бойжеткендері өздері ұнатқан жігіттерге арнап соғымның соңғы етін уызға салып пісіріп, «ұйқылашар» деп аталатын ерекше дәм дайындайды. Ал жігіттер мен бозбалалар болса қыздар мен келіншектерге айна, тарақ, иіссудан тұратын «сelt еткізер», «dіr еткізер» сыйлықтар ұсынады. Бұл дәстүрлі сыйлықтағы айна – пәктік пен жастықтың, тарақ - әдемілік пен сұлулықтың, иіссу – бүршігін жаңа жарған жауқазындай құлпырудың белгісі.

Қамбар: Е – е, жаңағы ағатайдың көкеме ақ орамал, әпкеме айна әкелуінің сырды осыдан екен ғой?! (кутындаиды)

Балқия: Қой, тыныш отыр!

Ботагөз: Ата, төрдегі қос шыракты не үшін жақтық?

Атасы: (ет турап отырады)

Қызыр тұні Жаңа жыл табалдырық аттап, үйге енгенде, «Жалғыз шала сәүле болмас» деп төрге қос шырақ жағылып қойылады. «Жаңа жыл мұнтаздай таза үйге кірсе, ол үй ауру-сырқаудан, пәле-жаладан аман болады» деген сеніммен Наурызға шейін үй ішіндегі жиһаз-мұліктің шаңы қағылып, жуылып тазартылады. «Береке басынан басталады» демекші, жыл басы жақсы басталса, аяғы да жақсы болады. «Жыл бойы ақ мол, дән тасқын-тасқын, жауын-шашын көп болсын» деген тілек қой. Ас алындар, балалар.

Балқия: Ботагөз, бір ән салсаңшы!؟ (Ботагөз ән салады).

Атасы: Тұн ортасынан ауып кетті, шамасы, балалар үйдің тұндігін,

жақтауын ашындар, Қызыр баба үңілсін, мейірімін төксін!

(Тұндікті, жақтауды ашады).

Атасы: «О, құдайым, зарыға қуткен Жаңа жылым келді, Жаңа жыл жарылқа, ескі жыл есірке. Менің ұрпақтарымды аман ет, пәле жаладан сақтай гөр, жамандық ары кет». Әумин!

Бәрі: Әумин! Әумин!

(сырттан иттің үргені естіледі. «Жанар, біз алтыбақанға кетіп барамыз» деген дауыс, құлкі, домбыра үні, ән естіледі)

Күлән: Бар, қарағым, бар. Тең құрбыңмен жасап қайт. Жастықта ойнап күлгенге не жетсін!

Жанар: Жарайды, апа (үйден тез басып шығып кетеді, күй ойнала бастайды, шымылдық жабылады) Қазақ елінің қаһармандық тарихы (Әдеби қойылым)

Алаш жұрты, жанашыр жақындарым,
Тапталмауға білесің хақың барын.

Ұлт үшін ұрандатып ұрыс салған

Қайда сенің кешегі батырларың?!

Сахна төріне Абылай хан, Бөгенбай батыр, Қабанбай батыр, Наурызбай батыр, Райымбек батыр, Сапытай батыр, Исатай батыр, Бауыржан батырдың портреттері ілінеді, ғимарат іші тарихи ерліктерге лайықталып безендірілед

Тарихшы: (Тарихшы мен жыршы сөзіне сәйкес кинокадрлар көрсетіледі). Қазақ елі - сонау Алтайдан Пиренейге дейін билік еткен Еділ батырдың елі. Қазақ елі – асқан батырлығымен, ақыл-парасаттылығымен Египет еліне билік жүргізген Бейбарыстың, Үндіні билеген Бабырдың елі.

Жыршы: Қазақ жері – қонақжай төрдің жері,
Қазақ елі – Қас сақтай ердің елі.
Елі кедей болмаған – жері байтақ,
Еділ ердей, Бабырбай шерлер елі.
Азат бүгін байлыққа тұнған жерім,

Азат жүгін, ел жауын қуған ері.
Әділет пен бірлікке жанын қиып,
Әділ өткен билердің туған жері

Қазақ жері көп шеккен қасіретті,
Қазақ ері - өнерлі, өсиетті,
Египетті билеген Бейбарыстың
Елі – текті, киелі, қасиетті.

Қорлаған жау – басқыншы халыққа мұн,
Қорғаған ер – ойлаушы халық қамын.
Кобыланды, Ер Тарғын, Алпамыстар ...

Қорғап қалды ел бағын алыштарым

Тарихшы: 1793 жыл. Ел жайлауға көшіп жатқан кез. Алтайдан Атырауға дейін тыныштық орнатқан қазақ елі. Қаннен-қаперсіз, шат-шадыман жаз жайлау қызығын көруге бет алғанда, Жонғар қалмақтары тұтқылдан шабуыл жасап, қазақ халқын қан жылатты. Дүрліккен ел шұбыра қашып, табаны езіліп, шұбырынды халық “ақ табан” болды. Аңдыздаған жұрт Алқа көлге аялдап, қасиетті Қарататуға бас сауғалады.

(Зарлы әуен “Елім-ай” хоры айтылады)

Зар: Қарататудың басынан көш келеді,
Көшкен сайын бір тайлақ бос келеді.

Карындастан айырылған қыын екен,
Қара көзден мөлтілдеп жас келеді..

Тарихшы: Қарататудың баурайында қалың қазақ бас қосты. Елдің елдігін, ерлігін соңғы рет сынайтын күн туды. Жауға соққы беріп, жалпы жұртты аман алып қалу үшін, данышпан ата Төле би батырларды батылдыққа, елді бірлікке шақырады

Жыршы: “Даудан қашық жүріндер, дүрлікпе тек!

Жаудан қашып, қор болып үрікпе” – деп,
Біріктірді қазақты Төле би:

“Бақыт, женіс, азат күн – бірлікте!” – деп

Тарихшы: “Алтау ала болса, ауыздағы кетеді, төртеу түгел болса, төбедегі келеді!”
Тұрған жерін тұрактаған тұғыры биік ел едік, іргемізді ірітпей, бір женнен қол, бір

жағадан бас шығарып, атам қазақтың абыройын сақтайык” – деді Төле би бабамыз.

Кіші жүзден кіслігін танытқан Эйтеке би, орта жүзден ордасын тіккен Қазыбек би ұлы жүздің ақ сақал биінің билігіне бас иіп, елді біріктірді. “Жүзге бөлінгеннің жүзі құйсін”, - деді олар. Кең пейілді, бауырмал халық бір тудың астында “Сабалақ батыр” аталған Абылайды хан көтерді.

Жыршы: “Абылайлап”, Сабалақ қол бастады,

Абылай хан атанып, ел басқарды.

Ерлігінен хандардың басталады

Егемендік, елдіктің сел бастауы.

(Бұқар жыраудың Абылай хан туралы жырларынан үзінді жырланады)

Тарихшы: Ат ауыздығымен су ішкен, ер етігімен су кешкен заман болды.

Қалың елді Каракерей Қабанбай, Қанжығалы Бөгенбай, Шапырашты Наурызбай батырлар бастап, азулы жауды Анырақайда аңыратып женді, Райымбек сияқты киелі батырлар кейін шапқан кесапат жауды қасиетті қазақ жерінен біржола қуып тастады.

Жыршы: Ер елінің Қабанбай тірегі боп,

Өренінің мақтаны, жігері боп.

Ерлік сапта жүр мәңгі өзі бастап,

Әр үрпаққа күш берер жүргегі от.

Егес етсе Бөгенбай дана батыр

Ту көтерді Наурызбай – дара батыр:

Айбары боп елдіктің – ердің ісі,

Айғағы боп ерліктің да

Райымбек әулие - қасиеттім,

“Құдайым” деп жаулары бас иетін.

Балалары батыр боп орындарды

Бабалардың өнеге-өситетін.

(Батырлық жырлардан үзінділер айтылады)

Тарихшы: Қаралы қалмақ қырғынынан соң, ес жиган елді есенгіреткен, ердің

намысын өртеген тағы бір оқиға – Қоқан хандығының жүгегенсіздігі болды. Халық батырлары ел намысын қорғады. Елім деп туған ер Сыпатай халық бірлігін қорғап, достық туын көтерді.

Жыршы: “Мықтымын” деп қоймаған қоқандауын,

Ықтырды кеп Сыпатай Қоқан ханын

Ойран етті ниетін басқыншының,

Ойлап өтті бірлікті – Отан қамын.

Тарихшы: XYIII-XIX ғасыр. Қазақ билері мен хандары иек артып, көмек еткен орыс патшалығы бірте-бірте өз мақсатын орындалап, қазақ жерін отарлап, қазақ елін аздыра бастады. Ел ішіне ірткі салып, зымияндық саясатпен ел бірлігіне, ұлттық қасиетімізге, тіліміз бен дінімізге, кеңдігіміз бен елдігімізге кесір келтірді. Оған қазақ шаруалары ызаланып, кек көтерді.

Исатай мен Махамбет бастаған ел көтерілісі сәтсіз болса да, ел намысының айғағы еді.

(Күрманғазының “Кішкентай” атты күйі тартылады, ортаға жыршы шығады)

Жыршы: Орнатам, деп Исатай бостандықты,

Ордадан – кек, құптауды достан күтті

Жаңғырған мың-шаруа құресінен

Жәңгір хан мен ақ патша жасқаныпты.

(Махамбеттің “Ереуіл атқа ер салмай”, “Мен, мен едім, мен едім”, т.б. жырлары айтылады)

Тарихшы: 1941-1945 жылдар. Адамзат тарихында болмаған алапат соғыста бірлік, достық жолында жан қиған қазақ батырлары фашизмнен бүкіл адамзаттық азаттықты қорғап, ерекше ерлік көрсетті. Жұзге тарта қазақ қаһармандарына Кеңес Одағының Батыры деген абырайлы атак берілді. Батырлықты батырлардың батыры Бауыржан Момышұлы бастады.

(«Жас қазақ» әнінің әуенімен жыршының жыры естіледі. Төлегеннің бейнесі көрсетіледі)

Жыршы: Тоқтаровтай батырлар неткен жалын!

Оқтан ықпай, елім деп төккен қанын.

Батырларым жалынын жалаулатып,

Жатыр мәңгі аялап еккен бағын.

Бауыржандай Мәскеуді қорғап қалған,

Бауырмалдар жауға елді қорлатпаған.

Жатыр бүгін жалын боп алыптарым,

Батырлығы бағым боп орнап қалған.

Қорған болған елінің елдігіне,

Батырлардың бас идік өрлігіне!

Үрпақтары қаһарман бабалардың

Тәуелсіздік қамалын көрді міне!

Тарихшы: 1986 жыл. Желтоқсанда отты оқиға болды. Елдің егемендігін аңсаған жастар алаңға шықты. Желтоқсан желі дауылға айналды. Өрттей қаулаған өжет жастар ұлттық намыс құдіретін әлемге паш етті.

Жыршы: «Қазақ елі хан сайлар зор данасын,

Ғажап елді келімсек қорламасын!»

Деп, Қайраты көтерді намыс туын,

Кек қайнатты өрт толып Орда басын.

(“Желтоқсан желі” әні айтылады. Желтоқсан оқиғасына байланысты кинокадрлар көрсетіледі)

Тарихшы: 1991 жылды қазақ халқының тұнғыш ғарышкери **Тоқтар Әубәкіров** ғарышта ерлік көрсетті.

Жыршы: Келді, міне, ерлікті бағалар күн

Аруағы қолдады бабалардың.

Ғарыш шарлап оралды Тоқтар батыр,

Мұратыңа ие бол, бауырларым!

(Шаттық күйі. Ту ұстаушылар әуен әусерінде Республика туын сахна төріне алып шығады. Жұрт орындарынан тұрып, ту астында еліміздің әнұранын айтады)

8 НАУРЫЗ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ӘЙЕЛДЕР МЕРЕКЕСІ

Тәрбие сағат тақырыбы: Ана – аса қымбатты жан

Тәрбие сағат мақсаты: Балалардың аналарына, бар адамзат анына сүйіспеншілігін ояту.

Ананың еңбегін ақтауға, ардақтауға, құрметтей білуге тәрбиелеу.

Тәрбие сағат көрнекіліктері: Ертеңгіліктің тақырыбы жазылған плакат.

Суреттер, шар, گүл суреттері.

Мұғалім: - Құрметті аналар, әжелер сіздерді әйел жанымен байланысты тамаша көктем мерекесі – 8 Наурызben шын жүректен құттықтаймын! Алғашқы көктем мерекесі Жер бетіне өмір сыйлаушы нәзік, ақылды, сымбатты, мейірімді жандарға арналғаны қандай тамаша мереке! Әлемдегі ең асыл жан ол – Ана десек, жүргегімізде сүйікті жанға деген маххабат сезімі оянады. Ана бұл аяулы да мейірімді жан. Баланың тілі шыққаннан – ақ бірінші сөзін ана деп айтады. Өмірдің есігін ашқаннан соң осы өмірдегі өзіңнің жан ананды көресің. Осы бір «АНА» деген үш әріптің аясында адамзат баласын қуаныш сыйлар қаншалықты қасиет бар десенші! Ару - ана, Ару - асыл жар, Ару – көнілдің گүлі, Ару - өмірдің жыры, тіпті айта берсең сөз жетпейді. Олай болса, бүгінгі аналарға, қыздарға арналған, классымыздың ер балаларының дайындаған «Ана - аса қымбат жан!» кешімізге қош келіпсіздер!

Балалар бәрі: Құттықтаймыз аناшым, 8 - ші Наурызben!!!

Мұғалім: Уа, ағайын, ағайын. Көктем келді жайнаған. Бау - бақшада бүгін той. Қош келдіңіз ағайын. Раушан گүлдер жайнандар. Гүлдей жайнап тұрындар. Құттықтаймыз сіздерді. Мерекенмен бүгінгі.

1 - оқушы: Той пердесін ашайық, Тойға шашу шашайық. Аналарды құрметтеп, Ән маржанын шашайық. Хор: «Құттықтаймын, мама, мерекенмен!» Мұғалім: Ақ аناшым, аппағым. Өзің жайлы тақпағым. Арналады сіздерге. Бар баланың тақпағы. (Балалардың тақпағы айтылады)

2 - оқушы: Алтын анам жасымнан аялаған Мен үшін игілікті аямаған Сабақтан шаршап үйге келгенімде Бал сөзі - жаным деген, сая маған.

3 - оқушы: Құтты болсын, ардақты ана Асыл анам мерекен, Құтты болсын теңдік алған. Қуанышты берекен. Мұғалім: - Барша аналарға арнаған Алмаздың орындауда өзбек бійн тамашалаңыздар.

4 - оқушы: Өмірдің иесі сен, ғазиз Ана. Келтірген дүниеге нелер дана Анасыз батырда жок, ақында жоқ Өмірдің алтын кілті сондаған.

5 - оқушы: Бал бөбекін баптаған. Мамам үшін мактанам! Аялайтын біздерді, Көп жасасын жақсы адам. Мұғалім: Біздің аналарымыз бәрін өз қамқорлығына алады, олар барлық шаруаны бітіреді, сонымен қатар олар біздің әр ойымызды айтқызыбай табады, бар

сырымыз оларға әрқашан да белгілі. Олай болса, аяулы аналарымызды бір сынап көрелік. Ойын: «Аялы алақан» Аналардың көзін байлас, оқушылардың ішінен өз балаларының тапқызы.

6 - оқушы: Менің әжем, гүл әжем Алтын әжем, күн әжем. Апам үшін, мен үшін Нағыз ана тілі - әжем.

7 - оқушы: Ақ қабақты анашым Күн көкірек мамашым Ақ сүтінен суардың Бебегінің санасын. Мұғалім: Аналар ақ тілекті, сөз көп дейін, Жылытар жүргегінді көз көп дейін Аналар ақ жаулықты бұл сіздерге Қол соғып қарсы алайық «Жорға биін» Би: «Қара жорға»

8 - оқушы: Ана біздің күніміз. Аялаған анамыз. Ана біздің күніміз. Саялаған панамыз Ананың біз гүліміз. Шынар болып өсеміз Ұланды ана қуантып Шырағы боп жанамыз. Ұзақ өмір сүрініз. Мұғалім: - Осы балаларыңыздың тәтті тілдерімен айтылған өлең жырларынан кейін ата - аналар сіздерді бір серпілтіп ойын ойнасак дегім келіп тұр. Ойын жарыс түрінде өтеді. Орталарыңыздан үш - үш анадан ортаға шығып сайысқа түседі. Ойын: «Қағазбен орау» Шарты: ортаға 3 ана мен 3 оқушы шақырылады, анасы баласын қағаз біткенге шейін тез орау керек. Мұғалім: Мерекені қарсы алып, Мәз болғанда барша жүрт, Гүл ұсынып қыздарға, Сыйлық бердім мен өзім - дей отырып қыздарға арналған сыйлығымызды табыс етуге рұқсат етіңдер. (Ұлдар қыздарға сыйлықтарын табыс етеді) Мұғалім: Бебегінің сыйлығын, Қабыл алышы анашым Ұзақ өмір жүз жасасап Ауырмашы анашым Бәріміздің де анамыз бар, әжеміз, әпкеміз бар, қарындастарымыз бар. Жылына бір рет келетін осы аналар мейрамында аналарымызға қандай сыйлық жасасақ та жарасымды. Өйткені, бізді өмірге алып келген, бізге әлемнің жарығын сыйлаған - анамыз емес пе? Олай болса, әр оқушының өзі дайындаған аналарына сыйлықтары бар екен. Соны табыс етсін. Аналар, қалқып бакыт аралында, Лайым мұң қонбасын жанарыңа Осымен кешімізді аяқтайық Гүл бітсін бәрініздің қадамыңа – дей отырып бүгінгі «Ана – аса кымбат жан!» атты кешімізді жабық деп жариялаймыз. Ардақты аналар мейрамдарыңыз құтты болсын! Сау саламатта болыңыздар

ЖЕНЩИНА, ВЕСНА, ЛЮБОВЬ.

(сценарий проведения 8 марта)

Звучит фрагмент увертюры из оперетты И.Кальмана "Сильва".

Ведущий: Сегодня у нас праздник. И назвали мы его "Женщина. Весна. Любовь".

Хор (исполняет песню из кинофильма "Весна", муз. И. Дунаевского):

Журчат ручьи, слепят лучи
И тает лед, и сердце тает.
И даже пень в весенний день
Березкой снова стать мечтает.

Веселый шмель гудит весеннюю тревогу.

Кричат задорные веселые скворцы.

Кричат скворцы во все концы:

"Весна идет! Весне дорогу!"

Ведущий: Весна! А первый весенний праздник - праздник милых дам, волшебниц, чаровниц, которым мужчины во все времена пели или посвящали серенады.

Выход-танец мужчин под музыку из оперетты И. Кальмана "Сильва": "Без женщин жить нельзя на свете! Нет!.." (в парадной одежде, на голове цилиндр, в одной руке - сердце, на котором имя девочки - участницы конкурса, в другой руке - цветок, на котором имя мамы - участницы конкурса, на костюмах мальчиков также эмблемы с именем. Если имена совпадают, то ставится номер и буква класса).

За вами я последовать готов,
И не смутит ничуть дурная слава...
Но где б набраться собственных голов,

Чтоб их "терять" налево и направо?!.

Я признаюсь - врать не буду,
Всю вам правду говорю:

Только лишь увижу Юлю,
Сердцем чувствую, горю!

Как сказать хочу я Рае,
К ней придинувшись плечом,

О погоде, о футболе,
Да и мало Ли о чем ?!.

Ольга есть - душа воспрянет,
Ольги нет - унылый вид!..

Меня к Ольге так и тянет
Чувств чувствительный магнит!

Все при Кате очень кстати,
Мне других не надо Кать:
И по сути и по стати

Лучше Кати не сыскать.
Все смотрю, как на икону,
Глаз влюбленных не свожу...
Даша, Даша, Дашенька!
Я тебя люблю.
Ты божий дар, прекрасная богиня,
Души моей и сердца госпожа!
Перед тобой коленопреклоненно
Встаю, пылая и дрожа.
Все мужчины встают на колено.

Ведущий: Нет конца признаниям в любви. Идите и дарите женщинам цветы!
Звучит музыка И. Кальмана, мужчины вручают дамам - участницам конкурса "сердца" и цветы, которые прикальваются на грудь, - для удобства общения.
Ведущий: Серенады дамам пропеты. Слово, синьориты, за вами. Но прежде чем объявить первый конкурс, я представлю жюри (*идет представление жюри*) и участников конкурсной программы: мам, дочек и их поклонников (*участвовать могут папы, братья, мальчики из класса*).

Итак, первый конкурс - "Танцуют мамы!".

Это задание можно подготовить с мамами заранее, а на празднике лишь обыграть.
Ассистенты выносят стенд, на котором из цветов составлен букет.
Перед вами волшебный букет, в нем столько цветов, сколько участниц конкурса, а на цветке название танца, который должна исполнить конкурсантка. Я приглашаю мам выбрать цветок, а значит, и танец. (*После так называемой жеребьевки ассистенты уносят стенд.*) За кулисами, милые мамы, вас ждет сюрприз (*костюмы*).
Мамы уходят. (*Критерии этого конкурса: умение двигаться под музыку соответственно ритму и характеру данного танца.*)

Ведущий: Пока мамы готовятся к танцевальной программе, у нас следующий кон-курс. А называется он "У меня растут года - тоже буду мамой". В этом конкурсе я приглашаю принять участие наших юных леди.

Выходят девочки.

Ведущий: Перед вами ваши любимые игрушки-подружки - куклы и их наряды. Задание: одеть куклу. Учитывается скорость и аккуратность. Когда кукла будет одета, поднимите ее выше, чтобы все видели, что вы с заданием справились. Итак, прошу.

Девочки выполняют задание.

Ведущий: Просьба жюри оценить работу девочек. А мы возвращаемся к первому конкурсу. Поддержим наших мам аплодисментами.

Ведущий поочередно объявляет выступающих, мамы исполняют танцы. Например, так: "Калинка" - русский танец (в исполнении одной мамы), "Неваляшки" (две мамы), "В новых ритмах" (мама и дочка), "Чунга-Чанга" (мама и дочка), "Ламбада" (мама и дочка), "Танец уят" (мама и класс, где учится ее дочка).

Танцевальная конкурсная программа завершена, жюри подводит итоги. **А у нас третий конкурс - "Знатоки швейного дела".** Я снова приглашаю наших девочек и задаю им вопросы. За каждый ответ - 1 балл. Учитывается скорость и правильность. В помощь вам сигнальные карточки. Кто знает ответ - поднимает сигнальную карточку.

Носик стальной,
Хвостик льняной,
Сквозь полотно проходит,
Конец себе находит.
(Иголка с ниткой)
По реке назад, вперед
Ходит, бродит пароход.
Остановишь - горе!

Продырявит море!

(Утюг)

Какую строчку не может прочитать ни один ученый?

(Швейную)

Пляшу по горнице с работой мою,

Чем больше верчусь, тем больше толстею.

(Веретено)

Сижу верхом, не знаю, на ком,

Знакомого встречу - соскочу, привечу.

(Шапка)

Надену - ободом сведет,

Сойму - змеей упадет,

Тепло не дает,

А без него холодно.

(Пояс)

Упрятались голышки во лохматые мешки:

Четверо вместе, одна на шесте.

(Рукавички)

Скорчится с кошку,

Растянется - с дорожку.

(Веревка)

Без рук, без ног, под лавку скок.

(Клубок)

Два конца, два кольца,

Посредине гвоздик.

(Ножницы)

Ведущий: Молодцы! Прошу жюри подвести итоги трех конкурсов.

Жюри объявляет итоги.

Ведущий: Следующий конкурс нашей программы называется "**Моя мама может все**".

Мамам предлагается выступить в роли парикмахера и визажиста, а дочкам - в роли манекенщиц. Учитывается своеобразие выполненной работы, оригинальность названия и представления образа. На столиках приготовлено все необходимое для конкурса. Удачи вам!

А у нас **пятый конкурс**. И участвовать в нем будут мужчины. Прошу вас к барьеру!

Ассистентки выносят стенд с бантиками, количество которых соответствует числу участников.

Перед вами задача: показать девочкам, как без утюга можно погладить ленту.

Учитывается скорость и аккуратность. (*Ребята должны взять бантик, развязать его и скатать.*) Внимание, старт!

Ведущий: Прежде чем объявить следующий конкурс, я открою вам один секрет: мальчишки тоже любят играть в куклы, но стесняются и скрывают это. У многих из них нет кукол, но они такие мастера на выдумку, что изобретают их сами. И следующий конкурс будет таким: перед вами - надувной шарик, катушка ниток, маркер, бантик.

Попробуйте создать куклу. Готовы? Дерзайте!

Жюри подводит итоги предыдущего и этого конкурсов, ассистентки прикрепляют на сцене готовых кукол. Мужчины занимают свои места.

Ведущий: Внимание! Мамы и дочки готовы? (*Если не готовы, то можно предложить зрителям наблюдать за творческим процессом под инструментальную музыку.*) Мы возвращаемся к четвертому конкурсу, где мамы выступают в роли парикмахеров и визажистов, а дочери в роли манекенщиц. Я прошу кавалеров проводить наших манекенщиц на сцену.

Звучит "Полонез" П.И. Чайковского из балета "Лебединое озеро". Мальчики встают,

делают поклон девочкам, девочки встают и делают реверанс, затем мальчики подают девочкам руку, девочки кладут свою руку сверху. Под звуки полонеза, поочередно на дистанции, по ковровой дорожке пары торжественно шествуют на сцену.

Ведущий: Слово вам, юные леди.

(Идет поочередное представление конкурсанток выполненного образа, а жюри учитывает оригинальность подачи, макияж, прическу.)

Ведущий: Жюри предстоит решить сложный вопрос, кому отдать предпочтение в этом конкурсе, и подвести итоги всей программы. А для вас "Вальс" в исполнении танцевальной группы.

Итак, жюри объявляет итоги нашей конкурсной программы.

Звучат фанфары. Жюри объявляет свое решение. Награждение всех участников конкурсной программы. Можно награждать участников сувенирами, выполненными самими ребятами: мамам и девочкам - цветы, а мужчинам - сувенирные фартуки, которые будут им напоминать, что женщинам надо помогать не только 8 Марта.)

Ведущий: Обаятельные, привлекательные, очаровательные, бесконечно нежные, с наступающим вас праздником! Пусть в этот день весенними лучами Вам улыбнутся люди и цветы. И пусть всегда идут по жизни с Вами Любовь, здоровье, счастье и мечты.

Перед началом и после программы желательно, чтобы в зале звучали песни о весне, женщинах, любви или романтическая инструментальная музыка.

ӘСКЕР - ӘЛІМІЗ, АРМИЯ – АБЫРОЙЫМЫЗ!

(Әдеби музикалық кеш)

7 – мамыр - Қазақстан Қарулы күштерінің туған күні. Тарихтағы әрбір даңқты күндер секілді бұл мерекеміздің өзіндік салдары бар. Оны оқырмандарға ұғындыру, күні ертең олардың да Отан алдындағы азаматтық борышын өтеуге баратынын, ол үшін шынығу, шындалу қажеттігін жете білуге көмектесу қажет.

Назарларыңызға “Әскер - әліміз, армия – абыройымыз!” атты салтанатты кеш жоспарын ұсынамыз. Мереке өткізілетін жерді де тақырыпқа сай әзірлейміз. Сахнада Қазақстан Республикасының рәміздері ілініп, гүл шоқтары және шарлармен, “Тәуелсіз елдің қыраны” атты кітап көрмесімен безендірілген. Үлкен әріппен,

“Отан сенген ұландар!

Әкелер дәстүріне адал болындар”- деп жазылған.

Залда әскери-патриоттық тақырыпта жазылған әндер, музика ойналып тұрады. Мұның бәрі кешке келгендерді болатын мереке мазмұнымен жете танысуға жағдай жасайды.

1-бала: Ел қорғайтын, ер ағалар –

Ардағымыз, арымыз.

Ерлер тойын, елдің тойын,

Бәрі: Қарсы аламыз беріміз!

Жүргізуши: Балалар! “Әскер - әліміз, армия – абыройымыз!” атты кешімізге Отан алдындағы әскери борышын аяқтап қайтқан, кітапхана оқырманы _____, Отан алдындағы борышын абыроймен атқарып жүрген кітапхана оқырманы _____, анасы қатысып отыр.

Осылайша келген қонақтарды жекелеп таныстырып шығады. Қазір біздің шекарамыз берік қолда. Оны қас қақпай күзетіп тұрған, кешегі Жеңіс солдаттарының немерелері,

шөберелері.

Олар да атапындаң жігерлі, әкелеріндегі өжет. Отанымыздың шырқын бұзғысы келетін қай жауға болса да тойтарыс бере алады. Біз осыған қуанамыз. Ендігі сөзді қонағымыз, кітапхана оқырманы, запастағы жауынгер жалғастырады.

Қонақ әнгімесінен соң, үлдар мен қыздар өздерінің даярлаған музикалық сәлемдерін жолдайды. (*Ән айтылып, күй шертіліп, би биленеді*).

1 – бала: Тапталмайтын тұнгі ізі,

Сақшысы болам Отанның

Жарқырап жанған жұлдызы

Келеді ұлан атанғым.

2 – бала: Тұған жердің әр тасы

Маған ыстық қашаннан.

Бұйранған аршасы;

Корғайтын - ер боламын.

3 - бала: Тапталмайтын тұнгі ізі,

Ұланы болам Отанның

Жарқырап жанған жұлдызы,

Жалғаймын жолын Ағаның!

4 – бала: Буырқанып тұрса да барша маңым,

Ақ сұнкардай дауылға қарсы ағамын.

Қындықты алмастай қып өтіп,

Бәрі: “Жаса, Бейбітшілік! – деп жар саламын. Залда отыргандардың бәрі қосылып,

“Әрқашан күн сөнбесін” әні орындалады.

Жүргізуші: Бәрекелді, балалар! Менің қолымда қазір әскери борышын (жер аты) өтеп жатқан кітапхана оқырманы (аты) хаты. (Хатты оқып шығады).

Ал бүгін біздің арамызда оқырманымыздың анасы отыр, енді сол кісіні тыңдайық.

Жүргізуші: Ал, енді достар, мерекемен құттықтауға келген жас ұландарға кезек берейік!

1 – ұлан: Оқушымын бүгін мен,
                                  Кіп-кішкентай баламын.

Ертең менде өскенде,
Ел қорғауға барамын.

2 – ұлан: Атам – солдат, ал әкем
                                  Капитан, қатал мінезі.
                                  Сендерге достар, ант етем,

Генерал болам мен өзім.
3 – ұлан: Ұландар, тізіл, сапқа тұр!

Бастайық енді ойынды.
Болу үшін нақ батыр,
Жаттығу аса қажетті.

(Осы жерде әскери ойындар түрінен қысқаша элементтер көрсету керек).

4 – ұлан: Жауға басын имеген,
                                  Жауыздықты сүймеген.

Ісіне, Аға, еліктеп,
Ерлігінді үйренем

5 – ұлан: Жүреміз даңқты жолдармен,
                                  Қырандар бірге самғаған.
                                  Әзірге титтай болғанмен
                                  Ертеңгі ел қорғаны – мен болам!

6 – ұлан: Жер бетінде тыныштық!

Жер бетінде туыстық!
Баянды бақыт Адамға!
Орнатуға Дағаға!
Сәбілік таза көнілмен

Бәрі: Ант етеміз!

Ант етеміз!

Ант етеміз!

Жүргізуші: Кең байтақ, қазақ елін, жерін, халқын қорғауға дайын болындар,

Жас ұландар!

-     Әрқашанда дайынбыз!

Сахнада тұрған балалар көгершіннің, Бейбітшілік тақырыбына салынған суреттерін, “Жасасын, Қазақстан!”, “Өркенде, өс, өз – Елім” – деген т.б. ұрандар жазылған плакаттарын, шарларын жоғары көтереді.

Осы кезде барлығы тік тұрып Қазақстан Республикасының гимні “Менің Қазақстаным” әнін орындаиды, мереке соңы концертке ұласады.

(Концерт бағдарламасы мереке тақырыбына сай болғаны жөн)

ВЕЛИКАЯ ПОБЕДА.

(Сценарий проведения мероприятия, посвященному Дню Победы)

Ведущий.

Ты помнишь, солдат, много весен назад
Полыхало закатами небо?
Ты шел через боль и твердил как пароль,
Как священную клятву: «Победа».
Ты помнишь, солдат, обгоревший рейхстаг,
Алый стяг, озаривший полнеба?
Ты помнишь друзей?
К ним на несколько дней
Опоздала в Берлине победа.
Мир помнит, солдат, много весен назад
Твое твердое слово: «Победа!»

1-й чтец.

Война... От Бреста до Москвы 1000 километров, от Москвы до Берлина — 1600. Итого 2600 километров.

2-й чтец.

Это если считать по прямой. Так мало, не правда ли? 2600 километров. Поездом — четверо суток, самолетом — четыре часа, а перебежками по-пластунски — четыре долгих года.

3-й чтец.

Война... Это бесстрашие защитников Бреста, это 900 дней блокадного Ленинграда, это клятва панфиловцев: «Ни шагу назад, за нами Москва!»

4-й чтец.

Это добытая огнем и кровью победа под Сталинградом, это подвиг героев Курской дуги, это штурм Берлина, это память сердца всего народа.

1-й чтец.

Забыть прошлое — значит предать память о людях, погибших за счастье Родины.

2-й чтец.

Нет, ни нам, ни нашим детям сорыгит-by-праздник забывать об этом нельзя.

3-й чтец.

Если за каждого погибшего во второй мировой войне человека объявить минуту молчания, мир молчал бы пятьдесят лет.

Ведущий.

Знаю, солнце в пустые глазницы не брызнет!
Знаю: песня тяжелых могил не откроет!
Но от имени сердца,
Но от имени жизни повторяю:
Вечная слава! Вечная слава героям!

Песня «Священная война».

Ведущий.

А теперь мы бы хотели предоставить слово ветерану Великой Отечественной войны (Ф. И. О.).

Вопрос 1: [Сколько вам было лет](#), когда началась война?

Вопрос 2: Где вы были в то воскресенье 22 июня 1941 года?

Вопрос 3: Как вам казалось, долго ли продлится война? Как вы оказались на фронте?

Вопрос 4: Чем вы в нашем возрасте отличались от нас? Какие интересы были у молодежи вашего поколения?

Вопрос 5: «Мои года, мое богатство» — что значат эти слова для вас?

Вопрос 6: Расскажите о ваших боевых наградах. Какая самая дорогая?

Вопрос 7: Вы испытали ужасы войны. Вы прошли через кошмар войны, что бы вы хотели пожелать нам, вашим внукам?

Песня «Алеша».

Ведущий.

Спасибо вам за все, отцы и деды!
Тем, кто врага штыком и пулей брал!
И тем, кто, приближая День Победы,
Неделями цеха не покидал.
Спасибо женщинам, трудившимся на нивах
Осиротевших сел и деревень.
Спасибо Вам за праздник наш счастливый,
За этот трудный и прекрасный день!

Звучат песни «Огонек», «Темная ночь», «В лесу прифронтовом». Студенты вручают цветы ветеранам.

Ведущий.

Вечная слава героям!
Слава героям!
Люди!
Пока сердца стучатся, помните,
Какою ценой завоевано счастье,
Пожалуйста, помните!

1-й чтец.

Разве для смерти рождаются дети,

Родина?
Разве хотела ты нашей смерти,
Родина?
Пламя ударило в небо —
Ты помнишь,
Родина?
Тихо сказала: «Вставайте на помощь...» —
Родина.
Мы от свинцовых розг
Падали в снег с разбега,
Но — подымались в рост
Звонкие, как Победа!
Как продолжение дня,
Шли тяжело и мощно...
Можно убить меня,
Нас убить — невозможно!

2-й чтец.

1418 дней длилась Великая Отечественная война. Фашистские варвары разрушили и сожгли свыше 70 тысяч городов, поселков и деревень нашей Родины.

3-й чтец.

Они разрушили 84 тысячи школ, 334 высших учебных заведения.

4-й чтец.

Враг не щадил ни женщин, ни стариков, ни детей. Миллионы жизней советских людей унесла война.

3-й чтец.

Вспомним их поименно,
Горем вспомним своим.
Это нужно не мертвым,
Это надо — живым!

1-й чтец.

Вечная слава героям, павшим в боях за свободу и независимость нашей Родины!

2-й чтец.

Помните!
Через века, через года —помните!
О тех, кто уже не придет никогда, —помните!
Не плачьте!
В горле сдержите стоны, горькие стоны
Памяти павших будьте достойны!
Вечно достойны!
Хлебом и песней, мечтой и стихами,
Жизнью просторной, каждой секундой,
Каждым дыханьем будьте достойны!

Ведущий.

Объявляется минута молчания.

1-й чтец.

Плескалось багровое знамя,
Горели багровые звезды,
Слепая пурга накрывала
Багровый от крови закат,
И слышалась поступь дивизий,
Точная поступь солдат.
Навстречу раскатам ревущего грома
Мы в бой поднимались светло и сурово
На наших знаменах начертано слово:
Победа! Победа!
Во имя Отчизны — победа!
Во имя живущих — победа!
Во имя грядущих — победа!
Войну мы должны сокрушить.
И не было радости выше —
Ведь кроме желания выжить,
Есть еще мужество жить!
Навстречу раскатам ревущего грома
Мы в бой поднимались светло и сурово
На наших знаменах начертано слово:
Победа! Победа!

2-й чтец.

Еще не зная дня и часа,
Когда наступит торжество,
Над Волгой и в степях Донбасса,
Мы свято верили в него.
Сквозь дни утрат, печали, скорби
В пределы вражеской земли,
Не отступаясь, плеч не горбя,
Мы эту веру пронесли.
Освистанные смертным ветром,
В буранах, ливнях и в пыли,
Мы километр за километром
К своей заветной цели шли.
Мы так неистово хотели
Приблизить долгожданный час,
Что ни снаряды, ни метели
Остановить не смели нас.
На рубежах весны четвертой,
В награду за года тревог,
В дыму и прахе рас простертый,
Берлин лежит у наших ног.
Не умолкает гром орудий,
Бушует пламя в дымной мгле,
И говорят друг другу люди: —
Есть справедливость на земле!

3-й чтец.

Осенен полыханием победного стяга,
Сел усталый солдат
На ступеньки рейхстага,
Снял фуражку,
Как [труженик после работы](#),
Вытирая со лба
Капли жаркого пота.
Поглядел еще раз,
Как над вражьей столицей
На весеннем ветру
Наше знамя лучится,
Папироску свернул,
Затянулся спокойно
И сказал:
— Так любые закончатся войны.

4-й чтец.

Где трава от росы и от крови сырая,
Где зрачки пулеметов свирепо глядят,
В полный рост, над окопом переднего края
Поднялся победитель — солдат.
Сердце билось о ребра прерывисто, часто.
Тишина... Тишина... Не во сне — наяву.
И сказал пехотинец: — Отмаялись! Баста! —
И приметил подснежник во рву.
И в душе, тосковавшей по свету и ласке,
Ожил радости прежней певучий поток.
И нагнулся солдат
И к простреленной каске
Осторожно приладил цветок.
Снова ожила в памяти: были живые —
Подмосковье в снегах и в огне Сталинград.
За четыре немыслимых года впервые,
Как ребенок, заплакал солдат.
Так стоял пехотинец, смеясь и рыдая,
Сапогом потирая колючий плетень.
За плечами вставала заря молодая,
Предвещая солнечный день.

*Гаснет свет, на экране кинофрагменты, посвященные Дню Победы.
Ведущий.*

Мы, молодое поколение России, всегда будем помнить героические подвиги нашего народа в годы Великой Отечественной войны. Навечно [останутся в наших сердцах имена героев](#), отдавших свою жизнь за наше будущее. Никогда не забудем мы тех, кто, не жалея своей жизни, завоевал свободу и счастье для грядущих поколений. Обещаем упорно учиться, чтобы быть достойными нашей великой Родины, нашего германского народа.

1-й чтец.

Знамя Победы алое — символ дружбы и счастья людей!

2-й чтец.

Знамя Победы алое — это мир для планеты людей!

3-й чтец.

С праздником, дорогие ветераны!

4-й чтец.

С прекрасным весенним праздником!

Вместе.

С Днем Победы!

Исполняется песня «День Победы».

АР-НАМЫСЫМ, ҚАСИРЕТИМ, ҚУАНЫШЫМ – ЖЕЛТОҚСАН!

Тәрбие сағатының тақырыбы: «*Ар-намысым, қасіретім, қуанышым – Желтоқсан!*»
Мақсаты: білімділігі: оқушыларға 1986 жылғы Желтоқсан оқиғасының болу себептерін және тәуелсіздіктің қадір-қасиетін түсіну.
тәрбиелігі: Отан-Ананы құрметтеу, тәуелсіздікті бағалай білуге, ұлтжанды, елжанды болуға, елінің тәуелсіздігі жолында құрескен ерлердің қаһармандығы мен құрескерлік ерліктерін әрдайым есте ұсташа, үлгі ете білуге үрнету.
дамытушылығы: оқушының ойын жеткізе білуі мен тіл байлығын дамыту, өлеңді мәнерлеп оқу, әр сөздің айтылуына көніл бөлу, дикциясы мен интонациясын дамыту.
Көрнекілігі: Желтоқсан қаһармандарының суреттері (Қайрат, Лаззат, Сәбира, Ербол), интерактивті тақта, тақырып желісі бойынша слайдтар, шарлар, нақыл сөздер, кітап көрмесі.

Жүру барысы:

1-жүргізуши: Азамат

Ассалаумагалейкум, халқым менің!

Ардақта дәстүрінді салтынды елім.

Мереке басы болсын берекенің,

Игі еңбек жемісінің бәрін жегін

2-жүргізуши: Айзада

Армысыздар, құрметті ұстаздар, ата-аналар және Тәуелсіз еліміздің ұлагатты ұрпағы.
Бүгін Отанымыз Қазақстанның

1-жүргізуши: Азамат

Тарихымызда ерекше орны бар, халқымыздың қасіреті мен ар-намысына, сонымен бірге мақтанышына айналған оқиға — бұл 1986 жылғы Желтоқсан оқиғасы

Әр дәуірдің еркіне сай
Нарқы өзгерген алтынның.
Айналайын, алтын әнім,
Жас өркені халқымның.
Желтоқсанда шындық жырын
Шырқаймын деп шарқ ұрдың,
Желтоқсанда егеменді,
Ел болсақ деп талпындың.
2-жүргізуши: Айзада

1986 жылы 17 — желтоқсанда Алматы қаласында мыңдаған қазақ жастары наразылын білдіріп, шеруге шықты. Олар «қазақ елінің өз көсемі сайлансын» деген тілек білдірді.

1-жүргізуши: Азамат

Сол кездегі үкімет басшыларының бүйрекімен күш көрсетілді. Көптеген жастар түрмеге қамалды. Оларға желтоқсанның ызғарлы күнінде зәбір көрсетілді. Өз елінің тәуелсіздігін талап етіп, шеруге шыққан жастарға «бұзақылар», «ұлтшылдар», «нашақорлар» деген кінә тағылды.

Жеңісбек:
Нашақор деп, ұлтшыл деп,
Қазаққа күйе жаққан күн
Базары кетіп бір күнде
Қайғыға халық батқан күн
Әділдікпен шындықты
Өтірік жала жапқан күн.
Надан жасаған сүмдықтан

Адамдар азап шеккен күн,
Қасқалдақ үшіп көлінен
Шүрегей келіп қонған күн.
Қырандар қуып көгінен

Қарғалар билік алған күн.

Дана:

Шектеліп ана тіліміз,

Оқылмай өлең-жырымыз

Жабылып жатса мектептер

Жадырар қалай күніміз?

Тарылып жатса даламыз

Қайтіп біз тыныс аламыз?

Қақымыз да жоқ айтуга

Әділет қайдан табамыз?

Сәбит:

Бұрқ етті қазақ баласы

Кеудеге өршіп наласы

Алаңға қарай ағылды

Таусылып барлық шарасы

Жанымыз жомарт қазақпыз

Мәнгүрт боп кете жаздаппыз

Қосайық басты, бауырлар,

Жанайық жансақ маздал біз.

Медет:

Желкеге тиді сілтеген курек, қамшылар,

Соққыға мұндай, қасапқа қандай жан шыдар?

Жастарға шашқан мұз судан мұз шашырап,

Ауылда жатқан маған да тиді тамшылар.

Динара:

Қақап күннің ызғары

Сүйектен өтіп кеткен күн.

Қаралы қазақ қыздарын

ОМОН-дар бастан тепкен күн

Қариялар итке таланып,

Ер басын күрек шапқан күн

Аппақ қар қанға боялып,

Қып-қызыл мұз бол жатқан күн

Берікқали:

Жас арудың жанарында –Желтоқсан,

Қанды ғасыр табанында –Желтоқсан

Қаралы өмір қайыстырған халқымның,

Қара тұман қабағында –Желтоқсан.

Жауыздықты жасаған да-Желтоқсан

Жаңа ғұмыр бастаған да –Желтоқсан

Жазықсыздың көз жасына жуынып,

Абақтыға тастаған да-Желтоқсан

2-жүргізуіші: Хор: «**Желтоқсан желі**»

1-жүргізуіші: Азамат

Иә, бұл күнге жету үшін ата-бабамыз қан төкті, жанын берді, бүкіл жеріміздің тұтастығын сақтап, ұрпақтан-ұрпаққа табыс етті.

2-жүргізуіші: Айзада

Бірақ қазақтың өр өлдары мен ер қыздары көбеймесе азаймады. Оның айғағы — 23 жыл бұрынғы ел намысы үшін жанын құрбандыққа қиған желтоқсандықтар болатын.

1-жүргізуіші: Азамат

Оның айғағы – дүниені дүр сілкіндіріп, әлемге қазақ деген атты паш еткен Желтоқсан оқиғасы.

Жәнібек

Желтоқсан – тарихымда әйгілі күн,

Ертеп мініп ар –ождан сәйгүлігін
Ерлерім елдік үшін атой салып,
Еншілер қайтарған бәйгелі күн.

Сағыныш:

Желтоқсан тағдырларға азалы күн,
Қайраған намыстарын мазалы мұн.
Қыршынынан қылған боздақтары
Қалар мәңгі есінде Қазағымның.

Лаура:

Желтоқсан – қайсар ерлік, қуатты күн,
Жігер оты маздаған тұрақты ұғым.
Тәуелсіздік билігі қолға қонған-
Тәніріме Желтоқсан шуақты күн.

Зоя:

Желтоқсан – жадымызда жаралы күн
Жастарым жапа шеккен жаралы мұн
Еркіндік, егемендік, елдігімді
Емірене аңсады саналы ұғым.

Ақмарал:

Тарихым жатыр тасымда,
Тіл қатып келер ғасырға.
Азаттық деген ұғымның
Желтоқсан тұрар басында!

2-жүргізуши: Айзада

Ән: «*Алға, қазақ жігіттері*»

Орындаушылар: Сағызбай Серік, Кенес Сайфолла, Шамғон Сәбит

1-жүргізуші: Азамат

Күндік кешпей, мұз кешпей,

Ат артында міңгеспей,

Мұңдық болып мұңдаймай.

Тәкапәр нағыз құдайдай

Қасқайып қарап тұратын

Ағасы өлсө іні боп,

Жауына қарсы шығатын,

Арыстандай алысып,

Жолбарыстай жұлдысқан

Қыздары көп қазақтың – демекші өзінің жас өмірін қызып кете берген Сабира Мұхаметжанова өмір жолымен танысып өтейік.

Жұлдыз:

(Сабираның өмір жолы туралы слайдтар жүргіріп жетады)

Сабира Мұхаметжанова 1985 жылы сегіз жылдық мектепті үздік бітіріп, бастауыш мектеп мұғалімдерін даярлайтын оку орнына студент болып қабылданды. Ол Алматыдағы жастар шеруін жұдырықтай жүргімен қолдаپ, Өскемен қаласының көңілі ашық, көкірегі оюу студенттерімен бірге Ушанов алаңына қарай өлең айтып, шеру тартты. Өскемен жинальсында Сабираны айыптап, тәртіпсіз деп бағалаған. Сөйтіп, албырт жас жатақхананың өзі тұратын бөлмесінің терезесінен секіріп қаза тапты.

2-жүргізуші: Айзада

Желтоқсанның қазаққа

Бізғары көп тастаған

Намыстан өлген ұлтиымның

Қыздары көп, қарағым

Өр намыс иесі, қайсар, жас қызы Лаззат Асанова жайлы айтып өтсек.

Жазира:

(Лаззаттың өмір жолы туралы слайдтар жүргіріп жетады)

Лаззат Асанова Алматы облысы, Панфилов ауданы, Ақжазық ауылында дүниеге келген.

Алматының Чайковский атындағы музыкалық училищесінде қобызшы мамандығы бойынша оқып жүрген Лаззат Асанованың он алты жылдық қысқа ғұмыры арта үзілді. Лаззатты жерлеудің алдында денесін ақ жауып, арулаған кезде оның екі білегіне салынған темір бұғаудың қалдырыған көкпенбек іздерін, бас сүйегінің шүйдесі ойылдып кеткені анықталды. Осыған қарағанда ол жазалаушылардың корлықынан қаза тапқан. Лаззат әпкемізді мәңгі есімізде қалдырамыз. Аруагына бас иеміз.

1-жүргізуші: Азамат

Еш алаңсыз бейбіт демонстрация күшпен басылып, қанмен тойтарылды, жас өмірлерді қиып кетті.

Тәртіп қорғау санаға екті нені,

Өз халқына ойпырмай кекті ме еді?

Азаматты сойылмен қанға бояп,

Шаштан сүйреп, қыздарды тепкіледі-дей келе қанды Желтоқсан оқиғасының алғашқы құрбаны болған Ербол Сыпатаевқа тоқтала кетейік.

Сағындық:

(Ерболдың өмір жолы туралы слайдтар жүргіріп жетады)

Ербол Сыпатаев Талдықорған облысы, Панфилов ауданының Ленин атындағы совхоздың екінші бөлімшесінде туып өскен. Ол — Энергетика институтының II-ші курс студенті болатын. Ербол бір үйдің жалғызы баласы еді. 1986 жылдың 18-желтоқсанында кешкі сағат 20⁰⁰-де ауруханаға бас сүйегі мен иығынан ауыр жарақаттанған Ерболды әкелді. Ол есін жимастан қайтыс болды. Біздер Ербол ағамыздың жастық жігері мен ерлігін мәңгі есімізді сақтап, аруағына бас иеміз.

2-жүргізуші: Айзада

Тарихта «Құйын» операциясы деген атпен мәңгі қалатын жойқын шабуыл демонстрацияны қып тарату операциясы жоспардағыдай аяқталды. Қанға бөккен қала көшелері мен аландар қаңырап бос қалды. Қазақтың әр үйіне үрей кірді, әр қазаққа «ұлтшыл», «нашақор», «маскүнем» деген айып тағылды. Алаңға жиналған қазақтың, әрбір жас өркенінің артына шам алып түсken құғындау, қудалау басталды. Оның ішінде ату жазасынан бастап жиырмадан бір жылға бас бостандығынан айырған жазаларды ұлттық қаһармандарымыз арқалап кете барды.

Соның бірі – Қайрат Ноғайбайұлы Рысқұлбеков еді.

Гүлназ:

(Қайраттың өмір жолы туралы слайдтар жүргіріп жетады)

Қайрат Рысқұлбеков Жамбыл облысы, Мойынқұм ауданында, Бірлік аулында дүниеге келген. 1982 жылы ол Алматы Сәулет құрылымы институтына түседі. Сол Желтоқсан оқиғасынан кейін оны «Савицкийді өлтірген қылмыскер» деп жала жауып «Аса қауіпті қылмыскерлер изоляторында» ұстады.

1-жүргізуши: Көрініс: «*Қайраттың тұтқындауы*».

2-жүргізуши: Кәдімгі миллиондаған тұндердің бірі. Бірақ бұл тұн өзгеше тұн еді. Себебі бұл тұнде қаланың кез-келген тұсынан ұсталған жастарды ұрып соғып, өлімші халге жеткізді. Осындай өатыгештікті көрген оларға араша түсем деп жүргендердің арасында Қайрат Рысқұлбеков те бар еді.

Миллиционер: — Ұстандар бұзақыны! Әкетіндер, жауып тастаңдар!

Савицкийді өлтірген сен бе ?

Қайрат: — Жоқ, мен емес!

Миллиционер: — Сен өлтірген мойныңа ал! Алып кетіндер! Бәрібір құтылмайсың бұзақы

(*Қайраттың алып кетеді*)

1-жүргізуши: Би: «*Жұмыр қылыш*». Орындастын: Тілеш Зоя, Байғали Дана

2-жүргізуши: Қайрат ақынның турмеде жазған өлеңдерінен үзінді.

(*жай музыка жүріп тұрады.*)

Жарасқан: «Тұрме жыры»

Тор темір жамбасыма тақылдайсың,

Өзіммен бірге тұған жақындайсың.

Телміріп темір торға қаматқанша

Сүм дүние, бұл жалғаннан неге алмайсың,

Ауылдағы жақсы екен гой салған әнім

Құ тағдыр татырды ғой тұрме дәмін,

Қайдағы пәлеқорлар жала жауып,

Жазықсыз қылмыскер боп кетті сәнім

Тас төбе, төрт қабырға, темір есік,

Ас берер ортасында жалғыз тесік,

Күніне ұстаратады үш тілім нан

Өлмейтін саған ішер осы нәсіп

1-жүргізуши:

Көрініс: «*Қайратты төргеу сәті*».

2-жүргізуши: Тұрындар! Сот келеді.

Тергеуші: Сот процесін бастаймыз!

1-ші күәгерді шақырамыз. Сізге сұрақ: Сіз алаңда Қайрат

Рысқұлбековтің Савицкийді өлтіргеніне күә бола аласыз ба?

1-куәгер: Боламын өз көзіммен көрдім. Керек десеңіз мен де қолында

таяғымен түскен суреті бар. Ол – ұлтшыл Қайрат оңбаған!

Тергеуші: 2-ші күәгерді шақырамыз. Сіз Қайрат Рысқұлбековтың

Савицкийді өлтіргенін бейнетаспаға түсіргенің распа?

2-куәгер: Рас — рас ол Савицкийді аяғымен теуіп, таяқпен ұрды. Менің
қолымда түсірген бейнетаспа бар.

Тергеуші: Енді Қайрат Рысқұлбековке сөз беремін.

Қайрат: Мен ұлтшыл да кінәлі де емеспін.

Сот: Барлық күәгерлерді тыңдай отырып Қайрат Рысқұлбековті айыпты деп
табамын.

Қайрат: Хақ, о халқым!

Өткен заманымызда бас кесер өлім алдында өлім жазасына
кесілгендердің соңғы тілегін орындаиды. Менің де соңғы ақтық сөзім
бар.

(*Қайғырған музыка жүріп тұрады*)

Ақтық сөзі:

Жалалы боп, қатты батты жаныма,

Жазалаушы қағаз алдым қолыма

Жігіттер ай, айтып айтпай не керек

Жазған екен мәндайыма сорыма,

Біріншіден мен анамды сағындым,
Екіншіден бұл құдвайға не қылдым
Бостандықта еркін жүрген жан едім
Енді міне абақтыға жабылдым,
Әкетай ау Пайғамбардай жасың бар
Туа бермес сіз секілді асылдар
Қартайғанда жүрегінізді жарапалап,
Кесір болды ай біз секілді масылдар.
Айналайын, қарындасым, қарағым,
Қолда кісен, мен айдауға барамын.
Қайғы шегіп, азап тартқан ағаңды,
Айтшы жаным, қандай жанға баладың.
Айналайын, інішегім, құлыным,
Сені ойласам үзіледі жұлыным.
Сенің ерке ақ жүзінді көре алмай,
Кетіп барам мен айдауға құлыным.
Айналайын ағалар мен женгелер,
Сіздерге кім бұл өмірде тең келер.
Сүмірейіп сот алдында отырған,
Бауырынды енді кімдер ескерер.
Өздеріңе аман — саулық тілеймін,
Өздеріңмен бірге болсын тілегім
Өздеріңе тіл қата алмай достарым,
Қайғы мұңлы өмірімді бастады.
Күнәдан таза басым бар,
21-де жасым бар.

Қасқалдақтай қаным бар,

Бозторғайдай жаным бар

Алам десең алындар!

Қайрат деген атым бар,

Қазақ деген затым бар,

Еркек тоқты құрбандық

Атам десең атындар!

Мен не етермін, не етермін,

Мен келмеске кетермін.

Көрмеген хош бол, таңдарым,

Көре алмай мен өтермін.

Тергеуші: Сот процесі аяқталды.

1-жүргізуші: Осыдан кейін жастайынан қыршын кеткен Қайрат сияқты ағамызда 21 жасында қаза тапты.

2-жүргізуші: Міне, осы тәуелсіздіктің туын желбіреткен ұлтжанды аға-апаларымыздың арқасында егеменді ел болуға қол жеткіздік.

1-жүргізуші: Қазақ би «*Адай*» Орындайтындар: Тілеш Зоя, Байғали Dana

2-жүргізуші: Хор: «Атамекен»

1-жүргізуші: Осымен Тәуелсіздік мерекесіне арналған «Ар намысым, қасіретім, қуанышым – Желтоқсан!» — атты ашық тәрбие сағатымыз аяқталды. Уақыттарыңызды бөліп келгендеріңізге көптен-көп рахмет!

Тәрбие сағат тақырыбы: Еліміздің еркіндігі – тәуелсіздік

Тәрбие сағат мақсаты: а) оқушыларға еліміздің тәуелсіздік алғалы 15 жыл ішіндегі жеткен жетістіктерімізben таныстыру, білімдерін кеңейту. ә) отанды сүюге, ел байлығын қорғауға, болашақ Отанымыз Қазақстанның өркендетуге білімді адамдар керек екенінұғындыру. б) бүгінгі тәуелсіздікке қалай кол жеткенін зерделеу, оларды Отаны үшін отқа түсетін ел жанды, ел Азаматы етіп тәрбиелеу. Тәрбие сағат әдісі: Әңгімелеу, сұрақ-жауап, көрнекілігін, плакат, суреттер. Пайдаланылған көрнекіліктер: Қанатты сөздер, Қазақстан Республикасының Әнұраны, елтаңба, туы, Қазақстан Республикасының президенті Н. Назарбаев суреті, буклет. Ұранымыз: «тәуелсіздіктің тұра жолы-білімді» Сабактың барысы: 1. Ұйымдастыру Оқушыларды сабакқа дайындау.

1-жүргізуши: - Құрметті қонақтар Біздің сыныбымызға келген қадамдарыңыз сәтті болсын. Сіздердің жақсы көніл-куйде болып, дем алып қайтуларыңызға біздің сынып ұжымы зор сенімде. Сіздердің алдарыңызда 3-сынып оқушылары өз өнерлерін көрсетеді.

2-жүргізуши: - Құрметті ұстаздар мен оқушылар! Сіздерді 16-Желтоқсан тәуелсіз Қазақстанымызға 15 жыл толу мерекесімен құттықтаймыз. Сіздерге зор денсаулық, мол бақыт, еңбекте жеміс, оқуда озат болуларыңызға тілекtesіз.

1-жүегізуши: Әнұраным – жан ұраным Айтар әнім – сөйлер сөзім Туған жерім – сағынарым Мәңгі-бақи шырқалады. Республика� әнұраным Хор: «Әнұран» 2. Кіріспе (Мұғалім сөзі) 3. Негізгі бөлім. Сахнаға Қаз дауысты Қазыбек би шығып сөйлейді. Қаз дауысты Қазыбек би: - біз Қазақ мал баққан елміз, ешкімге соқтықпай жай жатқан елміз. Басымыздан құт-береке қашпасын деп, жеріміздің шетін жау баспасын деп, найзага үкі таққан елміз. Ешбір дүшпан басынбаған елміз, басымыздан сөз асырмаған елміз. Достықты сақтай білген елміз, дәм-тұзды ақтай білген елміз.

2-жүргізуши: Ата-бабамыз аңсаған тәуелсіздіктің арнау тұған отанымызға және әр отбасына бұл 15 жыл тебіреністі. 15 жыл шығып сөйлейді: «Тарихынды таны» (Бастарында жылдары жазылған оқушылар шығып өз жылдарымен таныстырады. 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006 жылдар) 1-жүргізуши: Көрініс: «Егемендік деген не?» (Атасы мен немересі Ақырын басып қарт шығады. Орындыққа келіп дем алып отырады. Осы кезде жүгіріп немересі келеді.)

Немересі: - Ата, не ойлап отырысыз? Атасы: - Ә, балам, атаң не ойлайды дейсін! Сенің болашағынды ойлаймын, еліміздің болашағы жайлы, өткен өмір жайлы ойлаймын.

Немересі: - Ата, өткен өмір деген не? Атасы: - Ә, балам, «Өткен өмір» сонау ежелгі ата-бабаларымыздың ерте кезден белгілі өткен өмір жолы, тарихы емес пе? Немересі: - Ал, ол қандай болған? Атасы: - Ендеше, тында балам, атан бір сөйлесін. Болмаса да оқыған тарихшы атам, Жинады ескілерден тарих хатын. Мақсатым, кейінгі үрпақ ұмытпаса, Айтылған аталардың аманатын. Сондықтан балам, сен де өз тарихынды білуге тиістісін, сонау ерте кезде біздің ата-бабаларымыз Қазақ руларының басын қасып, халық болып

қалыптасуынан басталады бұл тарих. Ал, балам, тарихты тыңдайық. Буклетпен жұмыс: 2-жүргізуіші: (Буклетте салынған жылдар бойынша, өткен өмір туралы әңгімелейді.) Атасы: - Бұған да тәубә. Егемендік алып, әлем таныды ғой елімізді. Немересі: - Ата. «Егемендік» деген не? Атасы: - Егемендік – «иесә мен» деген сөз, Көптен бері естілмеген ерен сөз, Екі тізгін, бір шылбырын өзі алған, Қоркем жігіт болып өссе көген көз. Егемендік ел болудың белгісі. Басқа жүртпен тең жұлдызы, тең құні, Егеменді деген сөзден естілер, Ата жүрттың арғысы мен бергісі – Міне «Егемендік» деген осы. Енді міне, желбіреген көк байрағымыз, айбынды ән ұранымыз, жарқыраған елтаңбамыз төрімізде ілулі тұр. Егемендік Еліміздің келешегін өзің сияқты ұрпақтарыма тарих етіп баяндағаталарың тұр. Ұмытпандар айналайын ұрпақтарым! 1-жүргізуіші: - «Еліміздің еркіндігі – тәуелсіздік» тақырыбына оқушыларымыз өз ойларын қағаз бетіне түсіріп, жазып келіп отыр. Осы жазған эсселерін тыңдайық. (4-5 оқушылар. Бүгінгі тәуелсіз еліміздің 15 жыл ішінде жеткен жаңалықтарын, табыстарын әңгімелейді). Мұғалім: - Балалар, ойларың өте жақсы, көңілге қонымды. Көшілігің 15 жыл ішінде жеткен жетістіктерге назар аударыңыз. Көп-көп рахмет!

2-жүргізуіші: - Енді «тәуелсіз-Қазақстан» атты әдеби музыкалық концертімізді көріп тамашалаңыздар. 1. Ән. «Елім менің» Әліби 2. Би. «Қазақ биі» Бағнұр 3. Ән. «Қазағым-елім» Гүлжан 4. Би. «Қамажай» топ қыздар Арайлым, Гүлжамал 5. Ән. «Тұған елім» Бақытжамал, Нұрсұлтан 4. Қорытынды бөлім: (Мұғалім сөзі) «Бүгінгі білім – ертеңгі байлығымыз!» (сұрап-жаяуп) - Біз бүтін, тәрбие сағатында не туралы білдік? - тәуелсіз еліміздің 15 жыл ішінде табыстары туралы т.б. білдік. - Біз гүлденген Қазақстанға қандай үлес қосуымыз керек? - Жақсы оку, ұлғілі тәртіп, ұлкенді сыйлау, талмай іздену, талпыну. - Я, Ұлы Абай атамыз айтқандай «Сен де бір кірпіш дүниеге, кетігін тап та, бар қалан» - деп елімізде өркендетуге өз үлесімізді қосайық. XXI ғасыр. - Білім ғасыры. Сондықтан менің мақсатым білімді, сауатты, еңбеккор балаларды тәрбиелеу, ойларын еркін айтуға дағылданыру, қалыптастыру. XXI ғасыр болашақ лидерін дайындау. Бұл балалар еліміздің болашағы. Біздің Қазақстан Республикасы жылдан-жылға, күннен-күнге өркендер, өсіп кеңейіп, гүлденіп келеді. Олай болса, Қазыбек би атамыздан ақ тілек тілейік! Қаз дауысты Қазыбек: «Ақ бата» Басшыларымыз алысты қөрсін, Жекешелеріміз табысты болсын! Қыздарымыз саналы, сұлу болсын, Ұлдарымыз қамысты болсын! Қалада, мейлі қырда болсын! Келген-кеткен ырза болсын! Тенгеміз теңдік сақтайтын болсын! Баға сөмкемізге сыймайтын болсын! Халқымыз ғасыр табалдырығын, Қазақша сөйлеп, аттайтын болсын! Аумин! Басшыларға сөз беру Сабак аяқталды. Хош сау, болыңыздар!

ДЕНЬ РОЖДЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.

(Сценарий проведения Дня Республики)

Сценарий проведения торжественной линейки, посвящённой Дню независимости РК

Оформление: Плакат с символами Казахстана, газета «День независимости».

Ход линейки:

Родина – это отец твой и мать,

Родина – друг и ровесник подстать,

Родина – это твой край и столица,

Родина – это аул и станица.

Отан – менің ата анам,

Отан – досым, баурым,

Отан - өдкем, астанам,

Отан – аудан, аулым.

Казахстан – это имя народа,

Казахстан – это имя весны,

Казахстан – это имя свободы,

Казахстан – это солнечный свет,

Казахстан – это имя побед,

Казахстан – это крылья народа.

Моя страна, где солнце всходит

Растёт душистая полынь,

Где степь вся красками исходит,

И в ней душа и наша жизнь.

Казах и сын казаха я

Благословенна мать моя,

Что жизнь могла мне подарить,

Вскормить бесценным молоком,

И научила говорить родным

Казахским языком.

Біз жас ұлан – отан ана өркені

Ұміт артқан баламағы ертеңі

Туган елдің даққын көкке өрлетіп

Гүлге бөліп жасартамыз өлкені

Языки пусть не будут барьером

Для того чтобы в мире нам жить

Казахстан всегда будет знать меру,

И пусть будет мир с ним дружить.

Мы должны воплотить все надежды,

Все мечты и стремленья, и сны,

Для того чтоб не жить, так как прежде,

Новый мир мы построить должны.

Так возьмёмся же за руки братья

Перед вступлением в новую жизнь.

Постараемся жить детей ради,

Дружелюбней попробуем быть.

1 В: 1991 жыл 16 біздің елімізде «Қазақстан Республикасының мемлекеттік

тәуелсіздігі туралы». Ата заңы қабылданды. Құрметті ұстаздар мен

окушылар сіздердің назарлаңызға тәуелсіздік күніні арналған

“Желтоқсан – ерлік тарихымыз” деген линейканы бастаймыз.

Әнұраным – жан ұраным,

Айтар әнім – сөйлер сөзім,

Тұған жерім – сағынарым,

Менгі баки шырқалады

Республика әнұраны.

(әнұран орындалады)

2 В: *Итак, внимание! Под гимн Республики Казахстан стоять*

смирно!

(Звучит гимн)

1 В: Тәуелсіздік күнімен құттықтау сөзін мектеп директор.

береміз.

2 В: *16 декабря День независимости Республики Казахстан. Независимость*

•

это политическая самостоятельность, отсутствие подчинённости.

Это верно, страна самостоятельно решает трудные вопросы

политического, экономического, социального направления.

1 В: *Наверное только с космических высот можно охватить одним взглядом*
весь Казахстан. На территории Казахстана могли бы одновременно
разместиться Великобритания, Франция, Германия, Испания, Австрия,
Голландия и Дания.

2 В: *Степь – хранительница народных, проверенных веками обычаев;*
сокровищница мудрости всех поколений.

Пословицы и поговорки складывались казахским народом ещё до того,
как появилась грамота. Народ, не умеющий ни читать, ни писать, как бы
создавал свою устную школу. В лучших своих пословицах народ передавал
от отцов сыновьям, от дедов внукам свои заветные правила жизни.

1 В: *Старинные пословицы казахского народа живут в нашем языке и*

сегодня.

Пословицы украшают казахскую речь, делают её живой и остроумной.

А знаете ли вы казахские пословицы и поговорки, мы сейчас проверим.

(“Доскажи пословицу”).

2 В: *Есть поговорки, есть и скороговорки. Но не нужно забывать, что для скороговорки важно не только, чтобы её произнесли, проговорили как можно скорее. Очень важно произнести скороговорку чисто и красиво.*

Ведь не даром в народе скороговорки ещё называли чистоговорками.

(“Скороговорки”).

1 В: Независимость Республики подтверждается тем фактом, что Казахстан идёт своим путём и только своим путём развития. 16 декабря 1991 года впервые был провозглашён это праздник. Прошло 14 лет с того дня, но и сегодня Казахстан испытывает трудности, потому что свободным, независимым стать за 1 день или даже за несколько лет очень трудно.

2 В: *Наше уважение к государству складывается из соблюдения его законов. Запомните этот день 16 декабря – как день рождения свободы Казахстана.*

Прошлое не просит забвения, а настоящее не просит разъединения. Давайте будем все вместе помнить о том, почему на карте мира появилась такая страна – Республика Казахстан, и что мы её граждане. Будущее Казахстана в ваших руках.

Песня “Отан ортак үйіміз”
Цвети мой океан цветной
Всю жизнь цветы твои я рву
Укрой меня своей листвой,
Зарыться дай в твою траву.

Буктом полевых цветов

Передо мной маячишь ты,
И счастлив я, и жить готов
Во имя этой красоты.
Да, Родина – и дом, где твой родной очаг,
И твой родной народ, в тебе взраставший сына.
Да, Родина, не только предков сагончак ,
А синие леса и тихая долина.
Да, Родина, от отчего крыльца
Протянется до дальнего причала.

У Родлины нет края, нет конца,
Но твой родимый дом – её начало.
Живя в kraю своём любимом
Ты помни, добрый человек,
Что жизнь твою и дом родимый
Создали твой отец и дед.
Смотри – вокруг дома, деревья,
Весёлый звонкий птичий крик.
Храни, любя всё это с детства,
Ведь наша жизнь всего лишь миг.
Храни леса в тени прозрачной,
Люби чарующую степь,
И жизни радуйся почаше,
Ведь ты живой, а значит есть.
Ковыль в долинах пусть ложится,
Пусть горы охраняют нас от бед.
Убереги от всех несчастий своё наследство человек.

- Разрешите закончить нашу торжественную линейку, посвящённую Дню независимости словами древнего пожелания казахов, положенного в основу государственного герба:
“Пусть будет высоким твой шанырак, широкими твои стены и прочной основа твоего дома”.

Песня Домбра.

Шоу-программа для студентов к 14 февраля

Оформление: сцена представляет собой трамвай, в котором имеются сидения для участников. С левой и правой стороны «трамвая» стоят маршрутные столбы с названиями остановок.

Действующие лица:
Ведущий.

Звучит музыка. Выходит Ведущий.

Ведущий.
Добрый вечер, дорогие наши зрители! Мы всегда рады, когда в зале нет пустых мест, когда на ваших лицах улыбки и ожидание чего-то необычного... Сегодня мы попытаемся

оправдать ваши надежды, представляя шоу-программу copyright-by-праздник «Трамвай любви». (Аплодисменты). Этот вечер мы посвящаем вам, милые влюбленные, и вам, тем, кому еще предстоит испытать это чувство. Пусть каждому из вас сегодня сопутствуют удача, везение и хорошее настроение!

Ведущий.

Друзья! Я предлагаю сегодня, в этот необыкновенный день, немного пофантазировать. Представьте, что на кануне Дня влюбленных в городе открывается трамвайное движение по маршруту «Проспект любимых — переулок радости». Мы рады вам представить всем трамвай любви под номером «семь», пассажирами которого являются наши участники. Встречайте!

Музыка. Участники без представления занимают свои места в «трамвае».

Ведущий.

Дорогие участники! Я вижу, что вы уже уютно устроились в нашем вагоне и готовы отправиться по данному маршруту. Надеемся, что за время пути вы познакомитесь друг с другом и станете приятными собеседниками и хорошими друзьями. Как всегда, на трамвайных маршрутах работают контролеры и кондукторы, которые следят за приобретением билетов и правилами поведения в общественном транспорте.

Это:

- 1)
- 2)
- 3)

Вам, уважаемые контролеры и кондукторы, предстоит сегодня выбрать самую обаятельную пару пассажиров. Наш трамвай готов отправиться в путь. Уважаемые пассажиры, не забудьте приобрести билеты.

Помощник выносит ленту с билетами, распространяет их по два скрепленных на каждую пару. В билетах указана очередность выступления в конкурсе «Визитная карточка».

Ведущий.

Я прошу вас обратить внимание на номер билета. Он укажет вам на очередность вашего выступления при знакомстве. Итак, начинает знакомство пара, которой достался билет под номером один.

Домашнее задание «Визитная карточка пары» на 1 мин. Выполняют по очереди.

Ведущий.

Уважаемые пассажиры! Мы напоминаем вам, что наш трамвай следует по маршруту «Проспект любимых — переулок радости». Осторожно! Двери закрываются! Следующая остановка — «Улица первой любви». Ну что ж, наш трамвай, по улицам мчи, верши по бульварам круженье. Чтоб всех подобрать влюбленных в ночи, услышать сердец их биение.

Номер.

Ведущий.

Остановка «Улица первой любви». Да, первая любовь, как самый первый снег, красива и светла, и безмятежна. И сегодня, встречая праздник — День Святого Валентина, я призываю вас распахнуть свои сердца навстречу этому прекрасному чувству. Милые участники! Постарайтесь подобрать ключик к своим сердцам и открыть их для любви! Я

думаю, что инициативу в этом, как и всегда, возьмут на себя юноши. Посмотрим, кому это удастся сделать быстрее.

Музыка. Помощник выносит бумажные сердца с прикрепленными навесными замками. Раздает их девушкам. Юноши подбирают ключи и открывают сердца.

Ведущий.

И вот нежные сердца девушек открыты. Мы предлагаем представительницам прекрасногопола подарить их тем, кто в настоящий момент рядом с ними, кто симпатизирует им. Не забудьте при этом, милые девушки, сказать несколько слов вашему партнеру. По маршруту движенье трамвай продолжает, и следовать дальше нам всем предлагает. Следующая остановка — «Бульвар грез».

Номер.

Ведущий.

Да, каждый из нас грезит о любви. Любовь, любовь — загадочное слово. Кто мог бы до конца его понять? Недаром человечество веками не может это чувство разгадать. Сегодня, дорогие гости, используя вкладыши от жевательной резинки «Love is», мы вместе с участниками попытаемся дать определение этому высокому чувству. Для начала прошу каждому пару получить свой вкладыш.

Помощник раздает вкладыши.

Ведущий.

Дорогие участники! Изобразите нам картину, которую вы видите на вкладыше. Пока одна пара демонстрирует картинку вкладыша, другие, глядя на нее, дают ответ «Что же такое любовь?», начинаящийся словами «Любовь — это...». Чье название будет оригинальнее?

Конкурс.

Надписи на вкладышах + картинки:

Любовь — это когда от счастья кружится голова.

Любовь — это желание броситься друг к другу в объятия.

Любовь — это делать приятное любимому человеку.

Любовь — это чувство, которое за деньги не купишь.

Любовь — это такое чувство, которое можно выразить без слов.

Любовь — это чувство, от которого поднимается температура.

Любовь — это чувство, которое не обходится без слез.

Ведущий.

Как вы уже заметили, каждый по-своему понимает слово «любовь». Но какую бы трактовку мы этому чувству ни давали, оно живет в веках как самое загадочное, притягательное и неповторимое. Дорожите этим чувством! Берегите его! Снова трамвай продолжает движенье. Сохраняйте в пути свое настроение!

Номер.

Ведущий.

Внимание! Остановка «Площадь свидания».

Свидание, свидание...

Томит нас ожидание,

И сердце словно рвется из груди.

Свидание, свидание...

Приложим все старание, улыбку, обаяние,
Чтоб вместе быть в пути.

До конечной остановки, уважаемые пассажиры, у нас еще есть время. А чтобы было веселей в нашем вагоне, давайте наполним его музыкой. Ведь о любви немало песен сложено, давайте вспомним их и вместе пропоем. Слушая фонограммы песен, вам необходимо изобразить мимикой, жестами, танцевальными движениями то, о чем в них поется.

Он

Луч солнца золотого

Тьмы скрыла пелена,

И между нами снова

Вдруг выросла стена ... А-а-а!

(Ген. Гладков — Ю. Энтин. Из мультф. «Бременские музыканты»)

Она.

Подарю я тебя

Себе подарю.

Подарю как самой себе

Расскажу я друзьям

О самой большой и чистой любви на земле.

(В исп. Валерии «Таю»)

Он.

Мне обещаний мало.

Хочу, чтоб ты сказала —

Тебя я не ревную.

Найду и поцелую.

А мама все узнает, тебе же плохо станет.

Меня ты обманула.

Девчонка, ты — акула!

(В исп. Андрюхи «Акула»)

Она.

Я больше не люблю тебя. Ла-ла-ла.

И не провожай меня. Никогда! Никогда!

Я больше не люблю тебя. Ла-ла-ла.

Он.

Если в сердце чужом

Не найду ответа.

Неприятность эту мы переживем.

Между прочим, это мы переживем.

(Песня Кота Леопольда. Б. Савельев — А. Хаим)

По такому же типу выстраивается попурри для следующих пар.

Ведущий.

Друзья! Согласитесь, что хорошая музыка всегда украсит ваше свидание copyright-by- праздник с любимым человеком! От остановки свиданий трамвай отъезжает и к следующей по рельсам движенье продолжает. Следующая остановка — остановка по требованию.

Номер.

Ведущий.

Остановка по требованию. Мы просим участников пройти за кулисы и подготовиться к последнему конкурсу.

Участники покидают сцену.

Ведущий.

А всех присутствующих в зале я прошу обратить внимание на то, что мы сделали остановку как раз напротив моста счастья. Во все века, у всех народов было свое понятие о счастье. Одни говорили, что счастье — это стекло по блеску и хрупкости, другие — что счастье есть удовольствие без раскаяния. Но человек уж так устроен, что и на счастье-то как будто неохотно и недоверчиво смотрит, так что счастье ему надо навязывать. Сегодня ненавязчиво мы предлагаем вам поучаствовать в праздничной лотерее «Счастливый билет». Есть ли у нас в зале юноши и девушки с именем Валентин (а)? Мы просим вас достать из барабана билет счастливчика.

Варианты: Отчество «Валентинович». Ряд 14, место 14 (розыгрыш лотереи).

Ведущий.

Представьтесь, пожалуйста. Мы поздравляем Вас с выигрышем и вручаем памятный подарок. Спасибо!

Счастливчик занимает свое место в зале.

Ведущий.

А вам, дорогие друзья, я хочу сказать: Верьте — счастье только там, где любят нас, где верят нам!

Номер.

Ведущий.

Кондуктор пассажирам места занять велит, трамвай к остановке конечной спешит.

Музыка. Участники занимают места первыми. Юноши выходят с цветами, дарят их девушкам и садятся на свои места.

Ведущий.

Молодые люди! Вы сегодня так галантны. Наверняка ваше сердце от любви горит, «Вручи его любимой», — вам разум говорит. Что ж, мы представляем вам эту возможность и предлагаем юношам, надув воздушные шары, сделать из них сердце и подарить своей любимой. Чье сердце вспыхнет быстрее?

Музыка. Конкурс.

Ведущий.

Перекресток, бульвар, переезд —

Остановки одна за одной.

У влюбленных есть множество мест

Повстречаться со своею судьбой.

Итак, внимание! Конечная остановка — «Переулок радости». Мы надеемся, уважаемые пассажиры, что вы весело провели время в пути, и сейчас вас ожидают не менее приятные минуты, ведь недаром наша конечная остановка носит это название.

Что ни говорите, любовь — это такое воздушное неземное чувство, от которого, как

выражается молодежь, можно «кошалеть». Сейчас над вашими головами полетят шары, один из которых содержит в себе сюрприз. Постарайтесь поймать его.

Музыка. Участники ловят шары, им вручают приз.

Ведущий.

Сегодня удача улыбнулась... Надеемся, что она и дальше будет сопутствовать вам, тем более что сейчас наступает самый торжественный момент, и мы с удовольствием приглашаем на эту сцену жюри.

Музыка. Жюри поднимается на сцену. Подведение итогов. Награждение. Последние называют пару-победительницу.

Ведущий.

Мы благодарим всех за участие и на прощание хотим пожелать:

Пусть же День Валентина Святого

Будет праздником каждого дома.

Чтобы вечно любовь в нем цвела

И теплом наполняла сердца!

До свидания! До новых встреч! И напоследок...

Пусть copyright-by-праздник День Влюбленных позади,

Но мы любить не перестали.

И нам ли с вами быть в печали.

Когда весны дыханье впереди.

Улыбок ваших теплота.

Объятья нежны, поцелуи страстны.

Влюбленные всегда прекрасны.

Пусть День любви продлится на года.

Музыка. Зрители покидают зал.

Реквизит:

Лента с билетами.

Бумажные сердца с прикрепленными навесными замками, связки ключей.

Карточки с изображением вкладышей жевательной резинки «Love is». Барабан с билетами. Цветы. Длинные оздушиные шары «колбаски».

Воздушные шары с сюрпризом

ЛЮБОВЬ С ПЕРВОГО ВЗГЛЯДА.

(сценарий на День влюбленных)

После уроков студенты вместе с преподавателями собираются в актовом зале. Сцена нарядно украшена воздушными шариками, «сердечками», разноцветным серпантином. На сцене с двух сторон стоят по три стула. Заранее определены участники игры: 3 девушки, 3 юноши и два ведущих — девушка и юноша.

Ведущая.

Здравствуйте, дорогие «Валентины» и «Валентинки»!

Ведущий.

Мы приветствуем всех собравшихся и хотим пожелать в этот чудесный день всем — любви!

Ведущая.

Дорогие друзья, начинаем игру «Любовь с первого взгляда»!

Ведущий.

Уважаемые зрители, на вас лежит серьезная ответственность определить нашу идеальную пару! А главное, очень нужна ваша дружеская поддержка всем участникам нашей игры!

Ведущая.

Музыка! Поприветствуем наших будущих влюбленных!

Девушки и юноши выходят на сцену и рассаживаются друг напротив друга.

Первый тур.

Ведущий представляет поочередно девушек и зачитывает copyright-by-праздник их краткие, немного шуточные характеристики, которые они сами о себе составили. Ведущая представляет юношей и зачитывает их характеристики. Ведущие задают вопросы примерно следующего содержания:

Девушкам:

1. Назовите ваше имя.
2. Кто вы по знаку зодиака?
3. Что вы больше всего не любите делать?

Юношам:

1. Назовите ваше имя.
2. В год какого животного вы родились?
3. Назовите ваше хобби.

Девушкам:

Какое из перечисленных качеств у юношей вы поставите на первое место?

- внешность (рост, вес, лицо, прическа);
- ум;
- надежность;
- общительность,
- умение красиво ухаживать;
- наличие денег.

Юношам:

Какое из перечисленных качеств у девушек вас больше всего прельщает?

- внешность (лицо, фигура, модный вид);
- непредсказуемость;
- доброта;
- ум.

Второй тур.

Ведущий.

Итак, наши участники немного познакомились. Давайте дадим им возможность задать друг другу по одному вопросу.

Примерные вопросы.

1. Какая ваша любимая музыкальная группа?
2. Любимый киноактер.
3. Любимая киноактриса.
4. Любите ли вы компьютерные игры? Если да, то какие?
5. Какая, по-вашему, самая престижная профессия? Вы ее выберете?
6. Что лучше — заниматься любимым делом или доходным?

Ведущая.

Как ты думаешь, готовы наши пары уже определиться и выбрать друг друга?

Ведущий.

По-моему, надо провести еще одно испытание.

Ведущая.

На выносливость, что ли?

Ведущий.

Да нет. Нужно же нашим избранникам знать, как они себя поведут в экстремальных ситуациях.

Ведущая.

Теперь понятно, что ты моральный садист. Что ж, приступаем к решающему третьему туру.

Третий тур.

Ведущий.

Парни, вопрос такой. На вечеринке или на дискотеке за вашей девушкой кто-то начинает усиленно, открыто, я бы сказал, нагло ухаживать. Ваши действия:

- будете выяснять отношения с соперником;
- устроите сцену ревности девушке;
- обидитесь и уйдете;
- начнете ухаживать за другой.

Ведущая.

Девчонки, а мой вопрос такой. Если ваш молодой человек не приходит на свидание, что вы будете делать?

- будете ждать 5, 10, 20, 40 минут;
- обидитесь и сразу уйдете;
- будете беспокоиться, звонить и выяснять причину;
- рассердитесь и тут же познакомитесь с другим молодым человеком.

Ведущий.

Теперь, когда все испытания успешно завершены, переходим к самому захватывающему этапу нашей игры — выбору пар.

Ведущая.

Дорогие участники, обдумайте как следует свой выбор. Пары секунд, думаю, вам хватит. Напишите имя и передайте нам листок.

Через некоторое время ведущие представляют образовавшиеся пары. Затем зрители аплодисментами выбирают идеальную пару (кому громче аплодируют). Идеальной паре дается возможность в течение 30 минут узнать как следует друг друга.

Объявляется музыкальная пауза.

Четвертый тур.

В зале появляется идеальная пара.

Ведущий.

По-моему, у вас было достаточно времени пообщаться.

Ведущая (обращается к юноше).

Как вы думаете, сколько раз в год она меняет цвет волос?

Ребята пишут на листке ответ и отдают ведущим, если ответы совпадают, засчитывается очко.

Ведущий (обращается к девушке).

Сколько раз за год он стрижет copyright-by-праздник волосы?

Ведущая.

Как вы думаете, он оптимист или пессимист?

Ведущий.

Скажи, она умеет готовить суп?

Ведущая.

Какую пищу он предпочитает: соленую, сладкую, кислую или пресную?

Ведущий.

Предположим, вашей девушке предложили сниматься в эротическом фильме. Ваша реакция:

- а) категорически запрещаете;
- б) желаете ей удачи и расстаетесь с ней;
- в) предлагаете гонорар поделить пополам за причиненный моральный ущерб;
- г) другие действия.

Ведущая.

Сделав шикарный макияж, вы идете на свидание, но вдруг неожиданно попадаете под проливной дождь. Ваше лицо и волосы в ужасном состоянии.

Ваши действия:

- а) в расстроенных чувствах возвращаетесь домой, считая, что вечер испорчен;
- б) появляетесь перед ним в таком «испорченном» виде, думая, если любит, то поймет;
- в) утешаетесь мыслью, что он тоже наверняка хорошо промок;
- г) другие действия.

Затем ведущие подводят итог и объявляют количество набранных очков, чтобы по их количеству сделать «выстрелы» и выиграть призы.

На стене висит круг из пенопласти, на котором размечены сектора с призами: «Яблоко», «Шоколад», «Кола», «Цветы», «Шнурки», «Заколка». Ребятам выдаются «дротики».

Они стараются попасть в самый главный приз «Торт».

Дискотека продолжается.

ДЕНЬ СВЯТОГО ВАЛЕНТИНА.

(сценарий праздника)

Под задорную музыку выходят ведущие.

Первый Ведущий: Что за сокровище заключено в человеке?

Второй Ведущий: Может быть, красивая внешность, знания или богатства? Первый

Ведущий: Но это все относительно, без этого можно прожить. Важнее всего жизнь и любовь.

Второй Ведущий: Любовь ценнее жизни, потому что любовь – это источник самой жизни.

Первый Ведущий: Главная заповедь, которую нам оставили великие учителя нравственности, заключается в одном – «любите друг друга».

Второй Ведущий: Как это необыкновенно и прекрасно, что человек рожден, чтобы нести ответственность за любовь. Первый Ведущий: И праздник наш, сегодня, посвящается всем влюбленным.

Второй Ведущий: Всем тем, кто хочет любить и быть любимым. Первый Ведущий: Мы тоже хотим испытать самое трепетное ощущение в жизни – открыть и понять, кто мы на самом деле и каковы другие люди.

Второй Ведущий: Мы хотим стать на этот путь и верим, что найдем в нем и красоту, и счастье, и любовь. Первый Ведущий: 14 февраля – День Святого Валентина, издавна этот

день считается праздником всех влюбленных.

Второй Ведущий: И мы рады всем вам сказать Первый Ведущий: С праздником вас!

Второй Ведущий: Любите и будьте любимыми!(делается небольшая пауза, ведущие продолжают более непринужденно) Первый Ведущий: К сожалению, мы заметили, что в нашей школе, не много пар скрепленных дружбой, любовью, нежными взаимоотношениями.

Второй Ведущий: И мы сегодня решили попробовать сформировать пары сами. Первый Ведущий: А вдруг из этого что-то получится.

Второй Ведущий: А вдруг сегодня мы станем основателями большой и продолжительной любви. Первый Ведущий: Итак, в этот мешочек мы сложили листики с фамилиями девушек, которые учатся в 7-х, 8-х, 9, 10-х и 11-х классах.

Второй Ведущий: А в этот мешочек листики с фамилиями парней из тех же классов.

Первый Ведущий: И сейчас мы определим, кто из девушек будет сегодня участвовать в нашем конкурсе.(ведущие вынимают из мешочка 3 листика с фамилиями девушек, приглашают их пройти за кулисы)

Второй Ведущий: А сейчас мы проделаем тоже самое с мужской половиной зала.(ведущие вынимают из мешочка 3 листика с фамилиями парней, приглашают их пройти за кулисы)

Первый Ведущий: Все готово к началу нашего конкурса.

Второй Ведущий: Те, кто находится за кулисами, наверное, предполагают, что мы будем связывать узами дружбы именно их. Первый Ведущий: Но мы решили пойти по другому пути.

Второй Ведущий: Итак, из нашего заколдованных мешочка мы вынимаем еще 3 фамилии наших парней и просим их занять место за ширмой.(после того как вышли парни, они располагаются с левой стороны ширмы; с правой стороны выходит первая девушка, которая находится за кулисами; девушка и трое парней себя видеть не должны; парням зачитываются вопросы на которые они С ПОМОЩЬЮ ВЕДУЩИХ отвечают; девушка, выслушав ответы парней, выбирает себе одного, таким образом, образовалась первая пара; двум парням не прошедшем вручаются утешительные призы; тоже самое, по очереди, происходит со всеми закулисными парнями и девушками)

Первый Ведущий: Итак, у нас образовалось шесть пар. 2. Дальше им предстоит, не что иное, как – «Знакомство». Первый Ведущий: «Знакомство» - это следующий конкурс нашей программы.

Второй Ведущий: Через несколько минут вы нам продемонстрируете, как, по вашему мнению, знакомятся: на пляже, на дискотеке, в общественном транспорте, в кинотеатре, в тренажерном зале, по интернету.

Первый Ведущий: А пока пары готовятся, мы предлагаем всем присутствующим попробовать составить «Гороскопы любви».(вызываются желающие, ЗАТЕМ объясняются условия игры: каждому на ухо говорится астрологический прогноз любви, участник должен без слов показать то, что он услышал; в конкурсе участвуют 3 человека, независимо парень или девушка; по окончания игры со зрителями пары показывают варианты знакомства; жюри определяет четыре лучшие пары – они продолжают дальнейшее соревнование; две пары не прошедшие награждаются утешительными призами)

Второй Ведущий: У нас осталось четыре пары, с которыми мы продолжаем играть в дружбу. Первый Ведущий: Удивительное совпадение у нас четыре пары, и в нашей школе мы изучаем четыре языка.

Второй Ведущий: Поэтому мы предлагаем парам показать «Международную любовь»
Первый Ведущий: Любовь по-американски, по-французски, по-немецки и по-японски.(во время подготовки, зачитывается первая часть Валентинок; проходит конкурс «Международная любовь»; жюри определяет три лучшие пары, которые продолжат участие в конкурсе, не прошедшей паре вручается утешительный приз)

Второй Ведущий: У влюбленных все должно быть гармонично.

Первый Ведущий: Благодаря любви, появились великие произведения искусства и литературы.

Второй Ведущий: Они были [освещены светом восхищения женской красотой](#), светом истинного, глубокого чувства. Первый Ведущий: И когда к человеку приходила любовь, он, конечно же, пел, пел от счастья.

Второй Ведущий: Вот и сейчас мы предлагаем нашим парам немного попеть.

Первый Ведущий: У нас есть система караоке, и она подключена.

Второй Ведущий: У нас есть каталог песен, и он доступен. Первый Ведущий: Итак, пары мы просим вас выбирать себе песни – начинаем конкурс «Сerenада».

Второй Ведущий: А пока... кто из зала желает спеть песню...(из зала выходит желающие спеть, называют любое четырехзначное число – это номер песни; далее проводится конкурс караоке среди пар; жюри определяет две пары, которые продолжают вести борьбу, не прошедшая пара награждается утешительным призом)

Первый Ведущий: Мы познакомились, напелись, наохались и, наконец...

Второй Ведущий: И, наконец, наши пары решили познакомить друг друга со своими родителями.

Первый Ведущий: Итак, «Знакомство с родителями»! Кто желает из зала быть в роли родителей этих очаровательных молодых людей?(из зала выходят новоявленные родители пар; по очереди показывают встречу с родителями – одна пара родители девушки, другая пара – родители парня; по окончании жюри определяет лучшую пару; паре занявшей второе место вручаются утешительные призы)

Второй Ведущий: И вот, наконец, наступило то время, когда пора прощаться со своим юным прошлым. Первый Ведущий: И молодые люди созывают своих друзей и подруг, и

начинается у девушек – «Девичник», а у парней -«Мальчишник».

Второй Ведущий: Давайте посмотрим, что из этого получится? Первый Ведущий: Молодые люди, созывайте своих друзей.

Второй Ведущий: У вас сейчас будет вечеринка. (выходят друзья наших партнеров; в разных участках сцены они устраивают танцы; в это время идет подготовка к сюрпризу; по окончании проходит сюрприз: театрализованное венчание, после чего проходит дискотека, караоке, почта, зачитывание Валентинок)

ХОРОШЕЕ НАСТРОЕНИЕ.

(сценарий праздника 1 апреля для студентов)

Ведущий выходит на сцену.

Ведущая.

Вот и наступил этот долгожданный момент: бьют куранты, искрится шампанское. С Новым годом, страна! Что-то не то. Ага, вот. Вот и наступил этот долгожданный момент: грохочет салют, стройные ряды воинов шагают на параде. С Днем Победы, страна! Да это вообще не та папка! Знала же — не надо шпоры писать, все равно перепутаю. Хотя если подумать, то сегодня можно было ожидать подобного. Студенты... Ну не можем мы жить спокойно: то масло под дверь, то дискотека за полночь. Ведь во время учебы у студентов есть выбор: сон, вечеринки и, собственно, сама учеба. Причем в каждом отдельном семестре удачно совместить можно только два из этих занятий. Вот и ждем выходных как праздника, а праздника как выходных. Как вы думаете, почему первое апреля не выходной? Самый веселый день, а тут учись. Но ведь тогда не было бы стольких розыгрышней: «вызыва в учебную часть», «отмены пары» и многое другое. Тем более после занятий можно вволю пощутить со сцены. Что, собственно говоря, мы сейчас и будем делать. Само собой, каждый розыгрыш должен быть отомщен, поэтому в конце вечера мы объявим победителей по нескольким номинациям. Почему отомщен, узнаете позднее.

Ну и, конечно же, у нас есть жюри. И, конечно же, представитель нашей студенческой братии, студентка... группы... Ей поручено присматривать за остальным жюри, чтобы не забыли, что они не на занятиях, и не ставили оценки слишком строго.

Итак, мы начинаем наш праздник.

Ведущий.

Этот праздник отмечают во многих европейских странах. В нашей стране он является неофициальным всенародным праздником. Веселые обманы и розыгрыши, смех, беззаботное веселье — все это уместно 1 апреля. Почему именно этот день — сказать трудно. Есть объяснения и религиозные и исторические, но мы их здесь приводить не будем, так как достоверность этих объяснений гарантировать никто не может.

Во всех странах 1 апреля отмечают по-разному. Например, во Франции этот день шутливых обманов называется «апрельская рыба». Кто знает, почему? В 1574 году король Карл IX издал указ о переносе начала года с 1 апреля на 1 января, но многие его подданные в знак несогласия с высочайшим повелением 1 апреля присыпали друг copyright-by-праздник другу традиционный подарок — рыбку. А нидерландцы стараются подшутить над знакомыми, придумать какую-либо необыкновенную новость. Даже газеты принимают участие в подобных розыгрышах. В Англии 1 апреля — День всех дураков. С полуночи до 12 часов дня 1 апреля каждый может подшутить над своими друзьями, знакомыми, обмануть их.

Того, кто попадется на первоапрельскую шутку, встречают веселым смехом и криками: «Апрельский дурак!» Немцы считают 1 апреля несчастливым днем, так как по преданию в этот день родился Иуда. Взрослые и дети обманывают друг друга, посыпают в магазины и аптеки с невыполнимыми поручениями.

Ведущая.

Сегодня в нашей программе веселые конкурсы, задания. Они помогут нам выявить самого веселого человека этого вечера. Кто же будет этим ходячим юмором? Тот, кто наберет как можно больше «момент-приколов». (*Показ рисованных кнопок*). Самого главного «приколиста» ждет приз!

Ведущий.

Внимание! Первый прикол! Вопрос: «Какой город считается самым веселым?»

Правильно, Одесса! Как мы знаем, Одесса славится самыми смешными розыгрышами, а уж сколько анекдотов сложено именно про одесситов! И сейчас мы предоставляем возможность заработать следующий «прикол» с помощью анекдота, связанного с этим городом.

Конкурс анекдотов.

Ведущая.

Сейчас на сцену я приглашаю двух юношей (*выходят*). Для вас конкурс «Щеголь!»
Нужно как можно быстрее в боксерских перчатках повязать косынку.

Конкурс «Щеголь».

Ведущий.

Как много крылатых выражений родилось с помощью юмора некоторых веселых людей. Вспомните крылатые выражения, связанные с ушами.

Конкурс «Крылатые выражения».

«В одно ухо влетело — в другое вылетело», «Женщина любит ушами, а мужчина — глазами», «Медведь на ухо наступил», «Лапшу на уши вешать», «И у стен уши есть», «Лучше один раз увидеть, чем сто раз услышать», «А Васька слушает, да ест», «Сышат звон, да не знают, где он», «Верь глазам своим, а не ушам», «Рот до ушей, хоть завязочки пришней».

Все, кто назвал хотя бы одно выражение, получают «прикол».

Ведущая.

А сейчас мы опять приглашаем четырех юношей. Следующий прикол называется: «С миру по нитке». Необходимо как можно больше выклянчить различных аксессуаров, с помощью которых украсить самого себя. Выиграет тот, у кого прикольней это получится!

Конкурс «С миру по нитке».

Время конкурса – звучание одной музыкальной композиции. Вручение приков.

Ведущий.

А теперь назовите имена классиков, в произведениях которых присутствует юмор.

Конкурс «Юмор в литературе».

Ильф и Петров «Золотой теленок», Гоголь «Нос», Чехов «Толстый и тонкий», Салтыков-Щедрин «Премудрый пескарь».

Ведущая.

Мы благодарим всех за участие и соответственно вручаем победителям этого конкурса «прикол».

На сцену приглашаются две девушки.

Ведущий.

Сейчас вы все увидите, что девушки — «классные водители» автомобилей. Как видите, к машинкам привязаны нитки абсолютно одинаковой длины, вам нужно намотать нитку на карандаш. Побеждает тот, кто быстрее смотает всю нитку, причем машина должна двигаться строго по намеченной дороге — линии.

Конкурс автолюбителей.

Победителю вручаются «водительские права» и «прикол».

Ведущая.

А сейчас мы приглашаем четырех Водолеев по гороскопу. Кому-кому, а вот им можно задать вопрос: «Почему я водонос?»

Конкурс «Быстрые водоносы».

На одной стороне стоит миска с водой. А на другой — пустые чашки. Необходимо наполнить чашки, передавая copyright-by-праздник друг другу в ладонях воды. Итак, соревнуется одна пара против другой. К конкурсу приступаем с началом звучания фонограммы. По «приколу» — победителям.

Ведущий.

Пришло время подводить итоги. У кого сколько «приков»? Просим вас подняться на сцену. Представьтесь... Вы оказались самыми веселыми людьми юмористического вечера. Вам всем аплодисменты!

Ведущая.

А кто же все-таки победитель? Мы проверим быстроту вашей реакции и зададим самый сложный вопрос за весь сегодняшний вечер: Какое сегодня число? (*Ведущий произносит этот вопрос очень быстро*). Победителю — приз! Приз — в студию! (*Набор кнопок*). Для всех — праздничная дискотека!

Дискотека.

A НУ-КА, ПАРНИ.

(сценарий спортивного праздника)

Спортивный конкурс "А ну-ка, парни!" посвящен Дню защитника Отечества и к Дню Победы 9 мая. В нем проверяются не только физические качества, но и смекалка, находчивость, юмор, способность ориентироваться в любой жизненной ситуации. Участники конкурса — сборная команда студентов и сборная учителей. Состав каждой команды — б человек. Конкурс проходит в спортивном зале.

Построение команд в вестибюле. Выход и парад участников под музыкальное сопровождение. Построение. Приветствие.

Представление команд (название и девиз) и жюри соревнований.

"Распорядок". "Дорогие друзья, каждый день у вас проходит по распорядку, тем более, если день учебный. Итак..."

"Подъем". Из упора лежа, участник подбегает к месту, где лежит спортивный костюм, и надевает его.

"Зарядка". Передвижение каракатицей до отметки, челночный бег: перенос мячей (по одному) из одного обруча в другой, возвращение к месту старта бегом.

"Заправка постели". Участник бежит до отметки, надувает матрац, кладет на него спальный мешок, бегом возвращается к месту старта.

"Уборка мусора". Участник веником метет 3 кубика до отметки, заметает их в совок, возвращается бегом к месту старта.

"Подготовка к занятиям". Участник бежит до отметки, решает написанную на листке задачу, укладывает учебники в сумку, возвращается бегом к месту старта.

"Поход в школу". Участник бежит до отметки, одевает "сестру" (девочку 1—11 класса) в спортивную форму, помогает надеть ранец на плечи, возвращается вместе с "сестрой" к месту старта.

"Любой праздник не обходится без юмора и смеха. Поэтому, следующая эстафета — спортивная юмористическая".

- 1) Участник стартует на четвереньках, перед ним на полу теннисный шарик, он дует на него и передвигает так до отметки, возвращается бегом к месту старта.
- 2) Участник кладет теннисный шарик в чайную ложку, которую за ручку удерживает губами, бежит до отметки и обратно.
- 3) Участники стартуют парами, удерживая лбами волейбольный мяч, добегают до отметки, возвращаются к месту старта.
- 4) Участники стартуют парами: один в упоре лежа передвигается, одновременно толкаясь руками. Другой держит его сзади за ноги. Добираются до отметки, меняются ролями, возвращаются к месту старта. Показательное выступление.

"Пришло время конкурса, где кроме строевой выправки надо продемонстрировать вокальные данные. Что за праздник без песни".

Смотр строя и песни. Оценивается: повороты на месте, направо, налево, кругом; прохождение в колонне по два с песней (по периметру зала). Показательное выступление.

Конкурс капитанов. К ноге каждого капитана привязан воздушный шар. Единоборство в парах, задача — свободной ногой наступить на шар соперника так, чтобы шар лопнул. Побеждает тот, у кого остается неповрежденный шар.

"Каждый настоящий мужчина должен быть физически развит и готов к службе в рядах Вооруженных Сил". **Военно-спортивный конкурс.** Каждый участник работает на одной станции.

Команда-победитель определяется по наименьшей сумме мест, занятых на станциях: поднимание гири (16 кг); прыжки со скакалкой (1 мин.); стрельба из пневматической винтовки (3 выстрела в мишень): подъем переворотом: подтягивание; сгибание и разгибание рук в упоре на брусьях.

"И вот мы подошли к последнему конкурсу — домашнее задание. Да, и какой праздник проходит без танцев!" **Джентльмен-шоу.** От каждой команды выступает один участник: знакомство с девушкой; признание в любви: танец вальс (партнера подготовлена).

Пока судьи подводят итоги соревнований, зрители выбирают из числа участников кандидатов на звание "Мистер "А ну-ка, парни!" По зрительским аплодисментам определяется победитель. Подведение итогов и награждение.

УЛКЕНДЕР ЖОЛЫ – ҰЛЫЛЫҚ, ҰРПАҒЫ ЖҮРЕР ҰҒЫНЫП

Тақырыбы: Улкендер жолы – ұлышлық,
Ұрпағы жүрер ұғынып!

Мақсаты:

- а) Ардагерлер жолын окушыларға ұлгі ету. Олардың әңгімесінің мәнін ұғына білуді, үлкендерді сыйлауды, құрметтеуді, атанаң батасын, ананың алғысын ала білуді үрету.
- ә) Окушылардың шығармашылық қабілеттерін, сөйлеу тілдерін дамыту. Белгілі бір мамандыққа баулу. Өзін – өзі ұстау әдебіне қалыптастыру.

Түрі: кездесу кеші

Әдісі: пікір алмасу, сұрақ – жауап, образға ену, зерттеу

Көрнекілігі: ардагерлерге байланысты жазылған қанатты сөздер

Техникалық құрал: мультимедиа

Барысы:

1. Ұйымдастыру кезеңі: класс бөлмесін тәрбие сафатына әзірлеу, қонақтарды қабылдау
  2. Кіріспе. Мұғалім сөзі.
  1. Ардагерлерге арнау өлеңін оқу.
  2. Тәрбие сафатының мақсатымен таныстыру. (Сахнада күй ойнап тұрады)
  3. Негізгі бөлім.
  1. Әдеби – музикалық монтаж
- 1- оқушы: Зерделеп өнегені бала жастан,
Ұстаз болып жарапған әуел бастан.

Жылы жүрек, жүзінде мейірім – шуак,
Гибраты ұстаздың – ұлы дастан

2- оқушы: Ұстаз - ол, қырық жылдай еңбек еткен,
Ұрпағы үшін аянбай терді төккен
Қаншама шәкіртерге білім беріп
Бар өмірі баламен бірге өткен.

3- оқушы: Ел тыныш жүріп жатсыз ортамызда
Құрметпен қол жаямыз батаңызға
«Шүкір»дейді ақ шашты ардагерлер
Айналар өмірі ұлгі, аты аңызға

2. «Ұстаздық – ұлы мамандық!» (Оқушылардың шығармашылық жұмыстары)
3. Қонақтарды таныстыру
4. Ән: «Көбейсін немере - шөберелер» Төлегенов Д.
5. Әдеби- музыкалық монтаж

4-оқушы: Көңілде өткен күннің елестері
Сырласып құрбылармен тең өскені
Ән шырқап талай тойды бірге өткізген
Кездері кеше ғана емес пе еді

5- оқушы: Бәрі де қандай еді жас шағында
Уақыт қалай өткен қас қағымда
Кездері кеше еді ғой жарқыраған
Жұлдыз боп әр ауылдың аспанында

6- оқушы: Жастықтың түспей жасыл туы қолдан
Құлпыраған қырдың қызыл гүлі болған
Кездері кеше еді ғой әр ауылдың
Жарқырап жанған көктө күні болған.

6. «Бәйтерек»газетінің тілшісі Қазиев Женістің ардагерлермен сұхбаттасуы
1. Ардагерлерге сұрақтар беру
2. Тренинг: «Сиқырлы таяқша»
3. Ойын: «Жұбынды таңда»(Оқушылар өз жұптарын таңдай отырып, салауаттылыққа байланысты
мақал – мәтелдер айтып жарысады.)
7. Терме «Балаларыма өсиет»
8. «Карты бардың – қазынасы бар» Отарбаев Дауреннің зерттеу жұмысы
4. Қорытынды.
  1. «Жапырағын жайған бәйтерек, тереңге тартқан тамырын»
(Бәйтерек ағашына оқушыларға арнап тілек жазу)
  2. «Батаменен ер көгерер» (ардагерлерден бата сұрай)
  3. Хор: «Ұстазым»

Начало формы

Конец формы

ҰСТАЗЫМ, ҰЛАҒАТЫМ, ҰЛГІ - ӨНЕГЕМ!

Тақырыбы: Ұстазым, ұлағатым, ұлгі - өнегем!

Мақсаты: Оқушыларды ардақты да аяулы ұстаздарын құрметтеуге, сыйлай білуге үйрету, адамгершілікке, сүйіспеншілікке тәрбиелеу.

Көрнекілігі: Сахна мерекелік кешке арналып безендіріледі. Мақал - мәтел, нақыл сөздер жазылған плакаттар ілінеді.

1 - жүргізуши: Армысыздар, ардақты ұстаздар! Бұгін - Мұғалімдер күні.

Баршамыздың сауатымызды ашып, білім нәрімен сусынданып, өмірге қанат қақтырған ұлағатты ұстаздар, мерекелерінің құтты болсын! «Ұстазым, ұлағатым, ұлгі - өнегем» атты ашық тәрбие сағатымызды ашық деп жариялаймыз!

2 - жүргізуши: Ғылым иесі ғалым да, ел қорғаған батыр да, тілінен бал тамған ақын да, тегеуріні темір балқытқан жұмысшы да, егін салып, мал бағып, терін төккен шаруа да, көкті шарлаған ғарышкер де, бәрі - бәрі ұстаздан білім үйреніп, тәлім алған.

Ұлағатты ұстаздар! Сіздерге бүкіл адам баласы бас иеді.

1 - окушы: Сая

Ұстаз деген қасиетті адам бар,
Біле білсөң, сенің екі анаң бар,
Бірі - сенің туған анаң болса егер,
Екінші анаң - ұстаз деген данаң бар.

2 - окушы: Айгерім

Ұстаз ана - болашақтың анасы,
Ұстаз ана – ақыл - білім анасы,
Жүзіндегі пәк мейрімді көргенде
Әр шәкірттің оянады санасы,

3 - окушы: Гүлжайна

Ұлы өмірге жетелеп,
Ашқан білім есігін,
Құрметтейік, мәпелеп,
Ұстаздардың есімін

4 - окушы: Жібек
Сылай бәрін еліңіз,
Сізге жыр да, тілек те,
Шыңға өрлей беріңіз
Білім сеуіп жүрекке.
Домбырасын қағып қап
Төгілдірер нелер саз
Шабыты асқақ шарықтап
Ортаға шықсын өнерпаз

5 - окушы: Эльвира
Жыр өнерін жалғаған,
Тайпалдырысын, жорғасын,
Өздеріне арнаған
Әнін жырау толғасын.

6 - окушы: Мөлдір
Ұстаз болам өзіңдей,
Үйретер ақыл, парасат,
Аянбай еңбек ететін,
Болсыншы деп бала шат!

1 - жүргізуши: Ұстаз жолы қиынырақ басқадан,
Жеміс күткен гүл ашпаған бақшадан.
Жігерің мен таланттыңды жұмсамай,
Оңай боп па тәрбиелеу жақсы адам
Осы жолдың қиясы мен өрі бар,
Сүріндірер қиын өткел жолы бар.

2 - жүргізуши: Көп ізденіп алсаң биік бұл шынды,
Отырғызар шын құрметтеп төрі бар.
Ұстаз жолы қиынырақ басқадан,
Сырлары мол әлі сыртқа шашпаған,
Шаршаса да осы жолдың бойында,
Қандай жақсы шын бақтын тапса адам!

Би: «Қазақ биі»

1 - жүргізуши: Жақсылық атаулыға жаршы жандар,
Жамандық атаулыға қарсы жандар,
Баланы сусындарып өсіруге
Білімнің бұлақ көзін аршығандар

2 - жүргізуши: Ұстаздар қандай ғажап халықсыздар,
Шәкіртке шындей биік алыпсыздар.
Жан біткен жанарына нұр
Күндей боп құлімдеген жарықсыздар.
Ән «Ағажан» Орындаитын: Сагиева Сымбат.
Ұстаздарға арнау

7 - окушы: Бахтияр

Келешекті кезінде
Кесіп айтар өзіне.
Өнеге мол өзінде,
Өсиет көп сөзінде.
Көп шәкірттің досындаі.
Бақыт апай осындаі.

8 - оқушы: Қ. Әлішер
«Білім» десе бойымызда тұrap күш.
Шәкіртері шетінен тіл алғыш.
Талай рет тентектікті кешірген,
Индира апай өзіне мын алғыс!

9 - оқушы: Сая
Теңейміз біз оны кейде жұлдызға,
Үлгі тұтып келешек жас ұл - қызға.
Дүние жүзінің географиясын жаттатқан
Жан жете ме жайсаң апай Гаяхарға!

КЛУБ ВЕСЕЛЫХ И НАХОДЧИВЫХ: ВСЕ О ПОДГОТОВКЕ И ПРОВЕДЕНИИ.

КВН – это интересная, увлекательная игра. Причем совсем необязательно быть студентами, чтобы в нее играть. Она вполне подойдет и школьникам.

КВН – это скорее образ жизни, и если ученики начинают в него играть, они должны настроить себя на то, что они веселые и находчивые, а также на то, что в клуб входят союзники, а не недруги. Следовательно, их соперники – это не первые враги, которых необходимо во что бы то ни стало победить, а друзья и товарищи, которые встретились, чтобы померяться силами. Это – необходимое условие, которое следует соблюдать, иначе искренне веселой и интересной игры не получится.

ЧТО НЕОБХОДИМО СДЕЛАТЬ, ЧТОБЫ ИГРА ПРОШЛА УДАЧНО

В первую очередь нужно позаботиться о месте, времени проведения игры и дате, которая должна быть известна игрокам не менее, чем за месяц. О дате следует сообщить также педагогам и органам внутренних дел района, чтобы обеспечить контроль за проведением мероприятия.

Еще один очень важный момент, о котором должны помнить организаторы игры, – обеспечение качественной работы жюри и счетной комиссии. Для этого необходимо заранее заготовить бланки и таблички для оценки конкурсов. Не следует забывать и об аппаратуре и ее качестве, а также обратить внимание на оформление сцены. Особенно серьезно следует отнестись к микрофонам.

Нужно позаботиться и о том, чтобы все места в зале были заняты, однако неразместившиеся болельщики не должны загромождать проход. Для этого целесообразно отпечатать пригласительные билеты по количеству сидячих мест в зале. Билеты можно раздать бесплатно, а можно продать по символической цене – это позволит собрать небольшую сумму и купить подарки всем участникам игры.

Кроме того, болельщиков советуем распределить по секторам. За каждым сектором закрепить ответственного – педагога, который будет следить за поведением болельщиков. Особое внимание болельщиков нужно обратить на то, что жюри будет учитывать их поведение при подведении окончательной оценки.

За 1–2 дня до проведения мероприятия команды, которые принимают участие в игре, приглашаются на генеральную репетицию. Здесь капитаны играющих команд участвуют в жеребьевке и определяют порядок выступления в каждом конкурсе. В это же время составляется общий план игры, учитывающий все важные моменты: порядок

использования фонограмм, работу вспомогательных технических служб (свет, занавес, дополнительные декорации). Ведущему вручается отдельный план, содержащий порядок выхода на сцену команд и всех гостей. Такой же план вывешивается за кулисами для игроков. Звукооператору вручается план с порядком использования фонограмм, а художнику по свету – план с порядком использования световых эффектов.

На генеральной репетиции выявляются все недочеты, которые необходимо немедленно устраниить. Если между выступлениями команд возникают паузы, то ведущий игры должен позаботиться о том, чтобы каким-то образом их заполнить. На генеральной репетиции определяется расстановка команд на сцене во время общего выхода.

Одновременно с этим обязательно следует отрепетировать выход команд на сцену, основные моменты игры.

Неплохо было бы организатору просмотреть по отдельности готовый материал команд или их сценарии, чтобы исключить несоответствие теме, недопустимые шутки, рассчитать продолжительность выступления.

Если все эти моменты будут учтены и тщательно отработаны, то игра пройдет успешно.

Из чего состоит КВН

Игра КВН состоит из традиционных конкурсов, которые делятся на несколько групп:

1) Домашние конкурсы:

- приветствие;
- музыкальный конкурс;
- домашнее задание.

2) Полуэкспромтные конкурсы:

- разминка;
- капитанский конкурс.

Количество конкурсов сокращается или увеличивается (это зависит от числа команд, участвующих в игре), либо вводятся другие конкурсы по усмотрению организаторов.

Игра может быть тематической (участники команды заранее получают тему) или произвольной (готовятся самостоятельно). Рассмотрим все конкурсы по порядку.

Приветствие

Приветствие должно быть остроумным. Так как это визитная карточка команды, то здесь надо быть предельно ясным и веселым. Логические связки между шутками следует делать как можно более короткими, ну а уж если они получаются несмешными, то лучше их вовсе опустить. В приветствии сюжет необязателен, здесь главное – захватить зрителя, ошеломить шутками и не дать прийти в себя.

Цели приветствия заключаются в том, чтобы, во-первых, раскрыть имидж команды, а во-вторых, создать благоприятную атмосферу для зрителей и жюри.

Приветствие длится около 5 минут. На сцене игроки располагаются в любом порядке, но ни в коем случае нельзя поворачиваться спиной к залу или закрывать друг друга. Среднее время репризы в приветствии 15 секунд, значит, все приветствие должно быть выдержано в таком ритме. Важно, чтобы самые смешные шутки звучали в начале, ведь надо сразу произвести нужное впечатление на публику.

Но несмотря на то, что приветствие – это очень короткое и яркое выступление, оно состоит из 3 частей, которые следует соблюдать, чтобы игра не выглядела сумбурной:

1. Эффектный выход – это могут быть оригинальные костюмы, яркий танцевальный номер, песня или что-то уж совсем неожиданное: акробатический номер, спускание по веревке и т. п. После этого следует немедленно перейти ко второму этапу – непосредственно приветствию, в котором раскрывается имидж команды.
2. Непосредственно приветствие – это основная часть данного конкурса. Здесь должно прозвучать максимальное количество шуток. Коротко и ясно, посредством шуток, необходимо представить свою визитную карточку – прокомментировать свое название, объяснить, зачем вы вышли на эту сцену. Обычно команда, появившись на сцене, начинает непринужденный разговор между собой, ненавязчиво обыгрывая свой имидж и собственно тему визитной карточки. Очень важно сделать все это как можно короче и как можно ярче, ведь времени на все у вас лишь 5 минут! Шутки должны быть связаны между собой, тогда вы получите большее количество баллов. В конце необходимо подать самую лучшую, искрометную шутку и незаметно перейти к завершению.
3. Логическое завершение – [здесь уместно сказать лишь одну фразу](#), которая и завершит приветствие, но фраза эта должна быть очень неожиданной глубокомысленной, что не всегда получается. Поэтому завершить выступление можно финальной песней – энергичной, веселой, достаточно короткой и смешной.

Формой проведения приветствия чаще всего избирается «линейка», когда команда располагается на линии перед микрофонами. Другие участники могут приходить и уходить, но именно такая форма позволяет сэкономить время и максимально эффективно представить команду.

Музыкальный конкурс

Это уже своеобразное представление, объединенное одним сюжетом. Форма выступления может быть любая – мюзикл, оперетта – шутки, перемежающиеся с музыкой и конферансом, – рок-опера, традиционный концерт, мини-спектакль, хит-парад, дискотека и т. п. Продолжительность музыкального конкурса – 7–8 минут.

В данном конкурсе главное – простая игровая ситуация, понятная и близкая всем зрителям. Это – своеобразная пьеса, состоящая из вступления, основной части – шуток – финальной песни. Вместо финальной песни можно придумать смешной уход или уйти, сказав последнюю репризу, которая логически завершит конкурс.

Жюри оценивает то, как команда раскрыла тему, а также музыкальные и хореографические способности участников.

В этом конкурсе юмор должен быть оформлен музыкально. Легче всего это сделать (и чаще всего так и делают) при помощи разных музыкальных пародий, попурри, написания на известную мелодию совершенно другого, смешного текста, не имеющего никакого отношения к первоначальному варианту.

Работая над музыкальным конкурсом, необходимо позаботиться о качественном звучании музыки. Если в команде есть участник, который умеет играть на музыкальном инструменте, – это превосходно. Если же такого не нашлось, то можно использовать качественно записанную фонограмму либо программируемый синтезатор.

Очень украшает музыкальный конкурс использование танцевальной группы. Это в любом случае добавит вашему выступлению зрелищности и блеска. Кроме того, в рамках заданной темы можно создавать пародийные или комические хореографические номера.

Очень важно донести до зрителя ваше творчество, поэтому непосредственным исполнителям нужно работать над дикцией, голосом, а также учитывать особенности работы с микрофонами.

Здесь очень важно соблюдать некоторые правила:

- если вы переделываете либо пародируете песню или исполнителя, то выбирайте хорошо известную и всеми узнаваемую композицию. Но помните: то, что было известно и популярно полгода назад, может быть неактуально сегодня и показаться устаревшим;
- при изменении текста оставьте в нем типичные слова или даже целые фразы, только обыграйте их по-своему, чтобы зрители посмотрели на текст с другой стороны;
- текст песни должен быть коротким: достаточно одного—двух куплетов и припева, иначе зрители просто-напросто устанут слушать;
- при создании попурри следите за тем, чтобы все строчки полученной композиции были логически и смешно связаны друг с другом. Это требует особенно тщательной подготовки, ведь данный прием не раз использовался на сцене, и для того, чтобы его оценили по достоинству, следует придумать что-то поистине эксклюзивное;
- все пародии должны быть добрыми, ни в коем случае нельзя обижать исполнителя, указывая на его физические недостатки или задевая стороны его личной жизни;
- недопустимы откровенно сексуальные темы.

Домашнее задание

Конкурс «Домашнее задание» очень похож на предыдущий. Он рассчитан на 10–12 минут. Это тоже пьеса, имеющая сюжет, но состоящая из шуток-реприз. Шутки здесь могут быть не только музыкальными.

Чаще всего выбираются такие формы: пародия на сериал, популярное теле-шоу, сказка, мини-спектакль, обыгрывание известных театральных сюжетов, пьеса по собственному сценарию. В этом конкурсе проявляются и оцениваются актерские способности членов команды, постановка спектакля. Конкурс «Домашнее задание» отличается от музыкального конкурса тем, что представляет собой логически выстроенный спектакль, имеющий определенную идею и содержание. Композиция конкурса может быть

следующей:

- введение;
- завязка сюжета;
- развитие сюжетной линии;
- кульминация;
- развязка.

В финале конкурса можно даже сделать какой-нибудь философский вывод, но это действительно должен быть вывод из вашего выступления. Нередко «Домашнее задание» завершается медленной спокойной финальной песней.

В данном конкурсе приветствуются разнообразные дополнительные средства: световые и звуковые эффекты, декорации, маски, костюмы,

Разминка

Разминка считается полуэкспромтным конкурсом, поскольку команды получают хоть и очень короткое, но все же время на выполнение задания. Вопросы для разминки готовятся заранее. В зависимости от регламента игры определяется количество вопросов. Целью разминки для жюри является проверка импровизационных способностей, остроумия команд; а для команд – постоянная работа с текстом, непрерывное оттачивание мастерства.

Это достаточно сложный конкурс, к которому надо отнестись с особой серьезностью. Ведь зрители понимают, что придумать шутку на ходу не так уж и легко, поэтому сразу отдают свои симпатии тем, кому это удается. Для того чтобы завоевать победу в конкурсе, важно выполнить два условия: подготовить хороший вопрос сопернику и хороший ответ на него. Гарантией хорошего вопроса будет выполнение следующих правил: вопрос должен быть коротким, понятным, смешным или подразумевать смешной ответ. На этот вопрос вы сами должны иметь два ответа, ведь основной ответ соперник может угадать. На этот случай у вас будет заготовлен второй вариант.

Поэтому необходимо тщательно подготовить домашние шутки, заранее отрепетировать не только вопрос, но и ответ.

Кроме того, тренировка, тренировка и только тренировка научит ребят шутить экспромтом. На репетициях занимайтесь тренингом: [задайте подготовленный вопрос](#), засеките время, через 30 секунд команда должна дать ответ. При этом задавайте не меньше 15–20 вопросов.

Иногда в КВН разминка проходит в форме «подарочного» конкурса, то есть команде соперника предлагается подарок в виде предмета (предметов), который нужно прокомментировать (сделать рекламу, объяснить, почему этот предмет оказался на сцене, и т. д.). К этому тоже надо быть готовым.

Поскольку 30 секунд – это слишком мало для того, чтобы тщательно обдумать ответ, то здесь очень важно экономно и максимально эффективно использовать время. Для этого

команда встает в круг. В центре находится человек, который четко отслеживает время (это, как правило, капитан команды). Как только произносится вопрос, он уточняет, всем ли он понятен, если да, то в течение 10 секунд все молча обдумывают ответ, если же вопрос не понятен, то, не теряя времени, объясняется. По истечении 10 секунд звучит команда: «Время!», после чего в следующие 10 секунд все должны четко произнести свою версию. Когда пройдет 20 секунд, снова звучит команда: «Время!». Теперь капитан выбирает самый лучший ответ, который в последние секунды дорабатывается. За 5 секунд до окончания времени выбирается отвечающий, который выйдет к микрофону. Перед выходом отвечающий должен обязательно повторить ответ в кругу команды, чтобы исключить ошибку, ведь здесь важна каждая мелочь, даже порядок слов.

Очень важно не менять роли на репетиции и на выступлении. Если кто-то следил за временем на репетиции, то и в игре обязан выполнять то же задание.

Еще одно очень важное условие удачной разминки: выбрать из команды 6–8 человек, у которых шутки рождаются быстрее и смешнее, и именно эти ученики должны участвовать в данном конкурсе. Согласитесь, все равно за 30 секунд невозможно выслушать и выбрать ответ среди всех участников команды.

Замечание участникам разминки: высказывайте вслух только те версии, которые можно будет произнести на сцене, иначе своей сальной шуткой вы можете сбить все мысли своих товарищней. Кроме того, не забывайте о том, что все шутки должны быть оригинальными и неожиданными. Если то, что вы хотите сказать, вы уже когда-то где-то слышали, то можете даже не произносить это вслух, поскольку эту шутку мог слышать и кто-то из зрителей или членов жюри, в результате чего ваши шансы на победу заметно уменьшатся.

Капитанский конкурс

Конкурс капитанов проводится для того, чтобы выявить личные качества капитана: актерское мастерство, чувство юмора, умение быстро ориентироваться в сложной ситуации, мгновенно реагировать на шутки, умение полно раскрывать тему.

Это очень короткий конкурс, который длится от 3-х до 5-ти минут и заключается в том, что каждый капитан готовит сообщение на заданную тему. После выступления соперник задает вопросы, на которые необходимо отвечать немедленно.

Иногда в капитанском конкурсе обыгрывается какой-то определенный предмет или шутка. Кроме того, капитаны могут обмениваться вопросами. Одним словом, капитанский конкурс – это [очень ответственное задание](#), требующее от капитана крайне тщательной подготовки.

Перед игрой капитан должен выступить со своим текстом перед командой, которая экзаменует его, задавая все возможные вопросы. Капитан стремится ответить на все вопросы как можно быстрее и остроумнее. Таким образом, он тренирует свой мозг, свою реакцию, отрабатывает умение быстро и оригинально ориентироваться в ситуации.

Состав участников команды

Команда – это большое количество людей, объединенное одной идеей: создать такой сценарий и так с ним выступить, чтобы ни у кого не осталось сомнений, что данная команда – самая лучшая, самая веселая и находчивая. В команду привлекаются все творческие личности, все коммуникабельные, веселые и находчивые люди, обладающие

актерскими, литературными, музыкальными, хореографическими либо какими-нибудь другими способностями.

Необходимо, чтобы каждую функцию в команде выполняли специалисты своего дела. Сначала надо выяснить, что и у кого получается лучше всего, а затем распределить исполнителей по группам:

1. Литературная группа. В их обязанности входит написание сценария, а также создание шуток, связок, текстов пародий, переделка песен и т. д. Кроме того, сценаристы должны соединить придуманный материал в одно целое – в компактный, добротный и умный сценарий.
2. Режиссер – это руководитель, который следит за тем, как прекрасный сценарий, написанный литературной группой, воплощается на сцене в увлекательный спектакль. Здесь нужен человек, который знаком с актерским мастерством и театральной деятельностью, способный максимально ярко поставить на сцене написанный сценарий.
3. Капитан – главное лицо в команде. Капитан должен быть очень остроумным, сообразительным, уметь быстро реагировать на шутки. Кроме того, он должен обладать задатками лидера, уметь управлять людьми, их чувствами, эмоциями, вести за собой.
4. Артисты – основные участники команды. Чем в команде их больше, тем лучше. Артисты – это исполнители шуток, реприз, придуманных литературной группой; это лицо команды, главные шутники и пародисты, скоморохи и лицедеи. Именно от артистов зависит успех или провал выступления команды.
5. Музыкальная группа – бесценные помощники в любых конкурсах. Очень хорошо, если в команде есть люди, умеющие играть на каких-либо инструментах либо поющие. Они выступают в музыкальном конкурсе, а также создают необходимый фон и аккомпанируют во всех песнях, которые будут исполняться в других конкурсах.
6. Танцевальная группа – дополнительные участники, способные придать команде особенную зрелищность. Конечно же, можно справиться и без танцоров, но если они есть, то их надо беречь, а если нет – растить и воспитывать.
7. Художественно-оформительская группа – художники, декораторы, костюмеры, гримеры. Они работают над эстетической стороной выступления и команды в целом.

Название команды

Название должно быть коротким, оригинальным. Это может быть одно либо два слова или же аббревиатура, которая расшифровывается неожиданным образом, например: БАНК – бойкие, азартные, находчивые кавээнщики. Название команды может быть самым разнообразным, главное, чтобы оно было веселым, кавээнским или обыгрывающим особенности данной команды (номер школы, классов).

Кое-что помимо команды

В помощь кавээнщикам при подготовке выступлений можно пригласить и педагогов-специалистов, например: учитель литературы может помочь в обработке сценариев, учитель музыки – в музыкальном оформлении, учитель труда и изобразительного искусства – в изготовлении декораций и реквизита.

Для успеха игры КВН особенно важно правильно выбрать **ведущего**, активного, веселого, обладающего хорошей дикцией, четко объявляющего задания и результаты. Кроме того, ведущий должен быстро реагировать на шутки команд в его сторону, иметь хорошо развитое чувство юмора и уметь шутить экспромтом. И еще: ведущий – это не отстраненное лицо, он не со стороны наблюдает за игрой, он – один из участников, поэтому должен одинаково по-доброму относиться ко всем командам и игрокам, смеяться вместе с залом и радоваться каждой победе. Не надо бояться импровизаций – чем живее и естественнее ведущий, тем раскованнее ведут себя игроки.

Работа ведущего непроста, ведь он является связующим звеном между выступлениями команд. Именно поэтому ведущий должен быть всегда готов заполнить внезапно возникшие паузы. Для этого ему надо заготовить запасные варианты: конкурсы для болельщиков, игры со зрительным залом, какие-то шутки по теме, интересные вопросы к жюри или дополнительную информацию. Перед выступлением необходимо несколько раз прочитать текст выступления для того, чтобы, во-первых, потренироваться в произнесении сложных слов, фамилий; во-вторых, лучше запомнить текст, не путаться и поменьше заглядывать в сценарий; в-третьих, чтобы проверить, все ли фразы хорошо звучат или что-то следует заменить. Особое внимание нужно обратить на произношение имен, фамилий, отчеств, названий, которые будут встречаться в речи, а также на постановку ударения в фамилиях.

Представляя гостей или жюри, ведущий должен сначала называть должность, а потом имя, отчество, фамилию.

Ведущему обязательно надо иметь план, в котором будут написаны последние слова выступления каждой команды в каждом конкурсе, чтобы ведущий знал, когда ему предоставляется слово. И лучше, если ведущий не «маячит» на сцене, а постоянно присутствует в стороне как сторонний наблюдатель и по мере необходимости, а также в нужное время вставляет свои реплики в текст.

В обязанности ведущего входит и напоминание особенно эмоциональным болельщикам о том, что надо держать себя в руках, но при этом нельзя вступать в пререкания с залом. Если не получается отшутиться от буйного болельщика, то лучше предоставить это педагогам, которые специально приглашены для того, чтобы следить за дисциплиной.

Кроме ведущего важно пригласить объективное и компетентное **жюри**. Лучше, если это будут учителя, люди авторитетные и независимые, имеющие чувства юмора, бессменные поклонники КВН, которые, возможно, сами играли в КВН и хорошо знают правила игры, критерии оценки. Можно пригласить людей со стороны: журналистов, поэтов, писателей-сатириков, юмористов, актеров, режиссеров, хореографов, художников и т. п. Кроме того, члены жюри, вне всякого сомнения, должны быть людьми честными, справедливыми, не иметь симпатий и предпочтений по отношению к какой-либо из команд.

Оптимальное количество членов жюри – 5–7 человек. Это позволит сделать оценку наиболее объективной, потому что нечетное число членов жюри обеспечит разное количество баллов для каждой команды.

Рядом с жюри располагается **счетная комиссия**, которая подсчитывает общее количество баллов, получаемых командой, и записывает в специально подготовленные бланки оценки конкурса.

В бланках, которые получают и члены жюри, записаны названия конкурсов, названия команд, участвующих в игре, максимальное количество баллов.

После каждого конкурса представитель счетной комиссии собирает и обрабатывает бланки оценки конкурса. У каждой команды есть свои **болельщики**. С болельщиками нужно работать отдельно, чтобы, с одной стороны, в нужный момент они аплодисментами и смехом поддержали команду, а с другой – не заглушили шутки, звучавшие со сцены.

Всех болельщиков можно разделить на две группы: «фанаты» и «сочувствующие».

В группу «фанатов» входят особенно верные болельщики, которые, не жалея времени, постоянно присутствуют на всех играх команды, в курсе всех ее удач и поражений. На поддержку таких болельщиков всегда можно рассчитывать. Поэтому целесообразно использовать «фанатов» в своих интересах: приглашать на генеральные репетиции для просмотра материала команды. Болельщики видят выступление с другой стороны и могут дать дельные советы. Кроме того, жюри всегда оценит то, что болельщики знают тексты песен, которые исполняет команда, имеют лозунги, используют скандирующие «кричалки» для поддержки своей команды.

Другая группа болельщиков – так называемые сочувствующие – не так постоянна, как «фанаты», их поддержка возникает время от времени, присутствие переменно, состав периодически меняется. Они не столь ценные, как «фанаты», но настоящие кавээнщики должны дорожить любым зрителем, которого удалось завоевать, и ни в коем случае не отдавать его другой команде.

Жюри всегда учитывает поведение болельщиков команды в зале, иногда это добавляет команде баллы, но бывает, что и снижает (в случае, когда болельщики ведут себя недостойно).

Критерии оценки выступления

Жюри оценивает пять основных моментов выступления команды:

1. Юмор. Здесь оцениваются все остроумные шутки, смешные моменты в игре. В зависимости от желания жюри может оценивать юмор, руководствуясь собственным мнением или же ориентироваться на реакцию зрителей.
2. Оригинальность. Отмечается творческий подход к постановке и исполнению, неожиданность, новизна. Все звучащие шутки должны быть оригинальными и интересными.
3. Соответствие теме. Если в игре задана тема, то оценка ставится в зависимости от того, следует ли команда условиям игры или же отступает от них.
4. Актерская игра. Актерские способности исполнителей придают общему выступлению особую яркость. Всегда приятнее смотреть на четко, отработанное представление, чем на набор шуток, произносимых вяло и невыразительно. Здесь оценивается яркая, талантливая игра участников команд, то, как они вживаются в образ, насколько уверенны и раскованы.
5. Качество постановки. Этот критерий оценки включает в себя многое: оценка работы руководителя команды, режиссера, танцевальной и музыкальной группы, художников,

декораторов и гримеров. Сюда входит и общее впечатление от каждого конкурса. Если где-то был даже незначительный промах, то здесь он будет отмечен так, как и любая маленькая удача.

В играх опытных команд, кроме перечисленных конкурсов, оцениваются также:

- соблюдение регламента выступления;
- уровень сценической культуры;
- зрелищность;
- соблюдение морально-этических норм;
- умение работать с микрофонами;
- использование реквизита.

Как надо работать над выступлением

1) Подготовка к выступлению.

Первый выход команды на сцену. Необходимо сделать все для того, чтобы он был успешным. Пусть не все получится, пусть не будет первого места, но не должно быть и провала, ведь главное – это [преодоление стеснительности ребят](#), страха перед сценой и зрителем, воодушевление от того, что тебя любят, тебя ждут, тебе рады.

Поэтому первое выступление должно происходить для знакомой, благожелательно настроенной аудитории и без жюри. Постепенно, в результате постоянной практической работы ребята привыкнут к сцене, их уже не будут так пугать замечания жюри, молчание зрителей, некоторые неудачи. Чем больше выходов на сцену будет у ребят, тем увереннее и опытнее будет чувствовать себя команда. Причем играть можно не только в КВН, команде ведь нужно нарабатывать опыт, а для этого обязательно следует принимать участие во всех школьных и классных праздниках и мероприятиях.

Кроме того, для успешной работы команде нужно постоянно осознавать то, что с ней происходит, понимать свои успехи и неудачи, причины, по которым что-то не получилось, искать выход из сложных ситуаций. Поэтому руководитель команды должен четко организовывать процесс рефлексии игровой деятельности, подводить итоги каждой игры, анализировать каждый конкурс, разбирать на части каждую шутку, каждую удачу и каждую неудачу, находить их причины.

2) Репетиция.

При подготовке выступления, на репетиции все должно происходить в точности, как в игре. Полностью имитируйте на репетициях работу с микрофонами, с декорациями и примерными размерами сцены, чтобы потом не было сбоев в программе.

Особенно внимательно проверьте микрофоны. Если микрофон на шнуре, то на предварительной репетиции надо посмотреть длину шнуря, хватит ли его для всех необходимых по сценарию передвижений по сцене. Если используется беспроводной радиомикрофон, то игроки должны тщательно изучить способы его включения и

выключения. Если применяется микрофон на стойке, то важно тщательно отработать процесс снятия микрофона со стойки, если, конечно, это нужно (микрофон со стойкой можно оригинально использовать в игре, обыгрывая каким-либо образом). Кроме того, перед игрой нужно обязательно опробовать микрофоны на чувствительность, чтобы определить, как надо говорить: прямо в микрофон, близко подносить его к губам или на каком-то расстоянии.

ТАТЬЯНИН ДЕНЬ.

(сценарий, конкурсы, ноты песен, история праздника)

Поздравляем Татьян, Танюш, Танечек!

Татьяна - очень эмоциональный и принципиальный человек. Но взгляды ее могут меняться в зависимости от настроения. Часто обладает артистическим талантом. Очень любит путешествовать.

Поздравления

Татьянин день! Знакомые, кузины -
Объехать всех обязан я, хоть плачь.
К цирюльнику сначала, в магазины
Несет меня плюющихинский лихач.
Повсюду - шум, повсюду - именины,
Туда-сюда несутся сани вскачь,
И вчесть академической богини
Сияет солнце, серебрится иней.

Сергей Соловьев

... ...

В январе снега всё гуще,
Ярче блеск веселых глаз...
Таню, Танечку, Танюшу
Повстречал я в добрый час.

Снег зубов, хрусталь улыбки,
Нежный миг прикосновенья...
Все намёки слишком зыбки,
Слишком яростны сомненья...

Михаил Ермолин

Есть у **студентов** покровитель,
И даже есть отдельный **день**,
Когда веселье, извините,

И разом всем учиться лень.

Татьяна, ты нас вдохновляешь
И на ученье, и на труды,
И веселиться позволяешь,
И защищаешь от беды.

Прими, Татьяна, поклоненье,
Нам покровительницей будь,
Благослови нас на ученье
И освяти учёбы путь!

СЦЕНАРИЙ ПРАЗДНИКА ТАТЬЯНИН ДЕНЬ

На сцену выходят два ведущих — парень (желательно одетый, как дворянин, но в крайнем случае и джинсы сгодятся) и девушка по имени Татьяна (одетая как томная тургеневская барышня, но и обычное красивое платье сойдет).

Парень представляет Татьяну: Итак, звалась она Татьяной!

Татьяна: Да, меня зовут Татьяна! Вы все прекрасно знаете, когда Татьянин день - 25 января. Именно эта дата является двойным народным праздником — праздником открытия первого университета в Москве и праздником Святой великомученицы Татьяны.

Изначально Святая Татьяна не имела никакого отношения к образованию. Жила себе в Риме уже во втором веке нашей эры девушка по имени Татьяна, у которой отец был христианином и дочь свою воспитал в христианстве. А римские императоры в те времена страшно не любили христиан, т.к. небезосновательно видели в них угрозу для своего языческого могущества. В общем, пострадала Татьяна за веру — умерла в великих муках и истязаниях, но от веры в Бога не отказалась, за что и была причислена к лику Святых великомучениц.

Традиционно на Руси Татьянин день отмечался 12 [января по старому стилю](#), а по новому это будет 25 января. В этот же день русская императрица Елизавета учредила первый Московский университет, и два великих праздника были объединены в один — в День Студента и Татьянин День.

Раньше, до Пушкина с его бессмертным романом «Евгений Онегин», женское имя Татьяна считалось плебейским, крестьянским. Но благодаря Пушкину, им стали называть и

девушек дворянского рода, а сейчас каждая вторая — Татьяна!

Святая Татьяна является официальной православной защитницей всех девочек, девушек и женщин с этим сабинским именем, которое произошло от древнегреческого «Татто» - и характеризует собой волевых женщин с сильным характером, которые всю жизнь что-то учреждают, основывают и кем-либо повелевают.

Парень: Да, повелевать Татьяна любит (смеется или улыбается с намеком). Но в наши дни Татьянин день — это не [только популярный женский сериал](#), но еще и самый любимый праздник всего студенчества, преподавателей и тех, кто молод душой!

Татьяна: Раньше с Татьяниного дня у студентов начинались каникулы — по этой банальной причине учащиеся ВУЗов 25 января и полюбили так сильно этот праздник. Однако, в наши дни у многих студентов с Татьяниного дня сессия только начинается... (тяжко вздыхает и вытирает лоб как бы от пота) Как узнать, завалишь ты сессию или сдашь удачно?!

Парень: Ну-ка, интересно: и как? Ты в курсе?

Татьяна: Да — есть верный способ узнать эту тайну за семью замками (улыбается). Для того, чтобы узнать, как хорошо ты сдашь сессию, необходимо в ночь перед 25 января помолиться Святой Татьяне или просто спросить у нее, как пройдет сессия. Ответ придет во СНЕ!

Парень: Ага, а потом по сонникам надо будет еще разгадывать загадки Фрейда (смеется). Татьяна, ты бы что дельное посоветовала, мы ведь — современные люди! Лично я знаю, как правильно праздновать Татьянин день — надо (произносит шепотом) напиться и забыться!

Татьяна: По сравнению с твоими, (имя парня), советами — мои просто ангельские. А теперь я предлагаю провести конкурс среди команды девушек с именем Татьяна и всеми остальными девушками!

Попрошу выйти на сцену и занять место справа всех Татьяна, присутствующих в зале, а слева прошу занять место Вас, Вас, Вас (и рукой указывает, каким именно девушкам надо подняться на сцену). А также назначаем секундантом интеллектуального боя Татьян против неТатьян — (произносит имя какого-либо общительного студента-мужчины).

Парень: Итак, конкурс на интеллект и общую сообразительность! Татьяны — соберитесь, сегодня — Ваш Татьянин День, Вам помогают небесные силы, так что настройтесь на победу!

Татьяна: Дорогие не Татьяны! У Вас тоже есть все шансы на успех: [разорвите в клочья миф о том](#), что Татьяны — самые умные и эрудированные девушки на Земле!

Парень: Правила конкурса такие. Мы задаем вопрос, какая команда быстрее подняла руку, та и отвечает. Один правильный ответ — одно очко, у кого больше правильных очков, та команда и победила. Секундант считает с помощью ручки и блокнота очки команд и подсчитывает итоги.

ПОНЕСЛАСЬ!

Татьяна: Правда ли, что Тихий океан — самый глубокий? (Да +)

Парень: Правда ли, что пион — хищный цветок? (Да + - он поглощает белок)

Татьяна: Правда ли что добрый молодец Илья Муромец освободил Новгород от Соловья-разбойника? (Нет + Он освободил Чернигов)

Парень: Правда ли, что на карте мира есть город Коньяк? (Да + Во Франции)

Татьяна: Правда ли, что солнечный луч способен проникнуть в морские глубины океана на целый километр? (Да +)

Парень: Верно ли, что у паука 12 ног? (Нет + - всего восемь ног у паука)

Татьяна: Правда ли, что Санкт-Петербургский зоологический музей демонстрирует всем желающим посетителям чучело камчадала? (Нет + - Камчадал — это житель Камчатки)

Парень: Верно ли, что известный художник Серов нарисовал такие картины, как «Иван-Царевич на сером волке» и «Богатыри»? (Нет + Их написал Васнецов)

Татьяна: Правда ли, что шоколадное дерево произрастает в Индии? (Нет + - В Америке, в Южной)

Парень: Кто два раза рождается, а умирает — всего лишь один раз? (Курица)

Татьяна: Какие часы показывают верное время лишь два раза в сутки? (Те часы, которые стоят)

Парень: В комнате горело семь свечей. Татьяна погасила две свечи. Сколько свечей осталось? (Две свечи, т.к. остальные — сгорели)

Татьяна: На какое дерево садится во время дождя ворона? (На мокрое дерево)

Парень: Когда легче всего черной кошке пролезть в дом, чтобы украсть колбасу? (Когда входная дверь или окно открыто)

Татьяна: Кого с пола за хвост не поднимешь? (Клубок ниток)

Парень: В одной корзине лежат три яблока. Как их справедливо поделить между тремя детьми, чтобы при этом одно яблоко осталось в корзине? (Одно яблоко отдать ребенку вместе с корзиной)

Татьяна: У кого шляпа без головы, а нога — без сапога? (У гриба)

Парень: Сколько яблок можно съесть натощак? (Одно — второе уже будет не натощак)

Татьяна: Чем оканчивается и день, и ночь? (Мягким знаком на конце)

Парень: Какой год длится всего один день? (Новый год)

Татьяна: Какой месяц короче остальных? (Май — всего три буквы)

Парень: И наконец, из какой посуды нельзя кушать? (Из пустой)

Татьяна: Товарищ Секундант, каковы итоги напряженной интеллектуальной борьбы?

Секундант отвечает, кто победил.

Парень: Поздравляем команду (Татьян либо не Татьян) с победой в столь знаменательный для каждого студента Татьянин День! Будем считать, что данная победа обещает нашим замечательным девушкам легкую сдачу сессии только на хорошие и отличные оценки!

Татьяна: Имя классное - Татьяна!

Если Вам, друзья, не лень,

Празднуйте победу знанья

Именно в Татьянин день!

Парень: Поздравляем студентов и преподавателей с 25 января — с праздником Татьяниного дня! Который обязательно надо отметить в веселой и яркой компании единомышленников! За студентов!!!

Вот такой веселый, соревновательный сценарий для праздника Татьянин День автор предлагает провести в стенах ВУЗов. Но если Вы придумаете свой, более креативный, веселый и задорный сценария для празднования дня Студента — 25 января — тем лучше!
[Ведь в Татьянин День надо все учреждать](#), начинать

ДЕНЬ ТАТЬЯН.

(Сценарий проведения праздника «Татьянин день»)

Сцена украшена шутливыми рисунками-портретами школьных Татьян, в середине плакат: "Итак, она звалась Татьяной..." А. С.Пушкин.

1-й ведущий.

Добрый вечер, дорогие друзья! Мы собрались здесь, чтобы отметить традиционный русский праздник — Татьянин день!

Имя человека выделяет его среди окружающих и утверждает его единственность и неповторимость. На Руси сложилась традиция давать ребенку имя какого-либо святого, который становится, таким образом, его небесным покровителем. Имя Татьяна в святыцах толкуется как великомученица. Оно образовано от латинского Татус — имени Сабинского царя. Сабины — итальянские племена, часть которых жила на холмах Рима. По другой версии, имя Татьяна древнегреческого происхождения, "Татто" — значит устанавливать, определять. Значение имени — устроительница, учредительница, повелительница. Татьянин день стали праздновать на Руси с 25 января 1755 года, когда императрица Елизавета Петровна своим указом учредила Московский университет. По православному календарю это день святой мученицы Татьяны. Он стал праздником студентов университета, позднее — всего студенчества, а сейчас праздником всей молодежи.

2-й ведущий.

А знаете, как гадают в Татьянин день? В ночь перед Татьянинным днем обращаются к имени святой, спрашивают, как пройдет зимняя сессия студента (называется имя). Татьяна может поведать об этом студенту во сне.

1-й ведущий.

Во все времена Татьянин день — веселый праздник, с песнями, пирушками, забавами.

(Здесь можно привести отрывок из книги В. Гиляровского "Москва и москвичи", глава "Студенты").

2-й ведущий.

Мы [сегодня тоже собрались здесь](#), чтобы развлечься и повеселиться. На сцену приглашается команда Татьян нашей школы!

Задание для Татьян.

Какой вы представляете в идеале девушку по имени Татьяна? Рисуем портрет Татьяны.

К переносной доске под звуки музыки выходят по очереди Татьяны и с закрытыми глазами рисуют детали портрета: одна — овал лица, другая — нос, третья — рот и т.д.

1-й ведущий.

Теперь поиграем в игру, которую изобрел Льюис Кэрролл. Напишите на листке бумаги одно под другим два различных имени с одинаковым числом букв. Теперь попробуйте превратить верхнее имя в нижнее, каждый раз меняя одну букву и получая цепочку новых слов. Для облегчения задачи можно условиться менять по две буквы. Таким образом можно превратить Лену в Колю, Наташу в Алексея и т.д.

Таня — Ваня — Варя — Вера — Гера — Гена — Лена;
Таня — Ваня — Валя — Галя.

2-й ведущий.

А теперь для Татьян проверка на смекалку.

Итак — блиц-турнир.

1. В комнате горело семь свечей. Проходил мимо человек, потушил две свечи. Сколько осталось? (Две, остальные сгорели).
2. Два раза рождается, один раз умирает. (Курица).
3. Кого с пола за хвост не поднимешь? (Клубок ниток).
4. Два брюшка, четыре ушка. Кто это? (Подушка).
5. В корзине три яблока. Как поделить их между тремя малышками так, чтобы одно яблоко осталось в корзине? (Одно отдать вместе с корзиной).
6. Какой месяц короче всех? (Май —три буквы).
7. Какой год бывает всего 1 день? (Новый год).
8. У кого шляпа без головы, нога без сапога? (У гриба).
9. Сколько яиц можно съесть натощак? (Одно, второе уже не натощак).
10. Из какой посуды нельзя поесть? (Из пустой).
11. Чем оканчивается как день, так и ночь? (Мягким знаком).
12. На какое дерево садится ворона во время дождя? (На мокрое).
13. Когда черной кошке легче всего пробраться в дом? (Когда дверь открыта).
14. Какие часы показывают верное время только два раза в сутки? (Те, которые стоят).
15. Чего нет ни в капусте, ни в свекле, ни в редьке, но есть в помидорах и огурцах? (Буква О).

1-й ведущий.

А теперь конкурс для мам. Вот задание: надо узнать свою дочь по волосам. Ваши глаза при этом должны быть закрыты.

У Татьян быстро меняют прически за сценой. Мамы идут вдоль выстроившихся на сцене

Татьян, проводят рукой по волосам девушек и ищут своих дочерей.

2-й ведущий.

Конкурс наоборот — Татьяны должны узнать своих мам! Вам надо взять в [руки руку мамы и таким образом узнать](#), ваша она или нет. Глаза при этом закрыты.

После конкурса — музыкальная пауза.

1-й ведущий.

Поговорим об этике. Все ли Татьяны знают, с какой стороны от мужчины должна идти женщина? Откуда появилось это правило? (С левой. Обычай идет от рыцарских времен и основывается на том, что правая рука мужчины должна быть свободной для оружия, чтобы при встрече с неприятелем защитить себя и спутницу).

Кто может, не нарушая правил хорошего тона, первым подать даме руку при знакомстве? (Другая дама или мужчина много старше).

Нужно ли приветствовать людей при встрече, если с ними в этот день уже виделись? (Следует приветствовать каждый раз при встрече. Например, утром можно пожелать доброго утра, днем —доброго дня).

2-й ведущий.

Наши Татьяны проявляют завидную эрудицию в самых разных областях знаний.

Попробуем испытать их еще раз, но на очень приятную тему.

Объявляется конкурс знатоков и ценителей цветов!

1. В заголовках каких романов известных французских писателей, отца и сына, упоминается название цветов? ("Черный тюльпан" — Дюма-отец и "Дама с камелиями" — Дюма-сын.)

2. В ряде западных стран клевер-трилистник [издавна считался талисманом](#), его и сейчас охотно изображают на поздравительных открытках, сувенирах, брелоках как символ счастья. Назовите популярную западную фирму, в эмблему которой включен трилистник. ("Адиас").

3. Какая знаменитая война названа именем цветов и даже назван их цвет? В каком веке, и в какой стране она происходила? (Война Алой и Белой розы, XV век, Англия).

4. Напомню один античный миф. Юноше при рождении было предсказано, что он будет жить до тех пор, пока не увидит самого себя. Он все время проводил в лесах. Однажды, склонившись над озером, он увидел в зеркале воды прекрасное лицо и влюбился в него. Позабыв о пище и сне, он оставался на берегу дни и ночи, любуясь собой, и умер от тоски. Боги превратили его в цветок. Как звали этого юношу? (Нарцисс).

5. Давайте вспомним песни о цветах. Кто больше? ("Венок Дуная", "Калина красная", "Черемуха", "Городские цветы", "Красная гвоздика", "Миллион алых роз", "Ландыш", "Полевые цветы", "Яблони в цвету", "Калинка", "Купите фиалки" и др.).

1-й ведущий.

Я сейчас произнесу подряд 15 слов, не [связанных между собой ни по форме](#), ни по

содержанию. Игроки, выслушав, должны записать все те слова, которые запомнили.

Победит тот, кто повторит большее количество слов: дорога, канифоль, лампочка, каникулы, вермишель, стулья, антракт, обсуждение, капуста, творчество, приглашение, хозяйство, вариант, квадрат, достоинство.

2-й ведущий.

Теперь конкурс для мамы и дочки. (К микрофону подходит одна из Татьян с мамой.)

Мама будет отвечать на мои вопросы, а Татьяна, если не согласна с ней, может поправить

ее.

1. Верите ли вы, что самый глубокий из океанов Тихий?
2. Что Илья Муромец освободил от Соловья-разбойника Смоленск? (Чернигов).
3. Что солнечный свет проникает в океан на 800 м? (Даже на 1 тысячу метров)
4. Что в зоологическом музее в Петербурге есть чучело камчадала? (Нет, это житель Камчатки).
5. Что шоколадное дерево растет в Индии? (Нет, в Южной Америке).
6. Что существует животное, которое называется броненосец? (Да, в Южной Америке).
7. Что картины "Богатыри", "Иван-царевич на сером волке" написал художник Серов? (Нет, Васнецов).
8. Что доллар — денежная единица Либерии, Эфиопии, Сингапура? (Да).
9. Что у паука двенадцать ног? (Восемь).
10. Что у ежа-рыбы вкусное и питательное мясо? (Нет).
11. Что существует город Коньяк? (Да, во Франции).
12. Что пион относится к цветам-хищникам? (Да, он любит белковую пищу).

1-й ведущий.

Дорогие Татьяны! Мы рады были пообщаться с вами, увидеть ваши ясные улыбки, насладиться вашим обаянием и эрудицией. Но наш вечер подходит к концу. Всем вам Желаем счастья и добра,
Чтоб жизнь, как день, была светла,
Чтоб только радость без тревог
Переступала ваш порог!

2-й ведущий.

А сейчас

Пришла пора задорным песням литься,
Улыбкам радости без удержу сверкать.
Мы приглашаем всех повеселиться,
Мы приглашаем всех потанцевать!

Праздничная дискотека.

8-наурыз мерекесі

1-бала: Армысыздар мейірімді әжелер!

2-бала: Армысыздар қызгалдақтай құлпырған қыздар!

Ана десем сезім билер тым ыстық, Жарасады адамдарға туыстық. Бар адамға берсе ананың мейірімін, Орнар еді бар әлемде тыныштық. Аналар, барша қонақтар 8-наурыз мерекесі құтты болсын!

1-бала: Құрметтейік балалар аналарды Бізді өмірге әкелген даналарды Себебі ана деген асыл жан ғой Ойлауменен істелік әр қадамды. Аналар мейрамдарының құтты болсын! 2-бала: Баурап алар бірақ ауыз сәлемі, Қазақ қызы әдепті де әдемі. Қазақ қызы –ақылына

көркі сай, Тұнып тұрған сұлулықтың әлемі. Құрметті қыздар мерекелеріңіз құтты болсын!

1-бала:-----, білесің бе? Бүгінгі мерекеміз ерекше болмак.

2-бала: Неге, сиқыршы келе ме? 1-бала: -Жоқ, таппадын.

2-бала: -Ә, таптым, таптым. Қайрат Нұртас келетін шығар?

1-бала: -Жоқ-----, Бүгін біз бала бақшамыздың ең сұлу, ашық жүзді аруын таңдамақпаз. Сайысымызды бастауга рұқсат етініздер! Жүргізуши : Ия, дұрыс айтасындар, Құрметті қонақтар бүгін сіздер балабақшамыздағы бұлдіршін қыздардың, асыға құткен «Қызы сыны» сайысын тамашалауға келіп отырсыздар! Көніл сарайларыңыз ашылсын, құлқілеріңізден інжу маржан шашылсын!

1-бала: Арулар асыл жандар, Шуақ бол шашылғандар-деп отырып, ақ мәндай, ашық жүзді, бота көз қыздарымызды салтанатпен ортаға шақырамыз»

2-бала – Қарсы алыңыздар! Жеребе таратылады.

Жүргізуши: -Әділдікпен баға берер аруға Әділдікпен қара қылды жаруға. Алқасын қазылырдың біз сайлайық Ақ аруды таңдал бүгін алуға- Деп, бүгінгі сайысымызға баға берер қазылар алқасын сайлайық. -----, -----, -----, -----,

Жүргізуши : Бүгінгі бұлдіршін аруларымыз мына бөлім бойынша сынға түседі:

1-бөлім: «Өзін таныстыру»-деп аталады. Байқауымыздың бұл бөлімінде аруларымыз өзін-өзі таныстырады. Бұнда аруларымыздың тіл көркемдігі және сырт сымбаты, жүріс тұрысы сынға түседі.

2-бөлім: «Өз өнері»-деп аталады. Бұл бөлімде аруларымыз өз өнерлерін көрсетеді. (Ән айту, би билеу, ертегіден үзінді т.б өнерлерін көрсетуге болады)

3-бөлім: »Үй тапсырмасы»

4-бөлім: шаш үлгісі

5-бөлім сән үлгісі «Жеті атасын білмеген жетесіз» дейді халқымыз, сол себепті де өздерін таныстыру сайыстың алғашқы шарты болып саналады. Айдай сұлу арулардың өнерін, Сәлемдесу рәсімінен көрейік. -----,

1-бала: Құрметті қазылар алқасы өз бағаларыңызды берсеңіздер. Келесі бөлімге дайындалу үшін аруларымызды қошеметпен шығарып салайық. Жүргізуши. –Асқар тау, би ігіміз сенсің- әже Жүрегің теніздей кенсің- әже Үл қызың армансыз болар еді Мәңгілік сен бізben бірге күлсен- әже

2-бала: О, балалар, алақай! Әжеміз келе жатыр. Жоғары шығыңыз отырыңыз.

1-бала : Сізге арнап, бұлдіршіндер өлең шумуктарын айтып береді. 1. Әжем менің әлі де Үқсамайды кәріге Шай қайнатып береді Қажет болса бәріне (Қолын аяғын уқалайды).

2.ұмсайды әжем мені де, Тауыққа жем беруге Ауырады кей кезде, Аяғы да белі де (одеял жабады) 3.Біз дәрісін табамыз Қамқорлыққа аламыз Әжемізді өзіміз Демде емдеп аламыз. (Дәрі беріп, су береді) Жүргізуші. Жарайсындар бұлдіршіндер! «Ақ әжем» әнін әжелеріне арнап орындаң береді.

2-бөлім: Жүргізуші. –Ана дегеніміз-өмірдің бастауымен таусылмайтын жалғасы. Ана тіршілік көзі, үлкен тағдыр, махабbat пен шабыттың нәрі балалар.

1-бала: Ендеше, біздің балалар, ана туралы ән айтып берсін. 1.Менің анам ақылшым, Құн секілді білгенге Шашырайды шуағы Үйімізге кіргенде

2.Ана біздің құніміз Ана біздің гүліміз. Ұландарды қуантып, Ұзақ өмір сүрініз

3.Мәпелейсің мені анам, Қолындағы құсындағы Құлпыра өсіп дем алам Құшағында қысылмай

4.Бізді өсірген апатай, Енбегінде зор екен Құтты болсын апатай Құтты болсын мерекен

5.Аялағеан саялаған, Бар бақыттың берекем Апатайым құттықтаймын Бүгін сенің мерекен.

6.Мақтаным апа Шат әнім апа Өзіңе тақпақ Жатгадым апа.

Жүргізуші. -Аяулы да алтын нұрлы анашым Жүрегімнен мәңгі бірге боласың Сен арқарсың, сен аспансың, биіксің Сен дархансың сен жомартсың данасың «Анашым қартаймашы» әні

3.бөлім: 1. Үн қатасың бал тілмен Еркелеймін күнде мен Құттықтаймын анашым Сегізінші мартыңмен.

2. Әлпештеген аялаған Ақсұт берген апатайым Тақпақ айтып бүгін саған Мейрамынмен құттықтаймын.

3. Жарқын жүзді жан анам Сендей болса бар адам. Шаттық кетпес баладан.

4. Ана өмір шырағы Ана өмір бұлағы Бесігімнің жыр әні Жүрегімде тұрады.

5 . Біз доспыш гүлдермен Тек оны жұлмаймыз. Той күні бірбірден Анаға силаймыз.

6 .Еркелеймін шаттанам, Жарқын құлқің бақ магепан Ақ бетіңнен сүйейін Келші кепліші ақ мамам

7.Бал бөбекін баптаған Мамам үшін мақтанам Ақ бетіңнен сүйейін Келші келші ақ мамам.

3.бөлім:

1-бала: ----- сен домбырамен ән айтасыз ба?, күй тартасыз ба?

2-бала:-Мен ән айтсам сені қашып кетеме деп корқып тұрмын.Одан да бізге «Балдаурен» ансамблі «Айналайын анашым» әнін орындаң берсін!Ортада «Балдаурен» ансамблі.

Жүргізуші: Шалқып тасып әніміз, Жадырасын жанымыз. Аналарды құттықтап, Би билейміз бәріміз. Сүйікті аналар сіздерге арнап би билейді. Жүргізуші: Гүлдей жайнаң тұр өні Мейірлене күледі Үйдегі бар шаруаға Үлгіреді бір өзі Аналар сіздермен ойын ойнасақ.

Ойын шарты бойынша үйдегі күнделікті атқаратын тірліктерін пантомимо арқылы көрсетеді. Ол үшін мына конверттерден өз қалауларыңызben біреуін таңдаңыздар Анасы понтомимомен канвертте берілген тапсырманы бейнелейді, балалар қандай қимыл екендігін табуларың керек Жүргізуши: Өнеріміз сайыста Жетелейді алысқа Бүгінгі күннің женісі Достық болып қалуда-дей келе қорытынды сөзді әділқазыларға береміз(Әділқазылар қыздарға номинация бойынша марапаттайды.(Көркем ару, әдемі ару, білімді ару.)

1-бала: Деменіз біз өнерді аяп қалды, Мезгіл де біраз жерге таяп қалды.

2-бала: Қош болып тұрыңыз көріскенше Осымен сайысымыз аяқталды.

Жүргізуши. Қатыскандарыңызға көптен көп рахмет! Келесі көктем мерекесіне аман жетейік, көріскенше күн жақсы болсын ағайын

АНАМДАЙ МЕНИЦ -ҰСТАЗЫМ!» АТТЫ КЕШ СЦЕНАРИЙІ

Тақырыбы: «Анамдай менің -Ұстазым!»

1 жүргізуши: Бұл дәстүрлі мереке көңілге жылы шуақ орнатып, тоқтаусыз жылдар тізбегіндегі ерекше сәттерді, қызы еңбекті еске түсіретін шырайлы күн. Аяулы ұстаздар, қадірменді қарптар сіздердің ерен еңбектеріңіз жоғары бағаланып, мақтан тұтарлық.

Өзінің бар ғұмырын шәкіртіне арнап, әр минутын кестеге салып, есептеп жүрген аяулы ұстаздар үшін мектепте өткен әрбір күн ерекше қымбат екені даусыз!

1—жүргізуши: Әй, тәканар, дүние!

Маган да бір қараши!

Танимысың сен мені,

Мен қазақтың баласы.

2 —жүргізуши: Ізетіңді ине етіп

Иманыңды түйме етіп

Инабатты құйме етіп

Жүрші балам жамандықты күйретіп, - дегендей біз, яғни еліміздің ертеңі, бабаларымыздың мұрасын, халқымыздың жақсы дәстүрлерін бойымызға сіңіріп, жалгастырып, жамандықтан аулақ, жсаны таза елжанды үрпақ болып өсейік.

1— жүргізуши: Көрініс. «Ата өснегі»

Жігіт: Ассалаумалеукүм, ата!

Қарт: Уа алейкүм ассалам! Аманбысың, балам! Балам, бақытты болу оңай ма?

Жігіт: Ата, жары жақсы болса, бақыттың жсаныңда

Қарт: Жоқ, балам! Ақыл басыңда болса, бақыт жсаныңда болады. Ақыл адамды азаттанда мазақтан да құтқарады. Өмірде шын бақытты болам десен ақылдықты үйрен, не ақылды қызыңға үйлен.

2 –қарт :Дұрыс айтасыз, Дұрыс айтасыз!

Балам, үйде кім, елде кім қадірлі?

Жігіт: Ата, үйде ана, елде бастық қадірлі.

1-қарт: Жоқ, балам үйде қонақ, қарт, бала қадірлі. Елде хан, әкім, ұстаз қадірлі. Қонақты қадірлеуді бәрі біледі. Бала-үйдің патшасы, балалы үй базар, баласыз үй мазар деген халқым.

2-қарт: Балам үйдегі алтын қазық кім?

Жігіт: Ата, үйдегі алтын қазық бала.

1-Қарт: Жоқ, үйдегі алтын қазық- ана. Ана ақылды болса, бала дана болады. Ана тәрбиесі қызға, әке тәрбиесі ұлға үлгі. Ана- ақылшың, әке – қамқоршың, агаң- қорғаушың, інің – сүйенішің, қарындастың – қанаттың екенін ұмытпа.

Ананы сыйламағанның ақылы кем, әкені сыйламағанның жақыны кем. Ананың мейірімі көзінде, ықыласы көңілінде, ақылы сөзінде болады балам.

2- қарт: Ой, қандай керемет сөздер!

Балам, достықты нығайтатын не?

Жігіт: Ата, достық пен жолдастықты ынтымақ, бірлік, теңдік, туыстық, бауырмалдық нығайтады.

1-қарт: Дұрыс, балам сенің айтқаның достық пен жолдастықты дамытады. Есіңде болсын, шын достық ақылдыға тән. Өмірде дос болуды ойласаң «Сәлеметсіз бе?», «Кешіріңіз», «Рахмет», «Сау болыңыз», «Сәлем айтыңыз», «Рұқсат па»- деген сөздерді шын көңіліңмен айтуга үйрен.

Сәлемдесуді білген кешіре де біледі. Жөн сөз- көңіліңді өсіреді, жөнсіз сөз-ұмітіңді өшіреді.

Жігіт: Рахмет, ата сіздің гибрат аралық сөздеріңізді есте сақтаймын!

2—жүргізуши бірге айтады: Иә барлығымыз есте сақтаймыз.

1— жүргізуши: Көкірегіме нәрін қүйған білімнің

O, ұстазым сырын ұқтыйм ұғындыым

Сіз мен ушін сарқылмайтын дария

Әр шәкіртін мәпелеген гүліңмін.

Мерекеңмен құттықтаймын ұстазым,

2 —жүргізуши: Ұстаз! Осы бір сөздің өзінде қанишама мән-мағына, қасиетті ұғым жатыр. Ұстаз алдынан өтпейтін ешкім жоқ. «Жақсы мұғалім – мектептің жүргегі»

деген Ы.Алтынсарин атамыз. Жүрексіз өмір болмаса, мұғалімсіз білімнің, тәрбиенің іске аспайтыны белгілі. Небір данышпан адамдар, қарапайым еңбеккерлер, тіпті арман құган жеткіншектер де бәрі бір адамга қарыздар. Ол- ұстаз! Ұстазсыз өмірдің нақты тұтқасын ұстауы мүмкін емес. Адамды тәрбиелеп, оны азамат атандырудың өзі бір улken күш, сондықтан да ұстаздың еңбегі – ұлы еңбек.

1-жүргізуши: Ендешие ,балалар бүгінгі мерекелік кешіміздің құрметті қонағы мектеп-лицей директорының оқу-тәрбие жұмыстары жөніндегі орынбасары Э. А. Сматуллаева апайымыз ортамызда. Бүгінгі айтылар жақсы лебіздер мен тілектер легі өзіңізге арналады Элмира апай!

Оқушылар лебізі айтылады.

1- жүргізуши: Жақсылық пен жамандықты теңгерген

Әр шекіртін бөліп-жармай, тең көрген

Мың алғысты өзіңізге арнап ем.

Шаршамастан біліммен тәлім берген.

Анамдай боп ақыл айттың жсаныма кеп,

Бұл ақылың әрқашанда жсаныма сеп.

2-жүргізуши: Ұстазым, сүйікті анамдай,

Білгеніңді үйретуден аянбайсың,

Бар баланы тең көріп, күлімсірен

Тағдырына ара түсін алаңдайсың.

«Ұстаз -Ана» әні орындалады. Мерекелік кешіміздің қонағы Элмира апайға сынып ұлдарының атынан шоқ ғұлдер ұсынылады.

Сайыстың тақырыбы: «Білімділер» сайсы.

Сайыстың мақсаты: 1.Оқушылардың менгерген білім деңгейін анықтау.

2.Ойлау қабілеттерін дамыту, сөйлеу мәдениетін жетілдіру, білімді жан-жақты болуға үйрету.

Әдіс-тәсіл: сұрап –жаяуп, әнгімелей, топпен жұмыс.

Көрнекілік: слайд

Армысыздар ма, құрметті ұстаздар, оқушылар және ойынға қатысушы сайыскерлер!
Ойын толқын, айналған қатты ағысқа,
Табылғандай танымда, жат дауыста.
Біреу озып келеді қатарынан,
Біреу қалып жатады асығыста.
Ойын толқын жатқанда асып, тасып,
Біреу мығым, біреулер шалыс басып.
Бұл ойыннан өтеді ғұлама ойлар,
Женсе де, женілсе де қалма жасып.
«Білекті бірді жығады, білімді мыңды жығады» деген дана халқымыз. Біз білім теңізінен
жүзіп өткенде ғана еліміздің тірегі, сүйеніші боламыз. Сондықтан да бүгінгі «Білімділер»
сайысына қош келіпсіздер! Сайысқа келіп отырған оқушыларымыздың жолы ақ мол
болсын, жүлделі орыннан көрінсін деген тілекпен, сайысымызды бастауга рұқсат
етініздер.

Балаларға геометриялық фигураларды таратып сол арқылы екі топқа бөлу.

1. «Білгірлер» тобы.
2. «Тапқырлар» тобы.

Ал оқушылар мен сендерге жүрекшелер таратамын сендер оған жақсы тілектер жазып ең жақсы көретің ұстаздарына таратындар.

Баға берер топтарға ,
Қара қылды қылышпен қақ жаруға .
Әділқазы алқасын біз сайлайық,
Жұлдегерді таңдап бүгін алуға.
Бүгін білім сайысын бағалайтын әділқазылар алқасын таныстыруға рұқсат етініздер!

Сайыс мынадай турлардан тұрады:

- 1-ші тур- «Кім білімді?»
- 2-ші тур- «Полиглот»
- 3-ші тур- «Ғажайып алаң»
- 4-ші тур- «Кім тапқыр?»

1-ші тур «Кім білімді?» Әр топқа ортақ 5 сұрақ беріледі. Барлық 5 сұраққа 2 минут, әрбір

дұрыс жауапқа 5 үпай)

1-топ сұрақтары.

1. Қазақтың ұлы ақыны.(Абай Құнанбаев)
2. Қазақ тілінде неше септік бар?(7 септік)
3. Жұз жасаған ақын?(Жамбыл)
4. Мәтіннің неше түрі бар? (3 түрі)
5. Сан есім қандай сұрақтарға жауап береді? (қанша? неше? нешінші? нешеу?)

2-топ сұрақтары.

1. А.Байтұрсынов кім? (ақын, ағартушы , ғалым)
2. Қазақ халқының батыр қыздары кімдер?(Мәншүк пен Әлия)
3. Қазақстан қай жылы тәуелсіздік алды? (1991 жылы 16 желтоқсан)
4. Қазақ тілінен дауысты дыбыстар нешеге бөлінеді? (2)
5. Дауыссыз дыбыстар нешеге бөлінеді?(3)

Келді кезек «Полиглот» шешуге,
Жауаптарын беруге екі тілдерде.
Қазақ, орыс тілін білсөніз,
Жақсы баға шәкірт саған несібе.

2-ші тур «Полиглот» 2 топқа 5 сұрақтан. (Әрбір дұрыс жауапқа 2 үпай, 5 минут уақыт беріледі.)

1. Жүздің көркі – көз, ауыз көркі — .....
- Сөз – слово
2. ....тозбайды, ақыл азбайды

Білім-знание

3. Өнер алды – қызыл .....
- Тіл – язык
4. Жақсы байқап сөйлер, ... шайқап сөйлер.
- Жаман – плохой
5. ..... жылатып айтар
- Дұшпан күлдіртіп айтар
- Дос- друг
6. Көп сөз күміс, аз сөз .....
- Алтын– золото
7. Мектеп – кеме, білім - .....
- Теңіз – море
8. Денсаулық – зор .....
- Байлық - богатство
9. Білім сандығы — .....
- Кітап – книга
10. Асық ойнаған азады,
..... ойнаған тозады
Доп- мяч

3-ші тур «Ғажайып алан» Әрбір пәннен 2 сұрақтан. (Әрбір дұрыс жауапқа 10 үпайдан

беріледі)

Математика

- 1) Жігер Күдердің немересі. Мирас Күдердің немересі емес. Жалғас Жігердің атасы емес. Жігердің атасы кім? (Күдер)
- 2) Менің екі қалтамда 28 теңге бар. Оң қалтамда екі теңгелік қанша болса, сол қалтамда бес теңгелік сонша. Сонда әр қалтамда қанша ақша бар. (Он қалтада 8 теңге, сол қалтамда 20 теңге)

Дұниетану

- 4) Ұлттық теңгеміз қашан айналымға шықты.(1993 жыл 15 қараша.)
- 5) Қай ағаш бір жазда 2000 литр суды буландырады? (терек)

Қазақ тілі:

- «Тұған жердей жер болмас,-.... (туған елдей ел болмас)
- Отан туралы жатқа өлең айт.

Салт-дәстүр:

- Жаңа туған нәрестенің ең алғашқы көйлегі. (Ит көйлек)
- Түйе сүтінен жасалатын емдік сусын. (шұбат)
- Қазақ ұлттық мейрамы.(наурыз)

4-ші тур «Кім тапқыр?» (Әріптер сөйлейді, 5 сұрақтан қойылады. Әр сұраққа 5 ұпай беріледі.)

А- қазақтың ұлы ақыны.(А.Құнанбайұлы)

Ә- алғашқы оқулық.(Әліппе)

Б- қазақтың батыры.(Бөгенбай батыр)

В- Семирамиданың аспалы бағы қайда орналасқан.(Вавилон каласында)

Г-құрылым материалдарының бірі(Гранит)

Ғ- Т.Әубекіров кім?(Ғарышкер)

Д- «Витамин» сезінің аудармасы.(Дәрумен)

Е- қызыл кітапқа тіркелген жануар?(Елік)

Е- «Шырша» сезінің аудармасы.(Елка)

Ж- Бурабайдағы көлдің ортасындағы тас.(Жұмбақтас)

Мига шабуыл

- 1) Қоян жаңбыр жауып тұрганда қандай ағаштың асында отырады? (сұлы ағаштың)
- 2) Судың астында қандай тас болмайды? (күрғак)
- 3) Жабық көзбен не көруге болады? (түс)
- 4) 31 ақпан күні не болды? (31 ақпан болмайды)
- 5) Жаңбыр 2 күн қатарынан жауып тұруы мүмкін бе? (жоқ, себебі, 2 күнді түн бөліп тұрады)

Ақыл – тозбайтын тон,

Білім – таусылмайтын кен

Осымен сайысмыздың төрт шарты да бітті. Әділқазылар алқасы оқушыларымыз жинаған ұпайларды есептейді.

«Жүзден жүйрік, мынан тұлпар шығады» демекші бүгінгі сайысмызды таразылап, әділбағасын береді деген оймен келесі сөзді әділқазылар алқасына береміз.

Болмасын ешбір сын – өкпе,
Әсері қалды жүректе.
Қазылар берген бағалар,
Ұштассын айттар тілекке!
Осымен «Білімділер» сайысы аяқталды.

Бәріңізге де көніл қойып көргендеріңіз, тындағандарыңыз үшін көптен-көп рахмет айтамын!

Сайыстың тақырыбы: «Білімділер» сайысы.

Сайыстың мақсаты: Оқушылардың менгерген білім деңгейін анықтау, ойлау қабілеттерін дамыту, сөйлеу мәдениетін жетілдіру, білімді жан-жақты болуга үйрету.

Армысыздар ма, құрметті ұстаздар, оқушылар және ойынға қатысушы сайыскерлер!

Ойын толқын, айналған қатты ағысқа,

Табылғандай танымда, жат дауыста.

Біреу озып келеді қатарынан,

Біреу қалып жатады асығыста.

Ойын толқын жатқанда асып, тасып,

Біреу мығым, біреулер шалыс басып.

Бұл ойыннан өтеді ғұлама ойлар,

Женсе де, женілсе де қалма жасып.

«Білекті бірді жығады, білімді мыңды жығады» деген дана халқымыз. Біз білім теңізінен жүзіп өткенде ғана еліміздің тірегі, сүйеніші боламыз. Сондықтан да бүгінгі «Білімділер» сайысына қош келіпсіздер! Сайысқа келіп отырған оқушыларымыздың жолы ақ мол болсын, жүлделі орыннан көрінсін деген тілекпен, сайысымызды бастауға рұқсат етіңіздер.

Балаларға геометриялық фигураларды таратып сол арқылы екі топқа бөлу.

1. «Білгірлер» тобы.

2. «Тапқырлар» тобы.

Ал оқушылар мен сендерге жүрекшелер таратамын сендер оған жақсы тілектер жазып ен жақсы көретің ұстаздарына таратындар

Бага берер топтарға ,

Қара қылды қылышпен қақ жаруға .

Әділқазы алқасын біз сайлайық,

Жұлдегерді таңдап бүгін алуға.

Бүгін білім сайысын бағалайтын әділқазылар алқасын таныстыруға рұқсат етіңіздер!

Алдымен сайысымызды бастамас бұрын сайыскерімізді таныстырып өтейік.

Сайыскерлер екі топқа бөлінген.

Сайыс мынадай турлардан тұрады:

1-ші тур- «Кім білімді?»

2-ші тур- «Полиглот»

3-ші тур- «Ғажайып алаң»

4-ші тур- «Кім тапқыр?»

1-ші тур «Кім білімді?» Әр топқа ортақ 10 сұрақ беріледі. Барлық 10 сұраққа 2 минут, әрбір дұрыс жауапқа 1 үпай)

1-топ сұрақтары.

1. Қазақтың ұлы ақыны.(Абай Құнанбаев)
2. Қазақ тілінде неше септік бар?(7 септік)
3. Жүз жасаған ақын?(Жамбыл)
4. Мәтіннің неше түрі бар? (3 түрі)
5. Сан есім қандай сұрақтарға жауап береді? (қанша? неше? нешінші? нешеу?)

2-топ сұрақтары.

1. А.Байтұрсынов кім? (ақын, ағартушы , ғалым)
2. Біріккен сөздер дегеніміз не?
3. Қазақ халқының батыр қыздары кімдер?(Мәншүк пен Әлия)
4. Қазақстан қай жылы тәуелсіздік алды? (1991 жылы 16 желтоқсан)
5. Қазақ тілінен дауысты дыбыстар нешеге бөлінеді? (2)
6. Дауыссыз дыбыстар нешеге бөлінеді?(3)

Келді кезек «Полиглот» шешуге,
Жауаптарын беруге үш тілдерде.
Қазақ, орыс, ағылшынды білсеңіз,
Жақсы баға шәкірт саған несібе.

2-ші тур «Полиглот» 2 топқа 5 сұрақтан. (Әрбір дұрыс жауапқа 2 ұпай, 5 минут уақыт беріледі.)

1. Жүздің көркі – көз, ауыз көркі — .....
- Сөз – слово
2. ....тозбайды, ақыл азбайды

Білім-знание

3. Өнер алды – қызыл .....
  - Тіл – язык
  4. Жақсы байқап сөйлер, ... шайқап сөйлер.
  - Жаман – плохой
  5. ..... жылатып айтар
  - Дұшпан күлдіртіп айтар
  - Дос- друг
  6. Көп сөз күміс, аз сөз .....
  - Алтын– золото
  7. Мектеп – кеме, білім - .....
  - Теңіз – море
  8. Денсаулық – зор .....
  - Байлық - богатство
  9. Білім сандығы — .....
  - Кітап – книга
10. Асық ойнаған азады,
..... ойнаған тозады
  - Доп- мяч

3-ші тур «Ғажайып алан» Әрбір пәннен 2 сұрақтан. (Әрбір дұрыс жауапқа 5 ұпайдан беріледі)

Математика

- 1) Жігер Күдердің немересі. Мирас Күдердің немересі емес. Жалғас Жігердің атасы

емес. Жігердің атасы кім? (Күдер)

2) Менің екі қалтамда 28 теңге бар. Он қалтамда екі теңгелік қанша болса, сол қалтамда бес теңгелік сонша. Сонда әр қалтамда қанша ақша бар. (Он қалтада 8 теңге, сол қалтамда 20 теңге)

Дұниетану

- 4) Ұлттық теңгеміз қашан айналымға шықты. (1993 жыл 15 қараша.)
- 5) Қай ағаш бір жазда 2000 литр суды буландырады? (терек)

Қазақ тілі:

- «Туған жердей жер болмас,-.... (туған елдей ел болмас)
- «Амал қанша, абырой бергенде, бағымызыға қарай» сөздері қыстырма сөздердің қай түріне жатады? (Куанышты, ренішті, аяушылықты білдіретін

Салт-дәстүр:

- Жаңа туған нәрестенің ең алғашқы көйлегі. (Ит көйлек)
- Түйе сүтінен жасалатын емдік сусын. (шұбат)

4-ші тур «Кім тапқыр?» (Әріптер сөйлейді, 3 сұрақтан қойылады. Эр сұраққа 1 ұпай беріледі.)

А- қазақтың ұлы ақыны. (А. Құнанбайұлы)

Ә- алғашқы оқулық. (Әліппе)

Б- қазақтың батыры. (Бөгенбай батыр)

В- Семирамиданың аспалы бағы қайда орналасқан. (Вавилон каласында)

Г- құрылым материалдарының бірі (Гранит)

Ғ- Т. Әубекіров кім? (Фарышкер)

Д- «Витамин» сезінің аудармасы. (Дәрумен)

Е- қызыл кітапқа тіркелген жануар? (Елік)

Е- «Шырша» сезінің аудармасы. (Елка)

Ж- Бурабайдың көлдің ортасындағы тас. (Жұмбактас)

Миға шабуыл

- 1) Қоян жаңбыр жауып тұрганда қандай ағаштың асында отырады? (сұлы ағаштың)
- 2) Судың астында қандай тас болмайды? (құрғак)
- 3) Жабық көзбен не көруге болады? (түс)
- 4) 31 ақпан күні не болды? (31 ақпан болмайды)
- 5) Жаңбыр 2 күн қатарынан жауып тұруы мүмкін бе? (жоқ, себебі, 2 күнді түн бөліп тұрады)

Ақыл – тозбайтын тон,

Білім – таусылмайтын кен

Осымен сайысмызыздың бес шарты да бітті. Әділқазылар алқасы оқушыларымыз жинаған ұпайларды есептегенше,

«Жүзден жүйрік, мыңнан тұлпар шығады» демекші бүгінгі сайысмызызды таразылап, әділбағасын береді деген оймен келесі сөзді әділқазылар алқасына береміз.

Болмасын ешбір сын – өкпе,
Әсері қалды жүректе.
Қазылар берген бағалар,
Ұштассын айттар тілекке!
Енді осымен «Білімділер» сайысы аяқталды.

Бәріңізге де көніл қойып көргендеріңіз, тындағандарыңыз үшін көптен-көп рахмет айтамын!

I-топ

Жұздің көркі – көз, ауыз көркі — .....

2. Тамшы тас жарады, тас жармаса .....
3. Өнер алды – қызыл .....
4. Жақсы байқап сөйлер, ... шайқап сөйлер.
5. ..... жылатып айттар

Дүшпан күлдіртіп айттар

II-топ

1. Көп сөз күміс, аз сөз .....
2. Мектеп – кеме, білім - .....
3. Денсаулық – зор .....
4. Білім сандығы — .....
5. Асық ойнаған азады,
..... ойнаған тозады

Мазмұны –Содержание

НАУРЫЗ МЕРЕКЕСІ-----	3
СЦЕНАРИЙ ФОЛЬКЛОРНОГО ПРАЗДНИКА-----	5
БАБАЛАР СӨЗІ – ТӘРБИЕ КӨЗІ-----	9
<i>АНА ТІЛІМ</i> -----	17
<i>ҚЫЗЫР БАБА</i> .-----	28
8 НАУРЫЗ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ӘЙЕЛДЕР МЕРЕКЕСІ-----	38
ЖЕНЩИНА, ВЕСНА, ЛЮБОВЬ.-----	40
ӘСКЕР - ӘЛІМІЗ, АРМИЯ – АБЫРОЙЫМЫЗ!-----	44
<i>ВЕЛИКАЯ ПОБЕДА</i> .-----	48
<i>АР-НАМЫСЫМ, ҚАСИРЕТИМ, ҚУАНЫШЫМ – ЖЕЛТОҚСАН!</i> -----	54
ЕЛІМІЗДІҢ ЕРКІНДІГІ – ТӘҮЕЛСІЗДІК-----	65
ДЕНЬ РОЖДЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.-----	67
(ШОУ-ПРОГРАММА ДЛЯ СТУДЕНТОВ К 14 ФЕВРАЛЯ)-----	73
ЛЮБОВЬ С ПЕРВОГО ВЗГЛЯДА.-----	79
<i>ДЕНЬ СВЯТОГО ВАЛЕНТИНА</i> .-----	83
<i>ХОРОШЕЕ НАСТРОЕНИЕ</i> .-----	86
<i>А НУ-КА, ПАРНИ</i> -----	89
ҮЛКЕНДЕР ЖОЛЫ – ҰЛЫЛЫҚ, ҰРПАҒЫ ЖУРЕР ҰҒЫНЫП-----	91
<i>ҰСТАЗЫМ, ҰЛАФАТЫМ, ҰЛГІ - ӨНЕГЕМ!</i> -----	93
КЛУБ ВЕСЕЛЫХ И НАХОДЧИВЫХ: ВСЕ О <u>ПОДГОТОВКЕ И ПРОВЕДЕНИИ</u> -----	96
ТАТЬЯНИН ДЕНЬ-----	106
СЦЕНАРИЙ ПРАЗДНИКА ТАТЬЯНИН ДЕНЬ-----	107
<i>ДЕНЬ ТАТЬЯН</i> -----	111
АНАМДАЙ МЕНИң - <i>ҰСТАЗЫМ!</i> » АТТЫ КЕШ СЦЕНАРИЙ-----	118